زهر او ادب

(د جبران خلیل جبران ادبي هڅې)

امید حیران

۱۳۹۴ لمریز کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژهر او اوبه

امید حیران

۱۳۹۴ کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

كتاب پېژندنه:

د كتاب نوم: زهر او اوبه

ليكوال: امېد حيران

خپروندی: د افغانستان ملي تحريك، فرهنګي څانګه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

کمپوزګر: خپله ليکوال

ډيزاينګر: ضياء ساپی

پښتی ډيزاين: فياض حميد

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۳۹)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسوليت ليکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

مخ	سرلیک	ګڼه
۱	د سر خبرې	۱
۴	ژوند لیك	۲
۱۴	د جبران خلیل اثار د منځپانګې له پلوه	۳
۱۶	هنري نثرونه، لنډې کیسې او ادبي ټوټې	۴
۱۸	جبران او ګوهر	۵
۲۳	د جبران خلیل ویناوې	۶
۲۴	د ګل سندره	۷
۲۷	د جبران خلیل ځینې غوره هنري.....	۸
۳۵	ځلور شاعران	۹
۵۷	مورې	۱۰
۶۶	دوه ماشومان	۱۱
۷۰	لومړی نظر	۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳	د واك تږي	۷۱
۱۴	د قبرونو کږيکې	۷۲
۱۵	زهر او اوبه	۸۷
۱۶	لنډه کيسه	۹۴
۱۷	جبران؛ د لبنان وياړ	۱۱۲
۱۸	د شاعر ژوند	۱۲۰
۱۹	قانون	۱۲۳
۲۰	انصاف	۱۲۵
۲۱	خپلواکي	۱۲۷
۲۲	ژوند او ښځه	۱۲۹
۲۳	ماخذونه	۱۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر خبرې

جبران خلیل په شرقي لیکوالو او شاعرانو کې یو پېژندل شوی نوم دی او دعربي هېوادونو د هنر، فلسفې، نقاشۍ، نظم او نثر په ډګر کې یو ټاکنده او رغنده رول لري، ما ځکه (د جبران خلیل جبران ادبي هڅې) د مونوګراف موضوع په توګه وټاکله چې زده کړیالان پدې وپوهېږي چې نړۍ ادبیات هم یو مهم مضمون دی او په راتلونکې کې د مونوګرافونو موضوعګانې ترې چمتو کړي.

او زمونږ فکري او ذهني پراختیا باید یوازې د خپلو ادیبانو په پېژندنه، څېړنه او سپړنه کې محدود پاتې نشي، مونږ باید د نورو تجربو، فکر او خیال څخه خبر شو، ریښتیا ووایم زه ددې مونوګراف په لیکلو، ترتیب، سمونه او راټولونه کې زښت زیات ستړی شوم، علت یې داوه چې ما د نورو ژبو لکه اردو، پارسي او انګلیسي نه ځینې مواد راواخیستل، ځکه پښتو کې دا مواد کم او په ځینو برخو کې نه وه، خو دې کار ماته یو ډول ځواك او قوت راکړ، چې زه باید دده او نورو په اړه خپله ژباړه وکړم، ځکه نورو ملتونو پدې برخه کې ډېر کار کړی، مونږ باید د نړۍ د نورو ملتونو غونډې په هره برخه کې هر اړخیز او جامع اثار ولرو لکه په دین، سیاست، حقوقو، روغتیا، اروا پوهنه، نړۍ ادبیات، کولتور، هنر او نورو برخو کې ، که ډېر لوی کارونه نه وي نو لږ تر لږه باید هغه هم معاصر ژوند د اړتیا وړ اثار خو باید خپلې ژبې ته وژباړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پخپله ډېر وګرځېدم، خو زموږ په ژبه کې د جبران خليل پشان د يوه ليکوال چې په نړۍ کې پرې لسګونه کتابونه ليکل شوي خو زموږ په ژبو کې يې اثار په نشت حساب دی، حال دا چې، د انټرنېټ يوازې په You Tubeپاڼه کې شل ويډيوګانې په ايراني ژبه وې چې هره ويډيو نژدې نيم ساعت راتله، خو په پښتو او دري کې داسې څه نه و. زما د ټولو ليکوالواو ژباړونکو څخه دا هيله ده، چې د نړۍ ادبياتو لپاره ډېر کار وکړي، ژباړې وکړي، لږ تر لږه د ختيځ او عربي خليج د هېوادونو ليکوالان او شاعران او نورې ادبي څټې د لومړيتوب حق لري، ځکه ما په سترګو دغه تشه وليده، زه پخپله هوډ لرم چې پدې برخه کې کار وکړم، نو تاسې درنو نه هم ورته هيله لرم.

له مودو راهيسې مې د جبران خليل جبران د ادبي پنځونو ځينې غوره بېلګې لوستې، د نوموړي د شهکارې لنډې کيسې په نوم مې پښتو ته يو ژباړل شوی کتاب ولوست، د نثر له خوږلنيو څخه مې يې خوند واخيست، لېوال او مينه وال يې شوم، هوډ مې وکړ چې د جبران په اړه به نور څه لولم، په پښتو کې مې يې د نوموړي د اثارو يوازې دوه ژباړې پيدا کړې، هوډ مې وکړ چې نور به يې په اړه هم پلټنه کوم، لولم به او پخپله به يې ژباړم، نو ددې لپاره مېد لوړو زده کړو وزارت د لايحې سره سم ما هم وغوښتل چې د پوهنتون پای سمستر کې د مونو ګراف موضوع وټاکم، نو هماغه و چې ما د لارښوود استاد سره په مشورې د جبران خليل د ادبي هڅو تر نوم لاندې د مونوګراف موضوع واخيسته، ما مخکې د تېرو فارغينو د دفاع په سيمينارونو کې برخه اخيستې وه.

تر ډېره پکې د مونوګرافونو موضوعات کليشه يي وو او ډېرې يې د محلي شاعرانو د ژوند او فن په اړه و، ډېر کم پکې څېړنيز مونوګرافونه وه، په نړۍ ادبياتو کې خو بېخي چا نه اخيسته او نه څوك ورسره بلد وه حال داچې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ ادبیات هم یو معتبر مضمون دی، نو ماهم دغه تشه احساس کړه او ومې غوښتل چې تر یوه حده یو نادر مونوګراف ولیکم..

همدا وه چې ما د جبران خلیل جبران په اړه چې د عربي خلیج یو ستر مفکر، فیلشوف، شاعر او لیکوال دی، مونوګراف واخیست، نو درووند استاد ولي الله فاضل ته مې دا نوم وړاندیز کړ، استاد په دې اړه ځانګړې لېوالتیا وښوده او هوکړه یې راسره وکړه، ماهم په ډېره مینه کار پرې وکړ، پدې مونوګراف کې ماله بېلابېلو اثارو، انټرنېټ پاڼو، مجلو او خورو ورو لیکنو ځخه ګټه اخیستې او دغه مونوګراف مې تیار کړ، چې بېلابېل موضوعات لري، لکه د جبران خلیل ژوند لیك، دنوموړي، د نظم او نثر منځپانګه، زده کړې، دندې، د لیکوال سفرونه، اثار یې، په فکري لحاظ د لیکوال ځانګړنې او د ادبي پنځونو بېلګې د مونوګراف موضوعګانې دي، زه پدې برخه کې د خپل لارښوود استاد، د بې دریغه مرستې او په ورین تندي لارښوونو نه یوه نړۍ منندوی یم. چې د ښه بختـه یاده هڅه دادی تاسې په کتابي بڼه لولئ.

په درنښت

امید حیران

۱۳۹۱ ل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند لیك

جبران خلیل جبران وتلی شاعر، لیکوال او د ادبي نړۍ پېژندل شوې څېره ده، چې په ۱۸۸۳م کال کې د لبنان په بشره ښار کې زېږېدلی دی. په ملت عرب او په مذهب عیشوی و، د فلسفې، تاریخ، هنر او ادبیاتو په برخه کې د زیاتې مطالعې او تجربې څښتن و.

د خپل ۴۸ کلن عمر په موده کې یې ډېر قیمتي اثار لیکلي چې د نړۍ په نوموتو ژبو ژباړل شوي، د ژور استعداد ، نوښت، حوصلې او نه ستړې کېدونکې جذبې څخه برخمن و، که زما په نظر د منډېلا، ګاندهي او باچاخان غوندې جبران خلیل هم د خلیج په هېوادونو کې د عدم تشدد یو فعال لاروی پاتې شوی. نو ځکه یې په ادبي پنځونو کې عدم تشدد او نه زورزیاتی ډېر ښه لیدل کېږي.

جبران خلیل جبران دلبنان په شمالي غرنۍ او ښکلې سیمه (البشري) کې نړۍ ته د (ماروني) په نوم مسیحي کورنۍ کې سترګې وغړولې ، چې په خلیل جبران سره مشهوره وه.
دهغه مور کامله رحمه نومېده ، په هنر او انځور ګرۍ کې یې لوی لاس درلود . دوو خاوندانو یې لاره بېله کړې وه او د جبران پلار خلیل جبران دهغې دریېم خاوند و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجبران پلار یو مست او بې مشوولیته انسان و ، چې ټوله کورنۍ یې خپله په لوی لاس ،دستونزو ګردابونو ته ورټېل وهلې وه ، ده یو بل ورور هم لرلو ، چې پیټر نومېده او شپږ کاله له ده نه مشر و ،د ماریانه او سلطانه په نوم یې تر ده دوې کشرانې خویندې وې ، چې ټول ژوند یې یو له بل سره تړلی و .

دجبران ژوند له ډېرو لوړو ژور او ستونزو ډك دی او په یوه اغزن چارپیریال کې رالوی شوی دی .دی له رسمې زده کړو پاتې شو او په یوه لرې پراته کلي کې دیوه کشیش سره اوسېده ، له دغه کشیش سره یې منظمې لیدنې کتنې درلودې ، دمذهب اصول ، انجیل ، شوري او عربې ژبې یې ترې زده کړې.

دی لا اته کلن و، چې پلار یې جبران خلیل دمالیاتو دنه ورکړې په سبب په زندان کې ولوېد او عثماني حکومت یې ټوله شتمني ترې واخیسته ، له خپل هېواد نه یې کډوالۍ ته مجبور کړ ، چې بالاخره دهغه مور مجبوره شوه ، څو خپل اولادونه او کورنۍ امریکا ته بوزي.

دامریکا په لور :

همغه و چې د ۱۸۹۵ کال دجون په میاشت کې چې جبران لا دوولس کلن و له مور ، ورور او دوو خویندو سره یې له خپل پلارنې وطن لبنان نه مخه بنه وکړه ، هلته لرې دامریکا په باستن کې یې ژوند پیل کړ.

دده بد خویه پلار چې په همغه مهال له زندان نه خوشی شوی و ، ددغه سفر سره مخالفت درلود او نه یې غوښتل ، چې کورنۍ یې امریکا ته لاړه شي .همغه و چې له کورنۍ نه یوازې په لبنان کې پاتې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران په باستن کې ښوونځي ته لاړ او ډېر زر يې خپله پوهه او ذکاوت څرګند کړ ، هلته يې په دوولس کلنۍ دانګليسي ژبې په زده کړه پيل وکړ.

د ۱۸۹۶ کال په وروستيو کې د باستن هنري مرکز بنسټګر دينوسن هاوس دخپل يوه ملګري په مرسته له جبران سره آشنا شو او له هغه يې وغوښتل ، چې دده هنري مرکز ته ور شامل شي .جبران يې خبره ومنله ،خو يو کال وروسته هلته زړه تنګی او خپل ټاټوبي ته راستون شو ، څو په عربي ژبه خپلو زده کړو ته دوام ورکړي ، دی هلته يوې مدرسې ته لاړ، داخلاقو او مذهب په زده کړه يې پيل وکړ.
جبران په امريکا کې انځورګرۍ ته مخه کړه او په ۱۹۰۸ کال کې يې په پاريس کې فرهنګي کړيو او محفلونو کې ګډون وکړ او د (اګوست رودن) تر روزنه لاندې يې درشونه وويل ، رودن ان هغه مهال دجبران لپاره ديو ښه او ځلانده راتلونکې وړاندوينه کړې وه.

که څه هم ګڼې ښځې دهغه ژوند ته راغلې ، خو تر ټولو نه دمهمې هسکل او شارلوت تيلر نوم اخيستلای شو ، دغه دوې ښځې په ځانګړې ډول (هسکل)شايد له هغه مهمو ښځو نه وي ،چې دجبران په ژوند کې يې مهم رول درلود او دهغه دفرهنګي ، هنري او حتی اقتصادي ژوند ګڼې چارې يې مخ ته وړې دي.
جبران په ۱۸۹۸ زيږديز کال کې بېروت ته راستون شو او د (مدرسه الحکمه) په نامه مدرسې ته ولاړ ، ده په دغه دوره کې انجيل په عربي ژبه ولوست او دخپل نږدې ملګري يوسف

(c) ketabton.com: The Digital Library

حواييك سره په ګډه يې د (المنار) په نوم خپرونه پيل کړه ، چې ددواړو ليکنې او دجبران نقاشۍ يې خپرولې.

دی په نولس کلنۍ کې يو ځل بيا باستېن ته روان شو او دا ځل نو ناڅاپه له (جوزفين پی بادي) نومې نجلۍ سره دهغه داړيکو کيسې هم خورې شوې ، دغه نجلۍ په پوهه ، هنر او فرهنګي ذوق سمبال نجلۍ وه او له زړه نه يې ورسره عاطفي پيوند واخيست .خو دا هغه مهال و، چې دده مور، خور او ورور د سل (توبرکلوز) ناروغۍ په سبب له دې نړۍ نه سترګې پټې کړې. ماری هسکل دباستېن دښوونځيو مديره وه ،چې دجبران دساتنې او روزنې مشووليت يې په غاړه واخيست او دی يې دويم ځل ښوونځي ته روان کړ.

لومړۍ خپرې شوې ليکنې:

جبران هماغه دځوانۍ له مهاله دشعر ، هنر او ليکوالۍ ډګر ته راوتی و ، په پنځلس کلنۍ کې د الحقيقه په نوم مهالنۍ خپرونې مدير شو او په شپاړلس کلنۍ کې يې لومړۍ سندره د (جبل) په نوم ورځپاڼه کې خپره شوه او په اولس کلنۍ کې يې دخپل نقاشي هنر په مرسته د څو پوهانو لکه عطار ، ابن سينا ، ابن خلدون او نورو ليکوالو او حکمپانو څېرې وکښلې.

دی دخپلو رسمې زده کړو له پای ته رسولو نه وروسته دنقاشۍ په برخه کې دخپلو زده کړو دبشپړولو لپاره پاريس ته لاړ او په فرانسه کې يې دخپل دوه کلن ژوند په جريان کې دنقاشۍ دبېلابېلو هنرونو له مکتبونو سره اشنايي پيدا کړه او د(الارواح المتمرده) يا سرکې اروا په نوم کتاب يې وليکه چې له بيروت نه خپور شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران په ۱۹۰۵ زیږدیز کال کې دخپلو لیکنو یو غورچان ،چې دموسیقۍ په اړه یې کړې وې ،په (المهاجیر) ورځپانه کې خپرې کړې او له دې نه وروسته یې دخپلو لیکلو سندرو یوه برخه په عربه ژبه په (ژړا ، خندا او توپانونه) کتاب کې خپرې کړې ، چې دا کتاب بیا انګلیسي ژبې ته د (خوب ، توپان او محبوب) په نامه وژباړل شو .

جبران دخپلو لنډو داستانونو لومړی ټولګه په ۱۹۰۶ کال کې د "spirit Brides"یا ددښتې ناوې ګاني په نامه خپره کړه او له دې نه یو کال وروسته یې بیا ددغه ټولګې دویم ټوك د "spirits Rebellious"په نامه خپور کړ، چې دلوستونکو له تاوده هر کلي سره مخ شوه .دی په همدې مهال په پاریس کې دنقاشۍ دزده کړې سره لېونۍ مینه کې ډوب و او په فرانسه کې دځو کلنو زده کړو نه وروسته بېرته باستن ته راستون شو.

جبران په پنځه دېرش کلنۍ کې په انګلیسي ژبه خپل لومړی کتاب (The mad man یاني لېونی سړی پای ته ورساوه او دده دمینه والو لاس ته ورسېد .

هغه وخت چې دخپلې خور ، ورور او دمور دناروغۍ نه خبر شو، خپل وطن ته راستون شو او په خپل وطن کې له دوو کلونو تېرولو وروسته ، دنقاشۍ سره لېونۍ مینې بېرته دپاریس په لورتګ ته اړ کړ، ځو دهغه ټاټوبي له هنرمندانو په ځانګړې ډول له رودن نه دانځورګرۍ لطیفه فون او نور تخنیکونه زده کړې .رودن چې دجبران په وجود کې دسرود او نقاشۍ پیاوړی ځواك حس کړ ؛ نو ده ته یې داتلسمې پېړۍ انګلیسي نقاش ویلیام

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلیك ور یاد کړ ، له هغه سره اشنا شو او په جبران یې (دپیړۍ ویلیام بلیك) نوم کېښود .

دا ځل په دغه سفر کې جبران د روستاند ، دبوسی او مترلینګ په نامه لویو پوهانو سره اشنا شو ، دهغوی له ذوق او اندونو یې پوره ګټه واخیسته.

امریکا ته دویم سفر :

جبران په ۱۹۱۰ زیږدیز کال کې یو ځل بیا امریکا ته لاړ او د نیویارك ښار په لسمه کوڅه کې یې یو دفتر پرانست ، چې دکلونو کلونو لپاره دلیکوالو ، دده دعرب ملګرو هنرمندانو او امریکایي مینه والو د راټولېدو او مجلشونو ښه ځای و.
ده په امریکا کې ددغه یو ویشت کلن ژوند په بهیر کې دخپل ژوند تر ټولو غښتلې او پخې سندرې او نقاشۍ وپنځولې او نړیوالو ته یې دکتابونو او بېلا بېلو نندارتونونو په بڼه وړاندې کړې ، چې دی یې په خورا کم وخت کې دشهرت اوج ته ورساوه .

ده په دغه کلونو کې د (دخیال ها خوا) ټولګه خپره کړه او په ۱۹۱۲ زیږدیز کال کې یې دمېنې په اړه تر ټولو لوړ داستان (مات وزرونه) په عربي ژبه له نیویارك نه خپور کړ .

خو ددې ټولو لیکنو او هنري هڅو سره سره لا جبران په ټولنه کې دیوه اغېزمن لیکوال په توګه خپل موقعیت او مقام نه و موندلی ؛ تر څو چې په ۱۹۲۳ کال کې د (پیغمبر) کتاب په خپرولو سره په ټوله نړۍ کې دشهرت لوړو پوړیو ته ورسید ، دلته یې خپل هنري او ادبي موقف تر لاسه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمېرمن هسکل او جبران بېلتون :

په همدې کال کې مېرمن مری هسکل ،چې له جبران سره یې ژورعاطفي تړاو درلود ، له ده څخه دامریکا دجورجیا په لور سفر وکړ ، څو په بشپړه توګه دجبران له ژوند نه ووځي ، وروسته له دې نه دخلیل جبران نوم په ټوله نړۍ کې وپېژندل شو، دشهرت اوازې یې خورې شوې او لیکنو یې همغسې دوام درلود .

دجبران خپاره شوي اثار :

له جبران نه په انګلیسي او عربي ژبو کې شپاړلس کتابونه راپاتي دي ، چې دخپرنیز کال په ترتیب په لاندې ډول دي :

الف – په عربي ژبه:

۱ .موسیقي
۲ .ددښت ناوې ګانې
۳ .سر کښه اروا
۴ .اوښکې او موسکا
۵ .مات وزرونه
۶ .کاروانونه او توپانونه
۷ .تازه خبرې او تازه ټکې

ب – په انګلیسي ژبه

۸ .لېونی
۹ .لیکونه
۱۰ .شګې او ځګونه
۱۱ .مخکښ
۱۲ .دځمکې خدایان

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳ .سرگردان
۱۴ .مسیح، دانسان زوی
۱۵.پیغمبر
۱۶ .دپیغمبربڼ

دغه ستر لیکوال په ۱۹۳۱کې د ۴۸ کلنۍ په عمر له نړۍ نه سترګې پټې کړې ، دی په امریکا کې دسرطان ناروغۍ له امله ومړ او جسد یې په یوه بېړۍ کې دهغه دوصیت سره سم پلارنی هېواد لبنان ته راوړل شو او دخپل مېنه ناك ټاټوبي د البشرې کلي په ګلورینو غونډیو کې خاورو ته وسپارل شو .خو لیکنې یې تر ننه په سراسر نړۍ کې د اوچت شعر ، فلسفي ، حکومت او هنر مېننانو ته په مېراث ورپاتې دي .

ده ته د اروپا او منځني ختیځ په ادبیاتو او شعر دیوه اغېزمن لیکوال په سترګه کتل کېږي ، دی خپله عیشوی دی او په ماشومتوب کې یې په کلك مذهبي چارپیریال کې ژوند کړی. دده لیکنې دهغو ټکو مذهبي مشرانو له غندنې ډکې دي ،چې خپل ناوړه کارونه د مذهبي مشرۍ تر چپنه لاندې پټوي ؛ خو یوه ته هم په ذات کې سپکاوی نه کوي.

دهغه دنثر یوه بېلګه:

دوه قفشونه:

زما د پلار په بڼ کې دوه قفشونه وو، د یوه قفس په منځ کې یو زمری و، چې د پلار غلامانو مې د نینوا له صحراګانو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي و او په دويم قفس کې د يوه خواږه غږ لرونکی مرغه اوسېده چې هېڅکله له نغمو ويلو نه ستړی کېده .

الوتونکې به هره ورځ سهار په زمري غږ کاوه او هغه ته به يې په سلام ويلو ويل:

"سهار پخير زما زنداني ملګريه!

(۳، م ۱۳۷۹)

زده کړې يې:

جبران خليل لومړنی، منځنی ښوونځی او لېسه د لبنان په بشره ښار کې ولوسته او لوړې زده کړې يې د ښکلو هنرونو، نقاشۍ او مجسمه جوړونې په برخه کې په پاريس کې وکړې.

جبران په ادبياتو، سياست، فلسفې او نقاشۍ کې ډېره ژوره، پراخه او هر اړخيزه مطالعه درلوده.

د جبران خليل اثار:

د جبران خليل اثار په عربي او انګليسي ژبو ليکل شوي خو د نړۍ په ډېرو ژبو ژباړل شوي دي.

د جبران خليل ځينې اثار په اردو، پښتو، پاړسي، هندکو، فرانشوي، پرتګالي، جاپاني، هندي او دري ژبو ژباړل شوي. په اصغر احساس، حميدالله بهيجد، انعام الله ګوهر، ګل رحمان رحماني او نورو ژباړلي دي.

د جبران خليل پښتو ژبې ته ژباړل شوي اثار:

- زېړه پاڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ځك او اوبه
- ښځه او ژوند
- د جبران خليل شهكارې لنډې كيسې
- باد او باران
- دوه ښارونه
- د انسان بچی
- پيغمبر
- د موسيقۍ رساله
- او ښكه او موسكا
- مات وزر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جبران خلیل اثار د منځپانګې له پلوه

جبران خلیل ډېر نظمونه ، غزلې، ادبي ټوټې او لنډې کیسې لیکلي.
لیکنې یې یوازې د لیکنې له اړخه نه، بلکې د موضوع له اړخه هم ممتازې دي.
که یو ځای د شونډو، رخسار او زلفو خبرې کوي، بل خوا بیا د انساني همدردۍ جذبې راویښوي، د ظالمانو تېرې د انسانیت لار په ګوته کوي.
او د نېکۍ او بدۍ پایلې منعکشوي، د عدم تشدد په لارویانو کې د منډېلا، ګاندي او پاچا خان نومونو تر څنګ د جبران خلیل نوم هم یادولای شو نو ځکه یې په نظم او نثر کې عدم تشدد ډېر ښه ښکاري.
د جبران خلیل اثار انقادي، عاطفي، اخلاقي، سیاسي، اصلاحي، عشقي، رومانتیکي او ټولنیزې برخې لري. نظم او نثر یې ساده، روان او بې غوټې دی او په لنډو کیشو کې یې په حکومت نیوکه کړې او د هغوي ظلمونه، ستمونه او بې انصافۍ یې غندلي دي.
دده په اثارو کې بغاوت ډېر لیدل کېږي او په یوه دیکتاتور نظام کې د غریب ا وبېچاره ترڅنګ ودرېږي، خو په شعرونو کې یې عشقي او رومانتیکي برخې هم ډېرې قوي دي، لکه د مات وزر په اثر کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفرونه او دندې:

جبران خلیل د ځوانۍ عمر په لبنان کې او نور ټول عمر یې په بهر هېوادونو کې تېر کړیدی.
نوموړي د ښوونځي د فراغت نه وروسته امریکا ته ځي، بیا پاریس، مصر، ترکیې او فرانسې ته سفرونه کوي او هلته نوې تجربې حاصلوي او د خپلې نقاشۍ او هنر د ځلا لپاره نندارتونونه جوړوي، جبران خلیل سربېره د منځنۍ اسیا هېوادونو او امریکا سربېره ټوله اروپا هم لیدلې او بېلابېلو هېوادونو ته یې سفرونه کړیدي.
دده نظم ، نثر او نقاشي د ټولې نړۍ د پام وړ وګرځېد ، په ځانګړي ډول امریکا کې یې ډېر شهرت وموند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هنري نثرونه، لنډې کیسې او ادبي ټوټې

د جبران خلیل د ادبي پنځونو ځینې بېلګې:

د مور په نوم د لیکوال یوه لیکنه

مور:

د نړۍ د جنت په خوښوونکو ترانو کې هغه رابښکون نشته او نه له ربابه څخه وتونکې نغمې هغه خوږوالی لري.د غرییزو ابشارونو اواز دومره خوښوونکی نه دی او نه سمندري بادونو کې هغه نرمې شته، د څوارلسمې سپوږمۍ ځلا دومره زړه رابښکون شته.

دې مینه ګرکې نوم سره د کایناتو ناز او اداګانو نه پرته کېنې او ټوله جادو یې د مور د سپېڅلې موسکا په وړاندې داسې ده لکه یوه وزه چې د لمر په مخ کې هېڅ ښکاري، د نړۍ ټوله خوشي په هم دې یوه کلیمه کې راغونډه شوې او ټوله مهرباني په همدې تورو کې رانغښتل شوې ده.

د ټولو نېکیو غونډ همدا سپېڅلې هستي ده او د ژوند په مجلس کې یې شتون له هغې نغمې څخه کم ندی، چې په خاموشه او تیارو شپو کې د هر چا پام د ځان په لور اړوي او له سره یو نوی ژوند وربښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور نعمت دی، کم پیداکېدوونکی نعمت! بیا بیا موندل یې امکان نه لري. د ځمکې غېږ د داسې غمیو د بیا موندنې څخه بې وسه ده او اسمان هم داسې پرښتې بیا نه رالېږي، هغه خلك ډېر بختور دي چې د داسې نعمت لرونکې دي، په سرونو یې د مور سپېڅلی سیوری او د هغې په خوږو ساګانو کې رانغښتل شوی جنت ورته یوه لویه پېرزوینه ده.

خو د هغه بد نصیبه به څه یادونه وکړم، چې د مور له مهربانۍ څخه بې برخې وي او د ژوند په پسرلي یې له وخته مخکې خزان تېری کړی وي.

(۱، م ۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران او ګوهر

جبران خلیل جبران هغه څوک و، چې د ټولنیزو دردونو تر څنګ شخصي ژوند هم ډېر دردونه ورکړل، د هغه ژوند د اقتصادي کمزورۍ له کبله له ستونزو سره مل پیل شو، د کورنۍ څو غړي یې ترې ناروغیو د تل لپاره بېل کړل، مسافرۍ یې په نصیب شوې، زده کړې یې په غیر منظم ډول وکړې... پلار یې له کوره بې پروا و، مور خور او ورور یې ناروغیو ترې بېل کړل، عثماني حکومت زندان ته د ننه کړ، امریکا ته وکوچېد... او د ژوند په دوره کې ډېر ودرېد.

د جبران نغمې په ټول عالم خپرې شوې، په ټوله نړۍ یې د هغه فریادونه وویشل، د هغه درد د ټول بشر درد و، د هغه پیغام د ټول بشر لپاره و:

د نغمو غوندې خپاره شوو، په عالم د بې دردۍ کې
یو څه وختـه خو زموږ هم د احساس کوڅه کې کور و
استاد پسرلی

دې دردونو او ستونزو د جبران هنر او تخلیق ته اوږد او داسې ژوند ورکړ، چې د نړۍ په څنډه، څنډه یې خلك له نوم سره بلد شول.

هغه زمانه چې جبران پکې اوسېده، داسې وه، چې د نړۍ نفوس شا و خوا شپږ مېلیارده و، په هره برخه او هر ځای کې د عالمانو شمېر زیات وو، په ځانګړي ډول دې زمانې خو ادب و هنر ته داسې څېرې ورکړې، چې په تېر تاریخ کې کمې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران چې په عربي او انګلیسي ژبه لیکل کړي دي، دا وخت یې اثار د نړۍ ګڼو ژبو ته اړول شوي، چې په دې کې له نیکه مرغه پښتو هم شامله شوې، ډاکتر خالق زیار، زبیر شفیقي، زینب سالك، ډاکتر عبدالحمید بهیج، عصمت الله زهیر او نورو درنو لیکوالانو او ژباړنو پښتو ژبه د جبران په مرغلرو هم پسې ښکلې کړه، او زموږ ملګري شاعر انعام الله ګوهر د ژباړې پیل د نړۍ د دې ستر لیکوال د لیکنو په ژباړه وکړ.

جبران له ژوند سره په تړاو را ته ډېر څه وایي، په دې نثري ټوټو او تاثراتو کې یې هم د ژوند سره تړلي مسایل را اخیستي، په دې اثر کې د جبران کېسه ییز نثرونه لولو، چې د ژوند یو اړخ به راته بیانوي او دا بیان په داسې ډول دی، چې انسان سترګیا ته نه ورکوي، په زړه پورې تصویرونه، ښکلې تشبیهه ګانې، ښکلي پیغامونه، رواني خبري لکه شعرونه، فلسفیانه تصورات، عاطفي او مینه ناك خیالونه، د انسان دوستۍ بېلابېل اړخونه او نور ډېر داسې څه را اخلي، چې د ډېرو انسانانو د ژوند مشترکات یې بللای شو.

د دې اثر په ژباړه هم ډېره خواري شوې، انعام الله ګوهر چې د لومړي ځل لپاره ما ته وویل((د جبران اثر مې نیمایي ژباړلی، هیله من یم، چې ژر یې پای ته ورشوم)) هغه وخت یې نیمایي راته وسپاره، بیا له هغه وروسته زه یو څه وخت غم ترې بېل کړم، بیا یې یوه میاشت وروسته بشپړ کتاب راته وسپاره، چې نوم یې په((هندارو کې ارواوې)) ورته ایښی و.

د دې اثر د لیکوال او ژباړن تر منځ یو مشترك ټکی چې زه یې باید دلته یاد کړم، هغه ستونزمن ژوند دی، جبران هم له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزو سره غاړه، غړې ژوند کړی او ګوهر هم چې زه څومره پېژنم،ډېر درد ېدلی.

اوس چې دا لیکل کوم، یوه خاطره یې راته یادېږي، یوه ورځ د ګردېز ښار په یو دوکان کې ناست وم، ګوهر مې له لرې ولید ، زنګ مې پسې وکړ، راته ویې ویل؛ زما خواته راشه، ضرور کار درسره لرم، په بېړه ورغلم، ستړي مه شي یې په چوپه خوله را سره وکړه، لومړۍ خبره یې دا راته وکړه، ورور مې مړ شوی، زه ځم، یوازې مې ته خبرولې.

د ګوهر په څېره د غم خړه پرده غوړېدلې وه، تر ډېره چوپه خوله سره روان وو، ورور یې په ځوانۍ کې ترې بېل شو، کورنۍ یې اوس هم د مهاجرت په دېار دېره ده، دی چې کله چېرته، کله چېرته د مسافرۍ شپې سبا کوي او د کور درونډ پېټی یې په اوږو دی، ما ته د جبران ژوند را یادوي، هغه هم خپل پلرنی ټاټوبی بېروت پرېښود ، په امریکا او نوره نړۍ را وګرځېد او د ژوند پېټی یې چېرته، چېرته یووړ، ګوهر هم تر دمه را ته داسې ستړی مسافر ښکاري، الله ج دې نور زموږ دا دوست د اشوده او شوکاله ژوند څښتن کړي.

زموږ نسل ته هم روانو حالاتو او ستونزو په ادب کې لوړ هنرونه ورکړل، الله ج خو مهربانه دی، دا ستونزې به په نړۍ کې زموږ د نیکنامۍ او ویاړ داستانونه وغږوي، ګوهر غوندې ملګري به په نړۍ کې یو وخت د جبران په څېر د نوم څښتنان وي، الله ج دې وکړي.

په دې کتاب کې مې هم ډېر داسې څه ولوستل، چې خپلې ټولنې ته یې په زړه پورې پیغامونه بللای شو، د لیك په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی کېسه چې د انسانانو د بېل مخلوق په ژبه د انسان د چلندونو په اړه شوې، موږ ته له جنګه نفرت راکوي، موږ ته د يو شوله ييز ژوند بلنه راکوي او دا پيغام راکوي، چې د انسانانو له جنګه نور مخلوقات هم تنګ شوي، نور مخلوقات هم بد پرې وايي.

په ليك كې ښاپېرۍ د يو ځوان سرتېري د جسد ننداره كوي، د هغه په جېب كې ليك را اخلي، هغه لولي، بېرته يې په جېب كې ورته ږدي ...او وروستۍ برخه يې په دې ډول ده:))

ښاپېرۍ هغه ليك بېرته د ځوان په جېب كې لكه څنګه چې ايښی ؤ،كېښود. او بيا ټولې په ډېره خواشيني او پټه خوله د ځوان سرتېري له جسده روانې شوې،دوی ټيټ سر روانې وې، له لرې مزل وروسته يوې وويل:

»دا د انسان زړه خو تر ډېرې او زموږ تر هغه د بوټا هم سخت دی.((«

د ګوهر د ژباړې په اړه بايد دا ووايم، چې د دې كتاب مفاهيم تر ډېره په سم ډول پښتو شوي، دا چې ګوهر صاحب، په انګليسي او اردو دواړو ژبو حاكميت لري، نو دا اثر يې هم له انګليسي را ژباړلی او له اردو ژباړې سره يې پرتله كړی، چې دې كار يې د مفاهيمو له سمې رسېدا سره مرسته كړې، بل دا چې د دې اثر ژباړه په ساده او روان ډول شوې، زه خو يې له لوستو سره ستړی نه شوم، بلكې خوند مې ترې اخيست، بل دا چې د جبران ليكل شاعرانه او عاطفي دي، ګوهر هم شاعر دی او هم عاطفي انسان دی، نو كوم كلمات چې جبران په اصلي ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ورته لري، ګوهر يې په پښتو کې ورته پيدا کوي، دا ژباړل شوی اثر به ځينې نيمګړتياوې او خامۍ هم ولري، خو ما به نه وي ليدلې، نور ګوهر صاحب! ته د نورو داسې ژباړو، ښو شعرونو ليکلو او ښه ژوند هيله، تاشو ته دې دا کتاب مبارک وي، الله ج دې وکړي، چې زموږ د نيکمرغيو پيل د دې کتاب له چاپ سره وشي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جبران خلیل جبران ویناوې

د هغه امت په حال افسوس دی چې ...

د هغه امت په حال افسوس دی چې له دین څخه مذهب، له بیدیا څخه کوڅې او له حکمت څخه منطق ته رجوع وکړي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې هغه جامې چې د دوی په لاشونو نه وي اوبدل شوې، اغوندي او هغه خواړه خوري چې دوی نه وي کرلي.

د هغه مغلوب امت په حال افسوس دی چې د خپل قاتل وربښمیني جامې کمال او د هغه توندي ښکلا وګڼي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې په خوب کې له ظلم څخه بېزار او په ویښه ورته تسلیم وي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې د جنازو تر شا خپل غږ پورته کوي او د هدیرې په مینځ کې ویاړي او یوازې هغه مهال سرغړاوی کوي چې غاړې یې د توري لاندې او د دار په سر باندې راشي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې خپلو اتلانو ته په سازونو او سندرو هر کلی وایي او په نارو شورو یې بدرګه کوي ترڅو په همدې ډول د بل اتل هرکلي ته ولاړ شي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې عقلمن یې ګونګی، ځواکمن یې ړوند او مشکلکشا یې زیاتې خبرې کوونکی او اپلتې ویونکی وي. د هغه امت په حال افسوس دی چې هره کورنۍ یې امت وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګل سندره

(ادبي ټوټه)

زه هغه کلمه يم چې فطرت پخپله ژبه وويله، بېرته يې واخيسته، د زړه په تل کې يې پټه کړه او بيا يې وويله.
زه هغه ستوری يم چې د هسك له شنډو د ځمکې پرشين ځادر رابنکته شوم، زه د عناصرو د سترګو نور يم چې نطفه يې د ژمي په رحم کې منځ ته راغله، د پسرلي له ګېډې راووته، د دوبي ګرميو يې روزنه وکړه او د خزان لاس ويده کړه.
زه د ميينانو ډالۍ يم
زه د خوښيو و تاج يم

زه مړي ته د ژوندي له لوري اخري ډالۍ يم
زه سبا يې وخته د نورو راتګ د خبرتيا پر وخت د نسيم مرستيال يم او مابنام يې د مخه ښې پر وخت د الوتونکو ملګری، زه په ميدانونو کې پخپلو خوځېدو سره هغوی ته ښکلا وربښم او په هوا کې د ساه پر اخيستلو هغه خوشبويه کوم.

زه له خوب سره نښتې يم د شپې بې شماره سترګې پر ما خوربږي او د وينتيا به غوښتنه کوم چې د ورځې د سترګو سره خپلې سترګې وجنګوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د پرخې شراب څښم، د بلبل نغمې اورم او د شنو وښو پر څکڅکو نخښېږم، د نور د ليدو لپاره مې تل سترګې د هسک په لور نيولې وي، زه خپل سيوري ته هېڅ نه ګورم او دا هغه حکمت دی چې تر دې دمه د انسان زده کړي نه دي.
(۱، م ۸۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د متلونو هنر

راز ساتنه د مصريانو هنر دی
هوډ د کلدانيانو هنر دی
نظم او همغږي د يونانيانو هنر دی
درناوی کول د چينايانو هنر دی
ستونزې زغمل د يهودانو هنر دی
ځان ښودنه او مبالغه د عربانو هنر دی
سينګار او شيك پوشي د ايرانيانو هنر دی
د قت او ظرافت د فرانشويانو هنر دی
ښکلا د ايټالويانو هنر دی
لوړ پروازي د جرمنيانو هنر دی

د خلکو په مينځ کې:

د خلکو په مينځ کې داسې قاتلان شته چې هېڅکله يې يو ځاځکی وينه هم نه ده توی کړې، داسې لوټماران او غله شته چې هېڅکله يې غلا نه ده کړې او داسې دروغجن شته چې تل يې رښتيا ويلي دي.

د دروازې د سر ليکنه

د کور د دروازې پر سر مې وليکل تقليد بهر پرېږده او بيا دننه راشه! نو پس له هغه مې پوښتنې او ليدنې ته هېڅوك رانغلل
(۵،م ۱۳۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جبران خلیل ځیني غوره هنري نثرونه او ادبي ټوټې

غم او ښادي:

ستاسې ښادي ستاسې غمونه دي. هغه چینه چې تاسې ترې د خندا اوبه څښئ، ستاسې له ګرمو اوښکو نه ده ډکه شوې، ایا له دې پرته نور څه هم شته؟

کله چې د غم تېره غاښونه ستاسې په بدن را کوزېږي، ورسره مو د زړونو په تل کې خوښې دوه چنده کېږي. ایا ستاسې د شرابو جام هم یوه ورځ د اور په بټۍ کې نه و ویلې شوی؟

هغه نغمه چې ستاسې روح ته ارامي وربښي، هماغه لرګی نه دی چې یوه ورځ د تېشې په وسیله له ونې راپرې شو؟ نو هر وخت چې خوښ شوی، د خپل زړه ژورو ته ښکته شئ، هلته به وګورئ، څه چې تاسې خپه کړي یاست، اوس به تاسې ته خوښي درکوي.

هر وخت چې د غم لښکري درنه تاو شوې، یو ځل بیا مو د زړه تل ته ښکته شئ، درته معلومه به شي، چې تاسې د هغه څه لپاره ژاړئ چې تاسې یې په ځمکه کې د خپلې خوښۍ پیدا کوونکي بولئ.

ستاسې له منځه ځیني وايي چې ښادي له غم نه غوره ده. بله ډله دا خبرې نه مني او وايي چې هېڅکله هم نه، غم هېڅکله له ښادۍ نه غوره نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زه تاسې ته وایم چې غم او ښادي رښتیا هم یو له بل سره تړلي دي، جوړه راځي او جوړه بېرته ځي او که چېرته له دې دواړو یو ستاسې د د دسترخوان ځنګ ته راځي، نو دا د حیرانتیا خبره نه ده، تاسې یوه شئ چې بل یار یې هلته ستاسې پر بستر پروت دی.

هو! په رښتیا چې تاسې د غم او ښادۍ د تلې دوې خواوې یاست، تل لاندې او باندې کېږئ، له حرکت نه، نه لوېږئ، خو هغه وخت چې خالي او سپك شي.

که چېرته د ژوند خزانه دار تاسې د سیم او زر د تللو لپاره په کار وګوماري، نو ستاسې د غم او خوښۍ پیمانه په یوه حالت نه پاتې کېږي.

مرګ:

د کاروان د اوښانو د ګونګړیو غږ شوکه شوکه لري کېږي. کرۍ ورځ ګرځېدلې توتکۍ سترې ستومانه د خپلې ځالې په لوري وخوځېږي.

او د سمندر له څپو سره په جګړه بوخته کښتۍ هم بالاخر تر غاړې پورې راورسیږي خو...

خو اې مرګه !! ته په وخت لاسبری یې او د راتګ لپاره دې هیڅ یوه ګړۍ نه ده ټاکلې.

د پسرلي رنګین سهار وي او که د مني سپېره غرمه وي ، ته یې هیڅ پروا نه لرې او پخپلو کارونو بوخت یې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړاوی برېځر،سترې مانښام او خاموشه شپه هیڅکله ستا د راتګ خنډ نه شي کېدای.

ته د هیڅ چا او هیڅ شي په کیسه کې نه یې!
که د وریځو پنډونه خولې خلاصې کړي او د مځکې د تندې ختمولو لپاره په شېبو شېبو وورېږي او یا هم د مځکې وچې شونډې یوې قطرې اوبو ته په تمه وي،ګلان د خپلو پاڼو په رنګ،رنګ وربښمو کې پټ وي او که د خزان تبې وهلې وي........لنډه دا چې یو موسم هم ستا د لارې خنډ نه ګرځي، ته په هر شي بر یې.

د سمندر په ژوره اوکراره غېږه کې هم له تا خلاصی نشته ! د سپېدار د ونې تر سیورې لاندې هم ستا له لاسه څوك په کراره نه شي کېناستلی او په میدانونو کې خو هسې هم ستا واك دی.
مختصر دا چې له تا هیڅ ځای خوندي نه دی،ستا د باز غوندې له سرو سترګو نه هیڅوك هم پناه نه دي او ستا ساړه او زیږ لاشونه هر وخت د غېږې ورکولو لپاره خلاص دي!!

***

ملګرې ته مې وویل :

»هاغه پورې ښځه وینې !....هغه چې اوس د بل چا پر څنګل ورپرته ده...پرون یې بالکل همداسې زما په څنګل سر ایښی ؤ.«
ملګرې مې ځواب راکړ : «او سبا به زما په څنګل خوب کوي.«
ومې ویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

»اې ! ته خو لېږ ورته وګوره !! څومره نژدې ورناسته ده،د دوی وجودونه له یو بل سره لګیږي...پرون ماته همدومره نژدې راناسته وه.«

ملګري مې وویل : « او سبا به بیا زما خوا ته همدومره نژدې ناسته وي.«

ما ورته وویل : « اوه..هو...وګوره دواړه له یوې پیالې نه څښاك کوي...پرون یې زما پیاله له خپلو شونډو سره لګوله.«
ملګري مې ځواب راکړ : « او سبا به ته ګورې چې له ما سره وي او له یوه ساغره یې څښو.«

ما بیا ورته وویل :

»وګوره د هغه سړي خوا ته څومره په مینه ورګوري...په سترګو کې یې اقرار او اظهار له ورایه ځلا کوي.«

ملګري مې وویل : « او سبا به ماته هم داسې په مینه راګوري.«

ورته ومې ویل : « ته ورته وګوره لکه څنګه چې اوس د هغه سړي په غوږ کې د مینې سندرې وایې همداسې یې پرون زما په غوږ کې د مینې زمزمې کولې.«

»او بله ورځ به بیا زما په غوږ کې د مینې دا نغمې زمزمه کوي»، ملګري مې ځواب راکړ.

ورته ومې ویل :

»هلته وګوره....لکه اوس چې یې څنګه هغه ته غاړه ورکړې پرون کټ مټ همداسې ماته راتر غاړې وته.«

ملګري مې راته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

»ته به ګورې سبا به بیا ماته داسې غېږه راکوي.«
ملګرې ته مې مخ وروګرځاوه،ورته ومې ویل :
»آه.. داڅومره عجیبه ښځه ده.«!

خو ملګري مې ځواب راکړ:

»هغه بالکل د ژوند په څېر ده چې ټول خلك ترې برخمن دي....د مرګ په څېر پر هر چا بریالۍ ده ....او د ابدیت په څېر یې ټول په خپله غېږه کې نیولي...له هغې پرته ژوند امکان نه لري....هغه ژوند دی.«

***

وروستی سوغات

د اته ویشتمې شپې تکې ژېړې سپوږمۍ په اوښلنو سترګو او چوپه خوله د مځکې لور ته کتل، کټ مټ د هغه مریض په څېر چې نور له خپل ژونده ستړی وي او هر اشوېلی یې لکه د دېوالـه ګړۍ ټك ټك مرګ ته شېبې شماري.

پیکه رڼا به یې کله کله د نارنج د ونې په شنو پاڼو ولګېده، نژدې د یوه بلبل له شوزه ډك غږ به د شپې چوپتیا ماته کړه،له فریاده ډك غږ به یې ازانګې وکړې او فضا به نوره هم وېرونکې شوه، خو د فطرت په منګولو کې زنداني سپوږمۍ بې وسه وه او د پنډو وریځو د سپینو ټوټو په منځ کې داسې ښکارېده لکه په سپین کفن کې د کوم ځوانیمرګ پېچلی جسد!

ځلېدونکو ستورو هم په ډېره مایوسۍ خپل ملګري ته کتل ؛ له سپوږمۍ سره له یوې میاشتې ساتېري او وخت تېرولو وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د هغې فراق ته اند يښمن وو او په يوه ژور چرت کې لاس تر زنې ناست وو.

له بلې خوا سپوږمۍ چې له ډېره غمه په ځان نه پوهېده ،شوکه شوکه د اسمان په شنو څنډو کې پناه کېده، د هغه وريځې په څېر چې لـه وربـدو وروسـته رو،رو پـه فضـا کـې ورکيـږي. ټول کاينات د يوې هيبت ناکې خاموشۍ په ټيکري کې نغښتي و، د سپېدار ونې يوې او بلې خوا ته ښورېدې ته وا له ډېره غمه لاشـونه مـږي او د بـدن سـتړيا لـرې کـوي، اوږده سيوري يـې د شيشکو په څېر وېرونکي ښکارېدل، کله نا کله به په اسمان کې يـوه پيکـه سـتورى د وچ ګـلاف غونـدې ترسـترګو شـو او د سپوږمې زګېروو به په هوا کې ازانګې وکړې.

شـپه ورو،ورو پـه ختمېـدو وه او د اسـماني څـراغ روښـانه شـغله شوکه،شوکه مخ په مړه کېدو وه.

پـه دې وخت کې يـو دم يـوه ځلېـدونکي سـتوري پـه اسـمان کې لاندې د مځکې په لور منډه کړه او د مځکې پـه بې پايانـه ژورو کې ورك شو. ماته دا ننداره داسې ښکاره شوه لکه لـه ژونـد سره د تل لپاره د خداى پاماني اخيستونکي مسافر وروستى

وغـات..........خپلې ملګرې مځکې تـه د انـډيوالۍ وروسـتۍ نښـته....د سـپوږمۍ لـه انديښـمنو ډکـو سـترګو څخـه څڅېـدلې اوښکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ مچکه

د مينې د ستر ديوتا په لپه کې دا د ژوند د اوبو لومړی غړپ دی چې مين ته يې ورکوي.

دا غړپ د شک، بې باورۍ او يقين تر منځ د بېلتون لومړۍ کرښه ده....شك او بې باوري...چې اروا ورسره نارامه کيږي او زړه خواشينی کوي.......او يقين چې زړونه او ارواوو ته خوښی وربښي.

دا د ژوند د پيلامې لومړۍ سندره ده او د « يوه ارماني او حقيقي انسان» د ډرامې لومړی رول دی.

لومړۍ بوسه د نابلدې ماضي او روښانه راتلونکې تر منځ يو تړون دی ، د احساساتو د خاموشۍ او نغمو تر منځ يو مزی دی. لومړۍ مچکه يو سپېڅلی لفظ دی چې د څلور شونډو له يو ځای کېدو څخه راپورته کيږي او خوريږي.

زړه خپل تخت اعلانوي، محبت پاچا وي چې په سر يې د وفا تاج ايښی وي.

دا د ګلاب په پستو شونډو د نسيم د تنکيو ګوتو هغه پوست لمس دی چې يو شوږ اشوېلی زيږوي او زړه ته کرار او روح ته سکون ورکوي.

لومړۍ بوسه د جادويي اهتزاز هغه لومړنۍ شپه ده چې مين د دې مادي نړۍ د زمان او مکان له قيده خلاصوي او د خيالونو او خوبونو دنيا ته يې بيايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دوو معطرو ګلونو پیوستون دی چې د دواړو د خواږه بوی له یو ځای کېدو څخه یو دریمه اروا پیدا کیږي.

لکه څنګه چې د محبوب لومړی نظر هغه تخم دی چې دیوتا یې د انسان د زړه په کرونده کې کري، په همدې توګه لومړۍ مچکه هغه لومړنی ګل دی چې د ژوند د ونې په ښاخونو رازرغونیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور شاعران

د مېز په سر اينښې د شرابو تر يوې پيالې راګرځېدلي و. يو شاعر وويل:

»زه په خپل تېز شاعرانه نظر او درېم حس د دې شرابو ښايسته بوی داسې احساسوم لکه د مارغانو يوه ډله چې د کوم زړه راښکونکې ځنګل په سر پروازونه کوي.«

دويم شاعر سر راپورته کړ، ويې ويل : « بالکل سمه خبره دې وکړه. زه د خپل زړه په غوږونو د دې خيالي مارغانو خوږې نغمې اورم ! د دوی خوږو نغمو زما زړه له هرې خوا داسې ګير کړی لکه د کوم سپين ګلاف پاڼې چې د شاتو مچۍ په خپله پسته غېږ کې ونيسي.«

درېيم شاعر سترګې پټې کړې، لاشونه يې په هوا کې داسې پورته کړل تـه وا چاتـه ټينګـه غېـږ ورکـوي، ويـې ويـل :

»همداسې ده ! ما پخپلو لاشونو د دوی پستې وزرې لمس کړې او داسې احساس مې وکړ لکه کومه ښايسته ښاپيرۍ چې د ناز په درانه خوب ويده وي او اشوېلي يې زما له ګوتو سره غاړه غړۍ شي.«

څلورم شاعر د شرابو پياله ورپوته کړه، ويې ويل:

»آه ! افسوس ملګرو !! زه بېخي بد ذوقه يم ! زما د ليدلو، اورېدلو او لمس قوه بېخي کمزورې ده ! زه خو نه د دې شرابو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه راښکونکی بوی،نه خوږه نغمه او نه هم پستې وزرې احساشولی شم ! زه یوازې په دې پوهېږم چې دا شراب دي او بس ! نو د دې لپاره چې پنځه حواسه مې ستاشو په څېر قوي شي او د لوړ تخیل څښتن شم، باید دا شراب وڅکم.«

بیا یې د شرابو پیاله په غاړه واړوله،یو څاڅکی یې هم نه شو پاتې، ټول یې وڅکل.

پاتې دریو شاعرانو ورته حیران، حیران کتل ، خولې یې وازې پاتې شوې او په سترګو کې یې یو غیر شاعرانه او تږی نفرت له ورایه ښکارېده!

خزان

بیا تر ټول کاینات د خزان سپېره لاشونه تاو دي، ګرده فضا یوه وېرونکې ساه اخلي، مارغان پخپلو ځالو کې غلي ناست دي او په تنکیو څانګو کې شنې پاڼې د کومې غمژنې پېغلې د اننګو په څېر تکې ژېړې اوښتې دي.

د خزان سپېره باد ځپلې ژېړې پاڼې یوې او بلې خوا ته الوځي، له کړپا یې یوه ویرژلې نغمه پیدا کیږي ته وا د غم دیوتا پخپلو مړاوو ګوتو سیتار وهي.

آف !! د ظلم او استبداد خونړۍ خېرې مخ په وړاندې درومې، داسې بربښي لکه د ګردې نړۍ شیطانان چې یو ځای شوي وي او خپلې منحوسې وزرې رپوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا ساړه ،ساړه اشوېلي کاږي او ورو،ورو مخ په وړاندې روانه ده. زه لرې، یوې خوا ته ګوښه ناست یم او ددې خواشینونکې سانحې په تماشه یم، زړه مې د وېرېدلې توتکۍ په څېر مړاوی دی او روح مې د ناروغ د زګېروو په څېر خفه خفه!
د خزان دې سپېرو لاشونو د سلګونو زړونو غوټۍ تر غوړېدو وړاندې ورژولې.

سمندر په وراخطایۍ له ساحل سره ځان ووهي، هغه ته زارۍ کوي او د هغه مریض په څېر ستړي اشوېلي کاږي چې د ژوند په وروستي پړاو کې وي او د ځنګدن سلګۍ وهي....آسمان بې نوره او بې جلوې دی، د مځکې څېره د نارنج په څېر تکه ژېړه اوښتې ته وا د ټول کایناتو په نبض کې د وینې تګ،راتګ درېدلی.

اف !! زما اوښلنې سترګې د دې غمژنې ننداري د لیدلو توان نه لري...په دې تریخ او زهرجن چاپېریال کې مې سمه ساه بندیږي، ترك زړه مې چوي....له درده ډکې نارې مې په فضا کې یوې او بلې خوا ته ستړې پروازونه کوي.

اُف خدایه !! دا سپېره خزان !! دا بې نوره او خواشینونکی خزان !!

***

د شپې په ژوره خاموشۍ کې چې سیوري اوږده شي او دشیشکو غوندې په دېوالونو یوې او بلې خوا ته ښوري.....په داسې حال کې چې د چنارونو ونې یو بل ته غږۍ سره وربېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي او غال مغال پیل کړي.....زېړبخونده سپوږمۍ په کفن کې د پېچلي جسد په څېر ښکارېږي او هغه وخت چې ستورې د وریځو پلو له مخه لرې کړي او غلي غلي لاندې راګوي..........په دې وخت کې زما اروا د خیال په کاواکو لارو تګ ته بې ارامه شي او په نابلده درو کې ستا په لټه سرګردانه ګرځي.

خو حیف !! چې هغه ستا په پیدا کولو کې پاتې راشي او نه هم ستا د پښو کومې نښې مومې چې ستا درك وروښيي.
آه !! زما روح خفه،مایوس او ستړی ستومان راستون شي.
بیا هغه وخت چې د خوب ملکه ما پخپله پسته غېږ کې واخلي ،فکر وکړم چې د یو څه وخت لپاره به مې د دنیا ستړیاووي او لوړې،ژورې له یاده ووځي...... خو افشوس چې هغه وخت هم زما اروا ستا په لټه داسې سرګردانه ګرځي لکه کومه مسافره توتکۍ چې د شپې تېرولو ځای نه لري.

هغه د خیال د نړۍ په ګوټ ګوټ کې لالهانده په تا پسې ګرځي خو په هیڅ ځای کې تا ونه مومې او نه هم ستا کوم یادګار تر سترګو کیږي.....په دې وخت کې هغه د خپل خوار نصیب له لاسه داسې بې سکونه شي لکه د سیتار په خاموشو تارونو کې چې له شوزه ډکه نغمه غږیږي.

بېرته زما روح ماته ستړی او مایوسه راشي......ستا په خوږو یادونو ځان مشغول کړي او ستا د راستنېدو په تمه ځان خوشاله کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څپو کې انځور

د پسرلي په يوه رنګينه ورځ ،غم او خوشالي د يخو اوبو د يوې شنې چينې په غاړه يو ځای شول.له روغبړ وروسته هم هلته کېناستل او پخپلو کې يې خبرې پيل کړې.

خوښي د دنيا د ښايستونو،په غرونو او ځنګلونو کې د ژوند پر ورځنيو جالبو پېښو او همدا راز د سهار او ماښام تر منځ د مستو نغمو په اړه خبرې کولې.غم د خوښۍ له ټولو خبرو سره همغږي وښوده او په پسرلي کې د شنو فصلونو او تازه هواګانو په اړه يې تفصيلي خبرې وکړې.

د دوی دواړو خبرې تر ډېره اوږدې شوې ، دواړو لوريو د يو بل خبرې او نظريات تايد کړل.

د چينې په هغه بله غاړه دوه ښکاريان تېرېدل، د چينې په پاکو اوبو کې يې وکتل،يوه وويل :

»يره ! زه حيران يم چې هغه دوه کسان به څوك وي او هلته څه کوي !؟«

بل ښکاري وويل : «کوم دوه کسان !! زه خو يوازې يو کس وينم ،په اوبو کې هم يوازې يو تصوير انعکاس کوي.«
لومړي ورته وويل : « نه ياره !! دوه کسان دي، په څپو کې هم دوه انځورونه ښکاري.«

دويم ښکاري بيا ورته وويل : « زه خو يوازې يو کس وينم.«
لومړي ورغبرګه کړه : « زه ښه ښکاره وينم چې دوه کسان دي.«
له هغې ورځې رانيولې تر ننه پورې دا يو ښکاري وايي چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

»زما د ملګري په نظر کې فرق راغلی،یو شی ورته دوه ښکاريږي.«

او دا بل يې بيا وايي:

»زما د ملګري نظر کمزوری شوی،شيان سم نه ويني.«

***

ليك

ختيځ لور ته له شنو جزيرو د راګرځېدلي ستر سمندر په هغه ژوره برخه کې چې هر وخت له ملغلرو او ګوهرو ډك وي، د يوه ځوان جسد پروت و.

په خوا کې ورسره سمندري ښاپيرۍ ناستې وې، ښايسته شنې سترګې يې د ځوان په مړي کې خښې کړې وې او په خپلو کې يې په سندريز غږ خبرې کولې.

د دوی خبرې سمندر واورېدې...سمندر څپو ته وسپارلې....څپو پرخپلو اوږو تر ساحله راوړې او د نسيم پاسته باد زما تر غوږونو راورشولې.

يوې ښاپيرۍ وويل :

ـ دا سړی پرون هغه وخت دې سمندر ته ...زموږ نړۍ ته....راغی چې د سمندر څپې تور نورو ورځو يو څه کمې وې..
بلې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ څېې کمې نه وې خو دا انسان چې ځان پر مځکه د خدای خلیفه بولي،په یوه خونړي جنګ کې ښکېل دی او دومره وینې يې توی کړې چې دا دې اوس يې د سمندر اوبه هم تکې سرې کړې.ماته داسې ښکاري چې دا ځوان هم د دې خونړي جنګ د قربانیانو له جملې څخه دی.

درېمې ښاپېرۍ وویل:

ـ زه خو دا جنګ منګ نه پېژنم چې دا د کومې بلا نوم دی البته انسان پېژنم . انسان پر مځکه تر واك خپلولو وروسته اوس په دې لټه کې دی چې په څه چل پر سمندر هم بری تر لاسه کړي،په دې سلسله کې انسان د سمندر د څپو په سر یو حیرانوونکی شی ځغلوي. د ده په دې حرص سره زموږ سمندري مشر ...زموږ دیوتا ډېر په غصه شو....اوس زموږ د دیوتا د خوشالۍ په موخه انسان دده په خدمت کې شوغات او قربانۍ راوړاندې کړلې. دا اوس چې ستاشو په مخ کې کوم جسد پروت دی، دا د انسانانو لخوا زموږ مشر،دیوتا ته یوه ډالۍ ده.

څلورمې وویل:

ـ زموږ مشر دیوتا څومره سپېڅلی شخصیت لري خو اوس څومره سخت زړی شوی....که چېرته زه د دې سمندر واکمنه وای ما به هیڅکله د انسان دا پیشنهاد نه وای منلی......ښه ،خیر !! اوس راځئ چې د انسانانو لخوا د رالېږلې ډالۍ خوا ته ورشو،کېدای شي موږ د انسانانو په اړه یو څه جالب مالومات تر لاسه کړو.

دوی ټولې د جسد خوا ته ورغلې. یوې يې د ځوان د زړه خوا ته نږدې جېب ته خپل سپین لاس وراوږد کړ،یو لیك يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راویوست،نورو ښاپېریو ته یې په زوره ولوست،په لیك کې کښل شوي و:

»زما ګرانه..! دا دې شپه نیمه تېره شوې او زه تر اوسه ویښه ناسته یم....په داسې ترخوشېبو کې هغه څه چې ماته ډاډ راکوي،یوازې زما اوښکې دي چې ستا په فراق کې مې لپې لپې په مخ راروانې دي...په یوه شي مې هم زړه نه کرارېږي ،یوازې دا خبره سکون رابښي چې ته به د جنګ له خونړیو خپړو بېرته روغ رمټ زما غېږې ته راځې...ستا هغه یو څو جملې چې د تلو په وخت دې ماته کړې وې،تر اوسه له ما څخه نه دي هېرې شوې او په غوږونو کې مې ګرځي،راګرځي.هغه چې تا ویل :(هر انسان د اوښکو یو امانت او خزانه لري چې یوه نه یوه ورځ یې حتماً بېرته ورسپاري.(

ـ ګرانه !! نه پوهېږم چې څه درته ولیکم !!! زړه مې غواړي چې دا خپل زړه او روح په دې کاغذ کې درته ونغاړم....هغه زړه چې ستا په فراق کې بې ارامه،بې سکونه دی، خو ستا مینه دردونه په خوند او ارام بدلوي....او غمونه په خوښیو او خنداګانو بدلوي.....هغه ورځ چې زموږ زړونه د مینې په برکت یو له بل سره غاړه غړې شول له هغې ورځې راهیسې په دې تمه یم چې د لوی څښتن په فضل به زموږ وجودونه هم یو شي او یو روح به په کې پرواز کوي....خو بیا د جنګ ډاروونکې نغاره پیل شوه او تا د خپلې دندې او وطن د مینې په خاطر د جنګ دې نغارې ته ښه راغلاست وواېه او دجنګ ډګر ته روان شوې....

ـ افففف !! دا څنګه دنده او وطن دی چې دوه مین زړونه له یوه بله بېلوي . .مېرمنې کونډې کوي او ماشومان یتیمانوي....دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه هېواد پالنه چې جنګونه راپاوري او په وړو وړو خبرو کلي او وطنونه ورانوي!....
دا څنګـه دنـده ده چـې غريـب کليوالـ خلـك د خپلـو ظالمـانو بـادارانو د واکمنـۍ لپـاره خپـل ژونـد قربـاني کوي...کـه چېـرې دنده د قوموتو تر منځ د شولې تباه کول وي او همدا راز هېـواد پالنه د انسان د ژوند شوکالي او ارام لـه منځه وړل وي نـو داسـې دندې او هېوادپالنې ته خو له ورايه دوه لاسې سلام!.....
نه،نـــه ،نه ...! زما ګرانه ..! زما په خبرو پسې مه ګرځه!...
زړور شــه او خپــل هېــواد تــه وفــادار او ايمانــدار اوســه!..
د يوې ځوانې جينۍ په خبرو پسې سر مه خوږوه ، د چا سترګې چې مينې ړندې کړې او په عقل يې د فراق پرده پرتـه ده ....تـه خپلې دندې تـه وفـادار اوسه....که مينې تـه اوس زما تـر غېـږې روغ،رمټ نـه راورشولې نـو پـه راتلونکې نـړۍ کې بـه مـو حتماً سره يو ځای کړي....
د خدای په امان!
ستا محبوبه ..د تل لپاره ستا«
ښـاپېرۍ هغـه ليـك ببرتـه د ځـوان پـه جيـب کـې لکـه څنګـه چـې ايښـی ؤ،کېښـود. ټـولې پـه ډېـره خواشينې او پټـه خولـه د ځـوان سرتېري له جسده روانې شوې،دوی ټيټ سر روانې وې.له لږ مزل وروسته يوې وويل:
»دا د انسان زړه خو تـر ډبـرې او زمـوږ تـر هغـه ديوتـا هـم سـخت دی.«

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلا

هر څوك ښکلا ته له خپل ليدلوري ګوري.

څوريدلي او ژوبل وايي:

ـ ښکلا د حياناکې او مهرباني ښځې په څېر ده... چې په ډېر ويارږ او عظمت زموږ تر منځ تېريږي په داسې حال کې چې لېمې يې له حيا ډکې وي او ښکته ګوري.

يوه بل جذباتي کس بيا داسې وويل:

ـ نه ! داسې نه ده ! حسن د طوفان په څېر ويرونکی او زورور دی چې تر پښو لاندې مو مځکه خوځوي او په سر مو آسمان.

ستړي او ستومانه خلك بيا وايي:

ـ ښکلا يوه پسته نغمه ده چې زموږ په اروا کې ګنګوسه کوي او زموږ د ذات په چوپه نړۍ کې رو، رو انګازې کوې لکه د ډېوې تته رڼا چې له خپل سيوري څخه ډاريږي او سترګې پټې،پټې کوي.

هغه چې لالهانده دي د ښکلا په اړه داسې وايي:
ـ موږ د غرونو په منځ کې د ښکلا نارې واوريدې او ورسره سم د اشونو د پښو ترپا ، د ښکاري مارغانو د وزرونو شور او د زمريو غړمبهار هم تر غوږو شو.

د ښار څوکيدار نيمه شپه له ځانه سره وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- که خدای کول ښکلا به سهار له لمر سره یو ځای له ختیځ لورې راوخېږي.

په سره غرمه کې مزدوران او مسافر بیا وایي:

- ښکلا مو ولیده چې په لوېدیځ کې د لمر د پرېوتو له کړکۍ څخه د مځکې په لور راکوزه شوه.

هغه چې په ژمي کې د واورې له تورولو سترې شوي،وايي:

- هغه ده ښکلا له سپرلي سره یو ځای د غرونو او درو په منځ کې په نڅا را روانه ده.

او هغوی چې په سره اوړي کې د غنمو لو کوي، وايي:

- مونږ ښکلا ولیدله چې د مني له ژېړو پاڼو سره یو ځای راروانه ده ، په وېښتانو کې یې د واورې بڅرکي هم نښتي.

دا ټومره خبرې چې تاسې د ښکلا په اړه وکړې په حقیقت کې بیا هم ښکلا دې ته نه وایې دا خو ټول یوازې ستاسې نه پوره کېدونکي تمایلات او اړیتاوې وې او ښکلا خواهش او اړتیا نه ده..هغه خو یو کیف دی!

ښکلا خو نه د کوم تږي وچ شونډان دي او نه هم د فقیر غځېدلي لاس......ښکلا خو د وریت شوي زړه او مین روح نوم دی.

ښکلا داسې یو انځور نه دی چې ته یې په سترګوو وینې او نه یو داسې غږ دی چې په غوږونو یې واورې....دا انځور هلته لیدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې کله خپلې سترګې پټې کړي او دا د ښکلا سندره هلته اورېدلی شي چې کله خپل غوږونه په بشپړه توګه بند کړي.
ښکلا هغه نښان نه دی چې د ببړۍ له تېروېدو سره د اوبو په سر ښکاره شي او سمدستي رنګ شي او نه هغه وزر دی چې له پنجې سره نښتي وي...... بلکه دا خو تلپاتې باغ دی چې بېلا ،بېل ګلونه په کې زرغونيږي او د پرښتو يو سېل دی چې د هسك په پراخه څنډه پروازونه کوي.

ښکلا خو ژوند دی ...ژوند په داسې حال کې چې له خپل سپېڅلي مخ پرده پورته کړي.

مګر تاسې پخپله ژوند هم یاستئ او هغه پرده هم پخپله يئ چې د ژوند په مخ پرته ده.

ښکلا ابدیت دی چې خپل ګلالی مخ د ژوند په هنداره کې ګوري. خو ابدیت هم تاشو يئ او هنداره هم تاشو پخپله..

***

انسان د وخت غلام دی او همدې غلامۍ د انسان ورځې د کړاؤنو او بدبختيو په پرده کې پېچلې او د ده شپې يې د غم او څور په اوښکو لمبولې.

زما له لومړي پيدايښته تر اوسه دا دې اوه زره کلونه کيږي،چې زه يوازې همدا غلامان وينم چې د غلامۍ درنې زولنې يې په پښو دي او په ځان پسې يې راکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د نړۍ له ختیځه تر لویدیزه تللی یم،د ژوند په سیوري او رڼاگانو کې گرځېدلی یم، قومونه او نسلونه مې له تورتم څخه د رڼا پر لور د خوځښت په حال کې لیدلي...خو په دې دومره وخت کې مې یوازې همدومره ولیدل چې د دوی تر غاړو د غلامۍ رسۍ راگرځېدلي، زورور خلك مې هم لیدلي چې غلامان دي او کمزوري هم وینم چې د ډبرو خدایانو ته سر په نامه ولاړ دي......زه له (بابلینه) تر قاهرې او له (بغداده) تر (پارسه) د انسانانو په دې قافله پسې تر شا ، شا را روان یم او د دښتو په شگو کې د دوی د دې زنځیرونو نښې پخپلو سترگو وینم....

ما د ناکاره نسلونو هغه چیغې پخپلو گنهگارو غوږونو اورېدلې چې په غرونو او ځنگلونو کې انعکاس کوي.

زه کلیساؤ،جوماتونو،د قرباني ځایونو او ښایسته محلونو ته ننوتی یم،له پاچاهانو سره یو ځای کېناستی یم....ومې لیدل چې مزدور د خپل څښتن غلام دی...څښتن یې بیا د چارواکو مریي دی،چارواکي د خپل قومندان او قومندانان بیا د پاچا غلامان دي....پاچا د پادري غلام دی...او پادریان پخپله د بتانو غلامان دي...او بت خاوره ده چې شیطان پخپلو مردارو لاشونو خیشته کړې او بیا یې د انسانانو په کوپړیو ورتپلې.

زه د شتمنو ماڼیو او د بې وزله جونگړو ته ورغلی یم،لیدلي مې دي چې میندي خپلو ماشومانو ته له شیدو ورکولو سره د غلامۍ څاڅکي هم ورکوي او ماشومان آن په ښوونځیو کې د الف او ب له زده کولو سره یو ځای غاړه ایښودل هم زده

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي....ومې ليدل چې پېغلو د عاجزۍ او بنديز جامې اغوستې او ښځې د تن اينسودنې او محکوميت په کمبلو کې په داسې حال کې پرتې دي چې سترګې يې له ژړا سرې دي.

***

له نن نه سلګونه کاله پخوا په يوه کلي کې يو راهب اوسېده. هغه به په مياشت کې درې ورځې ښار ته راکوزېده ، په عمومي چوك کې به يې خلکو ته د سخا ، صدقې او له خلکو سره د مرستې په اړه وينا کوله.

د هغه په خبرو کې ډېر تاثير و، تر ډېرو سيمو پورې يې نوم تللی ؤ او له لرې ځايونو به خلك د ده ليدو ته راتلل.

يوه ورځ درې ملګري د ده دربار ته راغلل.

له روغبړ وروسته يوه تن، راهب ته وويل:

»ښاغليه ! ته خلکو ته د سخا او ورکړې په اړه لارښوونې کوې...شتمن دې ته اړ کوې چې له بېوزلو سره مرسته وکړي....په دې خبره کې هيڅ شك نشته چې خلکو له تاسره د ډېرې مينې او عقيدت له وجې ډېره مالي مرسته کړې....موږ ډېر بېوزله او مجبور يو...له ډېر لرې ځايه تاته راغلي يو....موږ ته د خدای په نامه يو څه راکړه.«!

راهب ځواب ورکړ:

»ګرانو وروڼو !! زه خو له دې يوې بسترې او کوزې پرته هيڅ نه لرم....که په دې ستاشو کار کيږي، نو له ځانه سره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسئ...له دې پرته خو زه په کور کې نور سره او سپین نه لرم.«
درې واړه ځوانان ډېر په قهر شول، سمدستي له هغه ځایه روان شول، یوه یې په تلو تلو کې په ډېره غصه راهب ته وویل :
»ته دروغجن یې !! دهوکه باز یې!! ټګ یې!!
ته نورو ته د داسې نېکۍ لارښوونه کوې چې خپله پرې عمل نه شې کولی.«

***

کله چې عقل تا ته یو څه وایي نو کلك غوږ ورته ونیسه، له هره شره به په امان یې.

د عقل خبرې د زړه په غوږونو واوره او د وسلې او زور په نیت یې له خپل ځان سره سمبال وساته ځکه چې لوی ځښتن ستا لپاره تر عقل بل کوم ښه لارښود او بل کوم ستر قوت نه دی پیدا کړی.

کوم وخت چې عقل ستا له زړه او ستا د اروا له ژورو سره خبرې کوي نو پوی شه چې تاته د نفس او هوا له فریبونو د ژغورلو لارښوونه کوي ځکه چې عقل یو هوښیار وزیر دی، یو وفادار لارښوونکی دی او یو ځیرك مشاور دی.

د قهر او جهل په تورو تیارو کې عقل د یوه روښان څراغ مقام لري نو هوښیار اوسه، هغه وخت چې جذبه شې او غصه شې، هڅه وکړه چې خپل عقل د لارې مشعل وګرځوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوه خبره باید هر وخت په ذهن کې درسره وساتې، چې یوازې عقل هم بس نه دی که چېرته له تا سره د علم او پوهې قوت ملګری نه شي.له علم پرته عقل داسې دی لکه بې کوره ، بې اوره غریب سړی او علم هم له عقل پرته داسې دی لکه یو ښه کور چې پیره دار ونه لري. آن تر دې پورې که عقل نه وي نو د مینې، انصاف او نېکۍ په څېر باارزښته او ګران بیه شیان هم خپل ارزښت له لاسه ورکوي...

بشپړه نړۍ :

اې زما د ورکې اروا خدایه ! ای هغه ذاته، چې زماد خدایانو په منځ کې ورك شوی یې! زما غږ واوره ! اې هغه ارام برخلیکه، چې زما د ورکې او لېونۍ اروا لپاره شپې په ویښه تېروې! غږ مې واوره! ما له کمال او تکامل نه هېڅ برخه یو نه وړه، خو د بشپړو انسانانو په منځ کې ژوند کوم.

زه د انسانیت مین له هغه سرګردانه عناصرو نه یم، چې د کاملو جهانونو او داسې کسانو په مېځ کې، چې تکمیل شوي او منظم قوانین لري؛ ګرځم.دوی ټول داسې کسان دي، چې خوبونه او خیالونه یې په کتابونو او دېوانونو کې ثبت شوي دي. خدایه! دغه کسان د خپلو ثوابونو اندازه اخلي او خپل ګناهونه هم په تله تلي او معلوموي. دوی دنېکیو، تېروتنو او عیبونو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې شماره دفترونو او فهرستونو لرونکې دي، پېژندل يې ګناه نه ده او ثبت يې هم ثواب نه لري.

دوی هلته ورځې په ډېر دقيق او مرتب ډول په فصلونو ويشي، هغه وخت هرکار د خپل وخت په حساب پای ته رشوي. خوړل، څښل، ويده کېدل او اغوستل، د تن لوښوالی او چې بيا له خسته کېدلو وروسته هر څه په خپل ځای کې دويم ځلي تکرارېږي.

کارکول، لوبېدل، سندرې ويل او نڅېدل او کله يې چې وخت را ورسېږي، استراحت کول، فکر کول، احساس کول او وروسته بيا له دې دواړو نه لاس اخيستل، هغه وخت، چې د نېکبختۍ ستوري له ډېر لرې افق نه را وخېژي.

په خندانو او موسکوشونډو د ګاونډي له مال نه غلا او هغو کسانو ته د ډاليو بخښل، چې د قدردانۍ او ستايلو توقع لري، په ځيرکۍ سره ستايل، په احتياط سره جزا او وهل، په کلام سره د روح وژل، په مچکو سره تن سېزل او په شپو کې د لاشونو وينځل، داسې لکه هېڅ چې نه وي واقع شوي.

په دود او رسم سره عشق پالل، په ټاکل شوي دود سره تفريح، د خدايانو عبادت څرنګه، چې مناسب ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطانانو فریبونه او په کافرانو مکر کول او وروسته بیا د دې ټولو داسې هېرول، لکه دا چې د یوه مړه شوي خوب کومه خاطره وي.

له انګېزې سره غوښتنه او یوې موخې لپاره تصور کول، په دقت سره شوچ کول، په خبرتیا او ستونزو ګاللو سره ښاد پدل او وروسته بیا د هیلو د جام خالي کول، هغه هم په دې هیله، چې شاید ورځې به یې ببرته ډك کړي.

خدایه ! دا ټول په پخوانیو شوچونو سره د نطفې غوندې ګوري او له ارادې نه زېږي، دقت روزنه ورکوي، نظم او قانون هغه اسانوي.

عقل یې لار ښوونه کوي او په حرکت یې راولي، هغه وخت وژل کېږي او د تاکلي دستور سره یم په روح کې خښېږي، چې خاموش ګورونه یې د انسانانو په روحونو کې نغښتي. تاکلې نښه او نښان لري او دا زموږ لپاره یو پندی دی!.

هو! دغه نړۍ یوه کامله نړۍ ده، چې له معجزو او اندېښنو نه د اوچ تر سرحده مالامال ده. هو! دا نړۍ د خدای د جنت تر ټولو رسېدلې مېوه او د هستۍ د شوچونو شهکار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اې خدایه! زه د څه لپاره دلته یم، دا زه یم که د نارس او شهوت ناتمامه مېوه! زه هغه ویرانوونکی توپان یم، چې نه لوديځ ته ځي او نه هم ختیځ ته! زه د یوه قهرجن او شوزېدلي ستوري ورکه شوې او سرګردانه زره یم؛ نو بیا د څه لپاره دلته یم؟ ای دورکې شوې اروا خدایه! ای هغه خدایه، چې د خدایانو په منځ کې ورك شوی یې...

***

له ښاره یوه نجلۍ یوه بانډار ته لاړه.

جینۍ ډېره ښایسته وه.

څېره یې یوه ښایسته تازه ګلاب ته ورته وه.

د هغې په ګلالۍ څېره کې د کایناتو ټولې ښکلاوې راټولې شوې وې.

په زلفو کې یې د شفق په زړه پورې منظره وه او د سرو شونډو موسکا یې د لمرخاته په څېر ښکلې ننداري ته ورته وه.

د ځوانانو سترګې چې څنګه په دې نابلده جینۍ ولګېدې، سمدستې پسې شول او ګرد ترې راګرځېدل.

یوه هڅه کوله چې ورسره وناځي او بل یې بیا غوښتل چې د دې په درناوي کې یو کیك پرې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو ځوانانو غوښتل چې د دې اننګي ښکل کړي.......ځکه چې یو بانډار و او په داسې ځایونو کې د هر چا زړه همدا غواړي. خو جینۍ د ځوانانو دې چلند ډېر وارخطا کړه، طبیعت یې خراب شو.

جینۍ ځوانانو ته ډېره غصه شوه او آن یو دوو ته خو یې په مخ ښه تېزه څپېړه هم ورکړه.

آخر مجبوره شوه او له هغه ځایه په منډه ووته. دې د خپل کور په لور چټك چټك ګامونه اخیستل او په زړه کې یې ویل:

»زه له دې سړیو کرکه کوم !! اُففف ! دا سړي څومره بې اخلاقه او بې حیا وي ! د دوی له بې اخلاقه حرکاتو زما د صبر کاسه نوره ډکه شوه.«

تر یوه کال پورې دې ښکلې جینۍ د هغه سړیو او بانډار په اړه فکر کاوه.

څه موده پس دا جینۍ یو ځل بیا بانډار ته راغله.هغه ښکلې جینۍ چې آننګي یې ګلاب ته ورته و، په زلفو کې یې دشفق ننداري وې او د سرو شونډو په خوږه مسکا کې یې د لمر ختلو منظرو جلوې کولې.

خو دا وار ځوانانو دې ته هیڅ پام ونه کړ ! د هر یوه چې به په دې سترګې ولګېدې نو بلې خوا ته به یې لاره چپه کړه. دا ځل دا ټوله ورځ ګوښې وګرځېده او هیچا ورته چندان اهمیت ورنه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام چې بېرته بيا د خپل کور په خوا چټکه روانه وه، په زړه کې يې ويل:
»زه له دې سړيو کرکه کوم !! اُففف ! دا سړي څومره بې اخلاقه او بې حيا وي ! د دوی له بې اخلاقه حرکاتو زما د صبر کاسه نوره ډکه شوه.«

***

اې شپې...
اې شپې...... نيمې شپې!
د مينانو، شاعرانو او هنرمندانو د يوازيتوب ملګرې،
شپې ! د خيالونو او خوبونو او ارواوو انځورګرې،
اې شپې ! زموږ د يادونو، اميدونو او هيلو زانګو!
ته د يوه دېب په څېر يې چې د ماښام د تورو وريځو د ټوټو په څېر کوچنی او د سهار تر وړانګو ستر وي،
د وېرې توره دې په لاس ده، د سپوږمۍ زرين تاج دې په سر ايښی او د خاموشۍ قبا دې په تن ده،
د مځکې او اسمان تر منځ ولاړه يې، په زرګونو سترګو د ژوند ژورو او رېښو ته ګورې او په زر غوږه د مرګ او فناه زګېروي ته غوږ يې.
ستا د تاريکۍ په برکت موږ د اسمانونو رڼاګانې وينو ځکه چې د ورځې رڼا خو موږ د مځکې په تيارو کې زنداني کړي يو.
اې شپې ! ته يې چې د بقا د سترې وېرې په وړاندې زموږ سترګې راخلاصوې، ډاډګېرنه راکوې او اميد مو پيدا کوې خو ورځ زموږ سترګې راتړلې او د زمان او مکان په معاملو يې تېر ايستيلي يو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته یوه بشپړه خاموشي يې چې د وينسو اروااوو رمزونه تر هسکه رشوې خو ورځ بيا يوه پارونكې غوغا ده چې ارواوې په كې د هوس او حيرانتيا تر كوړمو لاندې تربت وي.
اې شپې ته هغه مهربانه يې چې ستړي خلك د يو څه وخت لپاره د ارام په كښتۍ كې د خوبونو هغه جزيرې ته وړې چې دوى په كې بې غمه وي ، هر څه يې له ياده وځي او عزم يې قوي كيږي.
شپې ! ته د يوه زړه شواند پاچا په څېر يې، د مينې او شوق په پستو ګوتو د بېوزلو سترګې ورپټوې او د هغو زړونه يوې داسې دنياګۍ ته انتقالوې چې تر دې زياته ارامه او ښه وي.
د مينانو ستړې اراوې ستا تر شنه پلو لاندې ارام مومې او بې كسه ستا په شبنم لړليو قدمونو كې خپلې اوښكې تويوي.

اې شپې ! ستا د ملكوتي لاشونو په ورغوو كې د سمشورو درو د شنو باغونو د راز،راز مېوو بوى او خوند پروت دى او د ژوند په لاره ستړي لارويان په كې استراحت كوي او ژوند ته يې بيا هيلې پيدا كيږي.
ته د مينانو ملګرې يې، زړه تنګو ته ډاډ وركوې، د مسافرو او يوازې كسانو لپاره كوربانه يې.
ستا په ژورو سايو كې د شاعر احساسات ډېره دي او ستا له خاموشي فضا الهام اخلي، په لمن كې دې د پيغبرانو زړونه وينښ دي، او پوهان هم ستا له ذاته سرچينه اخلي، ځكه چې ته د شاعر لپاره تخيل او الهام يې،د پيغمبرانو لپاره د وحې استازې يې او همدا راز د پوهانو لارښوده يې.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې

مور...له ازله تر ننه د انسان په ژبه تر ګردو خوږ، سپېڅلی او ښایسته لفظ دی او »مورې !« تر ټولو خوږ، ستر او مینه ناك غږ دی.

مور... د زړه له ژورو راپورته شوی هغه خوږ غږ دی چې له مینې، خلوص، مهربانۍ او شفقت څخه ډك دی.

مور هر څه ده.

مور د غم په تکه توره شپه کې د خوښۍ زرینه وړانګه ده.
مور..د تکلیف په وخت کې د ارام او سکون څپه ده.
مور..د کمزورۍ په وخت کې د حوصلې او قوت ښښونکې ملکه ده.

مور د محبت، سکون، اخلاص، ښښنې، زړه شوي او خواخوږي یو سمبول دی چې د کایناتو ستر څښتن پورته له هسکه انسان ته د یوه ستر نعمت په توګه دې نړۍ ته رالېږلې.
د دې کایناتو هر یو شی د مور پر ستروالي او هستۍ باندې دلالت کوي.

لمر د دې مځکې مور ده، د خپل وجود رڼا او حرارت مځکې ته وربښي.

لمر ټوله ورځ له مځکې سره وي، هغه یوازې نه پرېږدي مګر چې ماښام یې کرار، کرار په داسې حال کې ویده ویده کړي کې چې د سمندر د څپو، د مارغانو د نغمو او د ویالود زمزمو په ژبه شوکه شوکه ا للو،للو ورته وایې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه بیا د ونو او ګلانو مور ده.هغوی ته پخپله غېږه کې ځای او وده ورکوي، د هغوی پالنه کوي، هغوی ته غذا ورکوي، هغوی ته ښکلا وربښي تر هغه چې هغوی د انسانانو په څېر د مځکې پر مخ زرغون شي.

دا ګلونه او دا ونې بیا د خپلو تخمونو او مېوو مهربانې میندې دي چې پخپلو پستو غېږو کې یې پالي.

مورې!

د دنیـا د دې ټولـو رازونـو سـرچینه سـتا سـپېڅلی ذات دی. ددې دنیـا ټولـه ښـکلا، ټولـه مینـه، ټـول اخـلاص سـتا لـه ذاتـه سرچینه اخلې.

مورې...ته یو ستر، بې پایانه، ابدي ذات یې.

***

بې ژبې حیوان

د یوې ښایسته ورځې له تېرېدو پس، چې د شفق لمنې سرې وې او لمر د ډوبېدو په حال کې و، احساسات او خیالات مې په عقل زورور شول، د باندې ووتم، د ښار په خالي کوڅو کې روان شوم. د ښار له تنګو اوختېنو کوڅو تېر شوم، د یوه زاړه او ړنګ کور مخې ته راورسېدم چې یوازې یې خاورې او لوټې پرتې وې او داسې برېښېده چې کلونه وړانـدې تـرې انسـانانو کـډه وړې. لږ چې نور ورنږدې شوم نو په یوه سپي مې سترګې ولږېدې چې په لوټو او ایرو کې پروت ؤ. ټول بدن یې زخمونو اخیستی و او په بې سیکه وجود کې یې هډوکي د باندې راوتلي وو. په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو کې یې ذلت او بېوزلي دواړه ښکارېدل او په ډېره مایوسۍ یې د ډوبېدونکي لمر خوا ته کتل.

شوکه د سپي په لوري ور روان شوم، له ځانه سره مې فکر وکړ چې کاشکې د حیواناتو په ژبه پوهېدلی نو اوس به مې دې خوار ته تسلي ورکړې وای او خپله خواخوږي به مې ورته بیان کړې وای خو هغه له ما څخه وېدار شو، هڅه یې وکړه چې پخپلو ګوزڼ وهلو پښو پورته شي او له هغه ځایه لاړ شي خو ونه توانېد.څو واري پورته شو خو بېرته به په مځکه ولوېد ، وروسته یې په ډېره عاجزۍ زما خوا ته راوکتل، په سترګو کې یې کرکه او د زړه شوي غوښتنه دواړه ښکارېدل.

د هغه په شوي نظر کې د سړي تر خبرو زیات فصاحت او د ښځې تر اوښکو زیات اثر ؤ،ځکه خو زه د ده په احساساتو پوی شوم او د انساني لفظونو بڼه مې ورکړه، چې ویل یې:

»زه د انسان د وحشت او ځورونې له لاسه دې خوار حالت ته رارسېدلی یم.زه ستاسې د ظلم له وجې دې ځای ته راغلی یم او دلته په دې کنډوالو او ایرو کې مې پناه اخیستې......دا ویجاړې ماته د انسان تر زړه یو څه مهربانه ښکارېږي....اوس له تا هیله کوم چې له دې ځایه لاړ شه او ما پرېږده چې دلته یو څو شېبې له انسانانو لرې په کرار تېرې کړم .....ورځه ،لرې شه ته هم د هغو بې نیاوه او بې رحمه مخلوق له دنیا نه راغلی یې!

- زه یو بې چاره حیوان یم چې تل مې په ډېره ایمانداري سره د ادم د زوی خدمت کړی دی، هر وخت مې له هغه سره وفا کړې، د هغه وفادار ملګری پاتې شوم او شپه، ورځ مې د څوکیوالۍ په څېر د هغه له کوره ساتنه کړې....د هغه په نه شتون کې مې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد کړی او پسې خواشینی شوی یم یم او په راتګ سره یې له حده تېر خوښ شوی یم او مخې ته مې ورمنډې کړې..ما د هغه له سترخوانه په پاتې اتامونو (د ډوډۍ ورې ټوټې : ژ) باندې قناعت کړی او په هغو هډوکو مې ګوزاره کړې او د ستر نعمت په سترګه مې ورته کتلې چې ده شکولې او ماته یې راچولې.....خو کله چې زه زوړ شوم او له ځواکه ولوېدم نو ده له کوره پسې راشړلی یم، په خوار حالت کې یې د کوڅه ډبو هلکانو په لاس ورکړی یم چې دا دې اوس مې دا خراب حال ته هم ګورې.

- اې د ادم اولاده ! زه یو کمزوری حیوان یم خو په ما او تا کې یو څه ورته والی شته ....انسان هم چې کله ځواکمن وي نو هر څه د ده په واك کې وي خو چې له پښو ولوېږي بیا د یوې ګولې ډوډۍ شوال ته ودرېږي.

زه د هغه سرتېري په څېر یم چې ټول عمر د خپل وطن لپاره جنګیږي، په یخو سنګرونو کې شپې سبا کوي، وطن ته شوکالي راولي خو چې اندامونه یې د وطن لپاره غوڅ شي، له کاره ولوېږي بیا یې څوك د پوښتنې نه وي او له هر چا څخه هېر شي.

- بل ورته والی زما او انسان تر منځ......ښځه هغه وخت چې پېغله وي او ښایسته وي نو بیا سړي خپل زړونه د دې په قدمونو کې غورځوي، په ډېرو هڅو او زاریو یې مېرمن کړي، دا هم خپل ژوند شپه او ورځ د خپل خاوند په چوپړ کې تېره کړي، د اولادونو مور شي، تر سهاره له خپلو اولادونو سره په ویښه تېره کړي خو چې بوډۍ شي او د ځواني موسم یې تېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د هر چا له پامه وغورځیږي او په کور کې د یوه زیات او اضافه شي په سترګه ورته کتل کیږي.......

آه انسانه ! ته څومره سخت زړی او ظالم یې« !! سپي د خاموشۍ په ژبه خبرې راته کولې او زما زړه په نېغې ننوتلې.......له یوې خوا به مې پرې زړه وشوځېد، له بلې خوا به مې سترګو ته د خپلو انسانانو زیږ تصویر مخې ته ودرېد. له لږ ځنډ وروسته د سپي سترګې سره ورغلې، زه شوکه له هغه ځایه وخوځېدم، نه مې غوښتل چې له خوبه یې وباسم.

وروستی شوغات

د اته ویشتمې شپې تکې ژېړې سپوږمۍ په اوښلنو سترګو او چوپه خوله د مځکې لور ته کتل، کټ مټ د هغه مریض په څېر چې نور له خپل ژونده سترې وي او هر اشوېلې یې لکه د دېوالـه ګړۍ ټک ټک مرګ ته شېبې شماري.

پیکه رڼا به یې کله کله د نارنج د ونې په شنو پاڼو ولګېده، نژدې د یوه بلبل له شوزه ډك غږ به د شپې چوپتیا ماته کړه.له فریاده ډك غږ به یې ازانګې وکړې او فضا به نوره هم وېرونکې شوه، خو د فطرت په منګولو کې زنداني سپوږمۍ بې وسه وه او د پنډو وریځو د سپینو ټوټو په منځ کې داسې ښکارېده لکه په سپین کفن کې د کوم ځوانیمرګ پیچلی جسد!

ځلېدونکو ستورو هم په ډېره مایوسۍ خپل ملګري ته کتل ؛ له سپوږمۍ سره له یوې میاشتې ساتېري او وخت تېرولو وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د هغې فراق ته اندېښمن وو او په يوه ژور چرت کې لاس تر زنې ناست وو.

له بلې خوا سپوږمۍ چې له ډېره غمه په ځان نه پوهېده ،شوکه شوکه د اسمان په شنو څنډو کې پناه کېده، د هغه وريځې په څېر چې لــه وربـدو وروسـته رو،رو پـه فضـا کــې ورکيــږي. ټول کاينات د يوې هيبت ناکې خاموشۍ په ټيکري کې نغښتي و، د سپېدار ونې يوې او بلې خوا ته ښوربدې ته وا له ډېره غمه لاشـونه مـږي او د بـدن سـتړيا لـرې کـوي، اوږده سـيوري يـې د شيشکو په څېر وېرونکي ښکارېدل، کله نا کله به په اسمان کې يـوه پيکـه سـتوری د وچ ګـلاف غونـدې ترسـترګو شـو او د سپوږمې زګېروو به په هوا کې ازانګې وکړې.

شـپه ورو،ورو پـه ختمېـدو وه او د اسـماني څراغ روښـانه شـغله شوکه،شوکه مخ په مړه کېدو وه.

پـه دې وخت کـې يـو دم يـوه ځلېـدونکي سـتوري پـه اسـمان کـې لاندې د مځکې په لور منډه کړه او د مځکې پـه بې پايانـه ژورو کې ورك شو. ماته دا ننداره داسې ښکاره شوه لکه لـه ژونـد سره د تـل لپـاره د خـدای پامـاني اخيسـتونکي مسـافر وروسـتی شوغات........... پلې ملګرې مځکې تـه د انـډيوالۍ وروسـتۍ نښـته....د سـپوږمۍ لـه اندېښـمنو ډکـو سـترګو څخـه څڅېـدلې اوښکه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېونتون

د لېونتون په بڼ کې له يوه ځوان سره مخ شوم.
څېره يې تکه ژېړه..... خو ښايسته او له يوې ژورې حيرانۍ ډکه وه
نژدې ورغلم، په خوا کې په څوکۍ ورسره کېناستم!
ترې ومې پوښتل : «څنګه دې لېونتون ته راغلی يې ؟.«
ځوان په ډېره حيرانۍ زما په لور سترګې راپورته کړې، ويې ويل :
که څه هم شوال دې ناوړه او غيرمعقول دی، خو بيا به هم ځواب درکړم.

»دا خو داسې وه چې زما پلار غوښتل ما د خپل ځان په څېر ستر کړي او همدا راز زما تره همدا غوښتل چې زه د ده په څېر شم.

مور مې هم فکر کاوه چې زه د دې د خاوند په څېر شم، او ويل يې بايد د هغه په پله لاړ شم او يو کشتۍ وان شم، ورور مې بيا غوښتل چې زه د ده په څېر شم يعني يو ښه لوبغاړی شم!
زما د فلسفې ښوونکي....د موسيقۍ استاد...د منطقو ښوونکي..........لنډه دا چې هره يوه غوښتل چې زه په راتلونکې کې د دوی په څېر شم ،

هر يوه غوښتل چې زه د دوی د شخصيت هنداره شم.

نو ځکه ماته دا ځای مناسب ښکاره شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کم تر کمه دلته زه په خپل واك کې يم او پخپله خوښه لکه څنګه چې يم ،هغسې اوسېدلی شم

بيا يې نابېره زما په خوا مخ راوګرځاوه، ويې ويل : ښه دا راته ووايه ، چې ته هم دلته د ورته مشکل له کبله راغلی يې ،غوارې يو څه زده کړې او مشورې تر لاسه کړې، که نه د کوم بل څه دپاره راغلی يې ؟!

ما ځواب ورکړ : نه ! زه يوازې دلته د معاينې دپاره راغلی يم ، غوارم دا ځای وګورم.

ځوان راته وويل : ښه ! ښه ! پوی شوم ! نو ته د دې لېونتون له دېوالونو اخوا په دې بل لېونتون کې اوسېږې!

دوه لوستي کسان

ډېرمخکې د «افکار» په لرغوني ښار کې دوه لوستي کسان اوسېدل.

دوی دواړو له يوه بل سره کينه لرله او د يو بل پوهې ته يې په سپك نظر کتل.

دوی د دوو بېلو مفکورو خاوندان وو.

يوه يې د خدايانو او ديوتاوو پر شتون ايمان درلود خو دا بل بيا د ديوتاوو له وجوده منکر ؤ.

يوه ورځ چې پيروان يې هم ورسره وو،دواړه په بازار کې سره مخ شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوارو هلته د خدايانو او ديوتاوو د شتون او نه شتون په اړه مناظره پيل کړه او هر لوري خپل دليل وړاندې کاوه.

له څو ساعته مناظرې او مناقشې وروسته دوی له يو بل څخه بېل شول.

په هم هغه ماښام هغه يو يې چې دخدايانو له وجوده منکر ؤ، کليسا ته لاړ، په منبر کې په سجده پرېوت، خدايانو ته يې زارۍ کولې چې د هغه غلطې عقيدې بښنه ورته وکړي چې ده پخوا لرله.

ويل کيږي چې په همدې ساعت کې هغه دويم کس چې د خدايانو په وجود يې ايمان درلود، خپلو ټولو سپېڅلو کتابونو ته اور واچاؤه ځکه چې د ده عقيده اوښتې وه او دخدايانو له وجوده منکر شوی ؤ.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ماشومان

د شاهي ماڼۍ تر مخ زرګونه خلك راټول شوي وو. په ډېره ناكرارۍ يې پاس د برنډې خوا ته كتل.

د ټولو په شونډو يوه مرموزه موسكا خوره وه او په څېرو كې يې د يوې سترې خوښۍ نښې له ورايه ښكارېدې.

په برنډه كې څوكيداران يوې خوا ته شول، پرده يې كش كړه، پاچا راووت، لاندې فضا د (پاچا زنده باد) نارو په سر واخيسته، پاچا راوړاندې شو،ل اندې يې خلكو ته وكتل، موسكى شو او د لاس په خوځولو يې له ټولو مننه وكړه.

ټول خلك غلي شول، يوه ژوره خاموشي شوه، پاچا وويل:

»ډېره مننه ښاغلو!

- اجازه راكړئ چې تاسې ته او د دې ايالت ټول بختور اولس ته د نوي شهزاده د پيدايښت په موخه د زړه له كومې مباركي وړاندې كړم. زه پوره ډاډ لرم چې دا نوى زېږېدلى شهزاده به زموږ د درنې كورنۍ او د دې ټول هېواد نوم په نړۍ كې روښانه كړي او انشالله تاسې ټول به په ده باندې وياړئ.

هغه به د دې ستر سلطنت نوى وارث وي او همدا راز د دې سلطنت يوه روښانه راتلونكى او پرمختګ په هغه پورې اړه لري او د دې ايالت كاميابي د هغه په لاس كې ده.

زه خپلې خبرې په همدې ځاى پاى ته رسوم.

تاسې خوشاله اوسئ او ښه ساتېرى ولرئ.«

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا بېرته شاهي ماڼۍ ته ننوت.

ټولو خلکو لاشونه وپرقول، له خوشالۍ يې چيغې او غالمغال پيل کړ، سندرې يې شروع کړې او مستۍ يې ټوله فضا په سر واخيسته.

خو په اصل کې دوی د يوه مستبد واکمن لپاره نڅاګانې او خوشالۍ کولې .

هغه څوک چې په راتلونکې کې به په دوی واك چلوي او د دوی په غاړو کې به د ظلم زنځيرونه ور اچوي.

په کمزورو به نور هم ژوند راتنګ کړي ، د هغوی له بېوزلۍ څخه به ناوړه استفاده واخلي او په بدنونو کې به يې ارواوې ووژني.

دې ساده خلکو د ځان لپاره د همداسې يوه سرنوښت په ټاکلو خپل نوي امير ته سندرې ويلې، نڅېدل او مستۍ يې کولې. بالکل په همدې وخت کې چې په شاهي ماڼۍ کې نوی شهزاده وزېږېد ، د ايالت په بله څنډه کې يو ماشوم هم دې نړۍ ته سترګې خلاصې کړې. په داسې حال کې چې خلکو د خپل راتلونکي مستبد په خوښۍ کې مستۍ او نڅاګانې کولې او پرښتو د دوی په کم عقلۍ او بېوزلۍ وير کاوه، هلته لرې په يوه کوچنۍ، تياره او ړنګه جونګړه کې يوه ناروغه او کمزورې ښځه په يوه کلك او پيوند توشك ناسته وه، سترګې يې له اوښکو ډکې وې او په ډېره مايوسۍ يې خپل نوي زېږېدلي ماشوم ته کتل او هغه يې په خپله سينه پورې يې ټينګ نيولی ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له څو ورځو راهیسې دا وړې ښځه ټول انسانیت له پامه غورځولې وه. خاوند یې د پاچا لخوا په زور د جنګ ډګر ته لېږل شوی ؤ او هلته د مرګ خوني خپرو د تل لپاره له خپلې مېرمن څخه بېل کړ. اوس خدای یو وړوکی ملګری ورته راولېږه چې ستر شي او د دې لپاره یوه ګوله ډوډۍ پیدا کړي.

کله چې ټول خلك د خپلو کورونو په خوا تیت او پرك شول او په ټوله سیمه د یوې ژورې خاموشۍ څادر وغوړېده.. بدمرغې ښځې خپل ماشوم زوی پخپل ورانه څملاوه، هغه ته یې سیخ سیخ کتل، بیا یې یو دم له سترګو پنډ اوښکې په وچو آننګو راورغړېدې، چې د ماشوم په تنکي بدن لګېدې او داسې ښکارېده لکه دا چې پخپلو د ې اوښکو سره خپل ماشوم لمبوي.

په ډېر بې سېکه او کمزوري غږ یې ماشوم زوی ته وویل:

»ولې دې خپله معنوي نړۍ پرېښوده او زما په دې خوار او بدبخته ژوند کې دې ځان راسره ګډ کړ !..

ولې د پرښتو له نړۍ او د هسك له سپېڅلي کوره د انسانانو دې بدبخته کور ته راغلې چې پرته له کرکې،زحمتونو،ظلمونو او ژړاګانو په کې هیڅ نشته !!..

داسې یو ځای چې هر څوك د خپل ځان غم اخیستي او هیڅوك د بل په کیسه کې نه دي.....

زه له دې اوښکو پرته هیڅ نه لرم چې تاته یې درکړم ، آیا ته دا خوښوې چې د شیدو پر ځای دې په دې اوښکو رالوی کړم !؟ زه د ورېښمو تاوده کالي نه لرم چې تاته یې درواغوندم، زما دا نري،وچ کلك او لوڅ مړوندونه به تا له یخنۍ وژغوري !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

آه...څاروي هم ټوله ورځ په وښيانو کې وخري، ماښام بېرته خپلو کورونو ته ډك نس راستانه شي، مارغان هم په دانو ځان موړ کړي او پخپلو ځالو کې ښه بې غمه ويده شي خو....... زما ګرانه !! زما د زړه ټوټې!!

ته له يوې مينه ناکې، کمزورې اوعاجزې مور پرته په دې نړۍ کې هيڅ نه لرې، زه يوازې تاته مينه درکولی شم، نور له ما سره هيڅ نشته.«

بيا يې په سلګو،سلګو وژړل.... ماشوم يې ورپورته کړ....خپل نري مړوندونه يې ترې تاؤ کړل او په سينه پورې يې کلك ونيو، داسې ښکارېده لکه خپل ماشوم چې بېرته له خپل وجود سره يو کول غواړي او د خپل وجود يوه حصه يې ګرځوي لکه لړه شېبه وړاندې چې ؤ.

خپلې سرې او اوښلنې سترګې يې د آسمان په لور پورته کړې، ويې ويل:

»خدايه پاکه !! زما د وطن په دې بدمرغه اولس ورحمېږې.«

په دې وخت کې توره وريځ د سپوږمۍ له مخې لرې شوه ، زرينې وړانګې يې د يوې ويجاړې کوټې له کړکۍ راننوتې او د دوو غاړه غړې جسدونو پر مخونو ولګېدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ نظر

دا هغه شېبه ده چې د ژوند خمار له وېښتوبه جلا کوي .
دا لومړۍ شغله ده چې د زړه کور پرې رڼا کيږي.
دا لومړنۍ جادويي نغمه ده چې د زړه په زرينو تارونو کې پيدا کيږي .

دا هغه لنډه لمحه ده چې په کې د روح په مخ د زمانې ټول رازونه سپړل کيږي، سترګې د شپې ټول رنګونه او رمزونهويني او د وجدان بوختياوې له نژدې څاري.

دا هغه وخت دی چې د ابديت له رازونو ټولې پردې پورته کيږي.
دا هغه تخم دی چې د مينې ستر ديوتا يې پخپلو مبارکو لاشونو توږي، د محبوب لېمې يې د مينې په کرونده کې کري ، د مينې او ميلان په ارامه فضا کې وده کوي او په پای کې يې اروا پخپلو نازکو ګوتو ربېي.

د محبوب د سترګو لومړی نظر د هغې اروا په څېر دی، چې د بې پايانه سمندر د څپو په سر يې پروازونه کول، هغه وخت چې خدای پاك وويل

«کن» او دا مځکې او سمانونه منځ ته راغلل.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

د واك تږي

يو ځل مې په يوه جزيره کې يو غټ ډېر وليد چې سر يې د انسان ؤ او د اوسپنې پښې يې وې.

هغه دركرده لګيا ؤ، ژر ژر يې په يوه لاس د سمندر اوبه څښلې او په بل لاس يې د مځكې خاورې خوړلې.

زه تر ډېره په چرت كې ورته ولاړ وم، وروسته ورغلم، ترې ومې پوښتل:

ـ آيا ته لانه يې موړ شوی!

له دومره خوراك او څښاك وروسته هم ستا تنده او لوږه نه ده ختمه شوې او ته نه يې مطمين !؟.

زما خواته يې راوكتل، ويې ويل:

ـ ولې نه ! له ډېره څښاكه او خوراكه زياتې ستړی يم، زړه مې هم راډكيږي خو له ما سره دا وېره ده چې سبا به بيا د څښلو لپاره اوبه او د خوراك لپاره مځكه نه وي.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قبرونو کرېکې

اوس هم د لیکوال یوه په زړه شهکاري لنډه کیسه:

امیر د انصاف په کرسۍ ناست و، ښي او کیڼې خواته یې د سلطنت یوه کسانو ډډې وهلې وې، د پخو عمرونو خېرو څخه یې د علم او پوهې نور ورېده، شا او خوا یې پوځیانو توري پړقولې او نیزې او چتې نیولې وې، مخامخ د لیدونکو ګڼه ګوڼه وه، ځنې داسې وه چې د لیدو هیلې راکش کړي وو او ځینې بیا د پرېکړو په انتظار و، سرونه زوړند، سترګې ټیټې او ساده نیولې وه، داسې تابه وې د امیر په سترګو کې کوم قوت دی چې هغوی باندې یې وېره او ډار حاکم کړی او زړونو کې د هغه خواته د مېلان تخم او د پرېکړو ساعت رانږدې شو، امیر لاس پورته کړ او په لوړ غږ یې وویل(مجرمان یو، یو زما مخې ته ودروئ او ووایئ! د هغوی جرم او ګناه څه ده؟)

د جېل دروازه پرانیستل شوه، تور د پوالونه داسې ښکارېدل لکه د یوه خونړي ځناور ستونی! څلورو خواوته زنځیرونو او زولنو د شرنګار سره د بندیانو د ویر او ماتم غږونه پورته شول خلکو سترګې پورته کړې، ورمېږونه یې یوې بلې خوا واړول تا به وی چې د قبرونو څخه مرګ د ښکار د لیدو په خاطر راوتلی او د قانون څخه مخکې کېدل غواړي، لږ ځنډ وروسته دوه پوځیان د یوه ځوان سره د عدالت کوټې ته دا ددننه شول، د مجرم څېره د متانت او صبر هنداره وه، د مجرمینو ځای یې ورتېل واهه او پوځیان دوه ګامه شاته شول، امیر څو دقیقې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې پکې ښخې کړې او ویې پوښتل(...ددې ځوان ګناه څه ده؟)
زما مخې ته داسې په لوړ سر ولاړ دی ته به وایې د عدالت کوټه کې نه، د ویاړ کوم ځای کې ولاړ دی!).
د سلطنت د ارکانو ځینې یوه ځواب ورکړ(دا قاتل دی، پرون ده د حکومت یو مشوول پوځي هغه وخت وواژه چې د کلو په دوره وتلی، هغه یې ځمکې باندې غورځولی و، سینې لاندې کړی واو بیا یې وژلی و او په کوم وخت کې چې ونیول شو په وینو ککړه توره یې لاس کې وه).
امیر له زیاتې غوسې ولړزېده د غضب او قهر غشي یې له سترګو په ورېدو شول او په عوصه یې وویل(دی بېرته هماغه تورتم ته بوځئ، په زنځیرونو یې وتړئ او سبا یې پخپله توره سر غوڅ کړئ، جسد یې ځنګل کې وغورځوئ!
تر څو غوښه یې د مارغانو خواړه شي او باد یې د خوسا جسد بوی خپلوانو او دوستانو ته ورشوي!
ځوان یې د جېل خواته بوته د خلکو سترګو تعقیب کړ او فضا د سړو اشوېلو څخه ډکه شوه، راشه! ای د مضبوط جسم او ښایسته څېرې پېغلې!
پوځیانو یوه نازك اندامه او ښایسته ښځه راونیوله او رامخکې شول، د هغې په څېرې کې د خپګان او نا امیدینښې وې، سترګې یې له اوښکو ډکې وې او ولو باندې د پښېمانتیا بار پروت و، امیر چې ولیده ویې پوښتل(او ددې بدې ښځې جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه دی؟ زما مخې ته داسې درېدلې لکه د حقیقت تر څنګ سیوری!...)

یوه پوځي خواب ورکړ ((دا یوه بدکاره ښځه ده، پرون شپه یې د ملګري غېږ ته تودوله، مېړه ولیده پولیس ته یې وسپارله او ملګری یې تښتېدلی...)).

امیر په غور د هغې خواته ولیدل، د قهر او غصې څخه یې غاښونه وچیچل او امر یې وکړ ((داد جېل تورو کوټنو ته دننه کړئ! از غو باندې یې وغورځوئ تر څو خپل پالنګ ورپه یاد شي کوم چې دې ناپاك کړ، په شاتو کې ورته د مرغوني اوبه ګډوئ او پرې څکئ یې! تر څو د هغو ښکلولو خوږوالی ور په یاد شي چې د خاوند پرته بل سره مذهب او قانون دواړو کې حرام دی او سبا سهار یې لوڅه کړئ، ښارته یې وباسئ او وبیا یې سنګسار کړئ، جسد یې همالته پرېږدیتر څو غوښې یې لېوان وخوري او هډوکې یې چینجي شوري شوري کړي)).

ښځه د جېل په تیارو کې ورکه شوه پدې وخت کې لیدونکو د امیر پر عدالت او انصاف حیرانوونکې خوښي هم څرګندوله او د ښځې پر غم ځیلې څېرې او له درده ډکو لیدو افشوس هم...!

پوځي یو کمزوری بوډا رامخې ته کړ، هغه لړزېدونکو پښو باندې راروان په عاجزي یې څلور خواته وکتل، له درده ډکو سترګو څخه یې خپګان ، محتاجي او بدبختي ورېده، امیر چې د هغه خواته وکتل په حقارته ډکې لهجې یې پوښتنه وکړه ((... او ددې ناپاك کس ګناه څه ده؟ داسې درېدلی لکه په ژوندیو کې مړی!)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پوځي خواب ورکړ((دا غل دی، پرون شپه یې لکه کلیسا غلا کړې خو معصومو راهبانو نیولی، د پلټنلو په دوران کې د کلیسا لوښی هم ورڅخه پیدا شوي...))
امیر دهغه خواته داسې وکتل لکه وړی تږوس چې د وزرماتې مرغۍ خواته ګوري، په لوړ غږ یې وویل(... دی د جبل تنګو او تیارو ځمکتلیو ته ورواچوئ، په فولادي زنځیرونو یې وتړئ او سبا سهار یې یوې لوړې ونې ځوړند کړئ، غاړه کې وریښمین پړی واچوئ او چې ساه یې وختله بیا یې هم مړی ځوړند پرېږدئ تر څو چینجي یې بند ، بند او تس نس کړي او بیا یې په هوا کړي)).
غل یې زندان ته بوته او خلکو پخپلو مینځو کې ګنګوسې پیل کړل، دې بې ایمانه بوډا د مقدسې کلیسا د لوښو د غلا کولو جرئت څنګه کړی؟)).
امیر د انصاف له کرسۍ راښکته او د پوځیانو مینځ ، مینځ کې روان شو، د سلطنت غړی هم شاته وریسې په حرکت شول، لیدونکی ورو ورو خواره شول او د بندیانو بې هیلې اشوېلې او کړیکې فضا کې داسې تاوېدې لکه د د پوالونو سیوری!
څه چې باید شوی وي وشول خو زه همالته دربدلی پاتې شوم، د هغې هنداري په ښه چې د متحرك شي مخې ته اېښودل شوي وي، ما هغو قوانینو باندې فکر کاوه کوم چې انسان د انسان لپاره جوړ کړی او هغه حماقت ته مې زړه پرسبدلی وه چې نړۍ ورته عدل او انصاف وایي، د ژوند د اسرارو پته مې لګوله، تر دې چې ماغزه مې خراب شول د فکر نیلی مې داسې وشلېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه چې شفق وربځو کې پټ شي، له هغه ځايه لاړم زړه کې مې ويل:((واخښنه د ځمکې عنصرونه زيږېښي، پشونه او وزې واښه پښو لاندې کوي او خوري، لېوان بيا پشونه او وزي ښکار کوي او ګرګدن بيا لېوه وژني، زمرى بيا ګرګدن څېرې کوي او مرګ زمرى له مينځه وړي...

ايا کوم څوك شته چې د ژوند دا ټول اجزا ځان سره ونغاړي؟ په خدا او خوښۍ يې ولوبوي او ځان ته يې جذبوي! ايا داسې کوم قوت شته؟ چې قاتل او مقتول ، زنا کار او ملګرى غل او د کليسا هغه پادريان چې مال يې غلا شوى داسې عدالت کې ودروي چې د امير لدې عدالت څخه ډېر لوړ او غوره وي...)).

په دوېمه ورځ زه ايله ښار څخه وتلى، شنو سيمو ته لاړم، چې سيمې ته نژدې شوم ومې ليدل، چې د يوه نارينه جسد ونه کړې ځوړند دی، د يوې ښځې لوڅ جسد هغو تيږو مينځ کې پروت دی کومو باندې چې دا سنګساره شوې او د يوه ځوان تنه خاورو او وينو کې ليت پيت پرته ده او سر يې تر څنګ ګوښې غورځېدلى، ودرېدم ددې صحنې وېرې زما پر سترګو پرده وغورځوله، سترګې مې پورته کړې وينو کې ککړو جسدونو مينځ کې مې د مرګ د سيوري پرته، څه ونه ليدل...

غوږ شوم د انساني قانون ښکار باندې مې د کارغانو د کاغ ... کاغ او د نېستۍ د کړيکې پرته څه وانهورېدل، د زړه ټوټې! چې تر پرونه د ژوند غېږې کې وې، نن د مرګ منګلولو ته لوېدلې!

... درې کسان! چې په عامه اصطلاح يې د قانون څخه سرغړولې و او ړانده قانون په ډېرې بې دردې سزا ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې هستې! چې جهالت مجرم وبلل... ځکه چې هغوی کمزوري و او قانون د مرګ غېږې ته وسپارل، ځکه هغه قوي و.
یوه کس بل وواژه، نړۍ وویل((... دا ظالم قاتل دی)) خو چې امیر بیا هغه وواژه بیا یې وویل : ((داغل دی)) خو چې امیر ژوند ترې واخیست همدې خلکو ویل: ((امیر د احترام وړ دی)).
یوې ښځې د مېړه امانت کې خیانت وکړ هر واړه زاړه وویل: ((دا رنډۍ ده)) خو امیر چې بربنډه کړه، لوڅه یې بازارونو او کوڅو کې وګرځوله او د ټولو وړاندې سنګساره کړه خلکو وویل: ((امیر د شرافت ټوټه ده)).
خو د ژوند څخه د انسان محروموول چا د عظمت سبب او نښه ګرځولې، ښځه چې د مېړه امانت کې خیانت وکړي بدکاره ده، خو د هغې لوڅول چا ښه کار بللی؟ موږ د بدۍ مقابله د هغې څخه لوی بدۍ سره کوو او وایو دا قانون دی، موږ فساد په فساد ګډوو او چغې وهو!! دا ناموس دی، موږ پر جرم د غالب کېدو په خاطر نوی جرم کوو او ونعرې وهو! دا انصاف دی.
ایا امیر کله د خپل دښمن سر په توره نه ده غوڅ کړی؟ ایا هغه کله د لاس لاندې کس ځمکې په زور ندي قبضه کړي؟ ایا کله کومې ښایسته ښځې دهغه شهواني جذبو کې پوتان نه دی راپورته کړی؟ ایا ټول ژوند کې یې ځان لدې ګناهونو ساتلی چې د هغه لپاره د قاتل وژل، د غله دار ته خېجول او زناکار سنګسارول جایز ګرځېدلی؟ دا څوك و چې د اعدام په خاطر یې غل ونې پورې ځوړند کړ؟ ایا پرېښتې راټیټې شوې وې، یا هم خلك و چې څه په لاس ورځې د مور د شېدو په شان یې خوري،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا څوك وه چې د قاتل سر يې غوڅ کړ؟ يا هم هماغه پوځي و چې خلك وژني اوويني يې د اوبو په څېر څکې، دا څوك و چې زنا کاره يې سنګسار ه کړه؟ ايا ټوله شپه په عبادت بوخت کسان راوتلي و؟ ياهم هماغه کسان و چې تل ګناهونو کې ډوب وي او دشپې په تيارو کې لوبېږي.
قانون... قانون څه دی؟

کوم وخت کې پرښتو انسانانو ته ويلي چې ((کمزوري له ژوند څخه محروم کړی! ګنهګار ووژنـي او خطا کاران له پښو وغورځوي!)) ماغزه مې همدې شوچونو سره لاس کرېوان و او جذبې مې دې افکار و په مخه کړې وې، په همدې وخت کې مې د چا د پښو غږ واورېد ، ورو ورو رانږدې کېده ومې ليدل يوه ځوانه ښځه دوېرې څلورو خواووته ګوري، د ونو له ځنګل څخه راووځي او جسدونو ته ځان ورشوي.
چې د ځوان غوڅ شوی سر يې وليد د زياتې غصې څخه په لړزې شوه، مخکې ورغله او هغه يې په لړزېدلو لاشونو را اوچت کړ، له سترګو يې اوښکې رواني شوې، د هغه ګډوډ وېښته يې لاس کې ونيول او داسې له درده ډکه ژړا يې پيل کړه چې د زړه له تل څخه يې راوتله، چې د ژړا او کړيکو او نا امېدۍ د يرغل مقابل کې مغلوبه شوه سمدستي يې په لاشونو د قبر کندل پيل کړل.
ديوه اوږده قبر تر جوړولو وروسته يې د ځوان جسد کش کړ او وويې غورځاوه په ډېره سختي يې سر راواخيست او دهغه د دواړو ولو مينځ کې يې کېښود. قبر باندې خاورې وغورځولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او توره يې قبر باندې ودروله، کله يې چې غوښتل روانه شي ور مخې ته شوم، زما په ليدويې ټکان وخوړ، د زياتې وېرې داسې ولړزېده چې پر ځمکې ولوېده، ګرمې ګرمې اوښکې له سترګو د باران په شان ورېدې شور اشوېلى وايست او ويې ويل: ((که ته غواړې امير ته زما شکايت کولای شې! زما لپاره دا ښه ده چې مړ شم او هغه چاسره يو ځای شم چې زه يې د بدنامۍ له منګولو خلاصه کړم، ولې د هغه جسد سپيو او وحشي ځناورو ته پرېږدم ...))

ما وويل : ((معصيب ځپلې خورې! ما ستا راتګ ورانډې پردې ځوان وير کاوه، له مامه وبرېږه! ماته ووايه! ده څنګه د بدنامۍ له منګولو ژغورلې يې؟

له زيات درد څخه په سلګو شوه او ويې ويل: ((... امير زموږ کلي ته يو مامور د مالې راټولولو په خاطر رالېږلی و، کله چې هغه وليدم يوه وېرووونکې خوشي او ځلا يې سترګو کې پيدا شوه، زما پر پلار يې ډېره درنه ماليه کېښوده، دومره درنه چې خان هم نه شو ورکولای ، د ماليې د نه پوره کېدو په بدل کې هغه زه راونيولم تر څو د امير محل ته مې ورشوي، ما په ژړا تر ې د ترحم غوښتنه وکړه خو ويې نه منله، د پلار سپين ږيري توب مې ورته واسطه کړ خو زړه يې نرم نه شو، مجبوره شوم چيغې مې کړې.

او د کلي له خلکو مې مرسته وغوښتنه، د اځوان چې زما نامزاد هم و راغی ا و زه يې د هغه ظالم له منګولو خلاصه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امیر د مامور غصه له حده زیاته شوه او غوښتل یې هغه ووژني خو ځوان یې ور دمخه شو مخامخ د دېوال کې ځوړنده توره یې راواخیسته، مامور یې پرځمکه وغورځاوه او په یوه لاس یې هغه له مینځه یوړو، مېرانې هغه تېښتې ته اړ نه ایست، د عامو مجرمانو او قاتلانو دا کار وي چې تېښته کوي خو دا د مېرانې او زړورتیا پیکر همالته درېدلی و تردې چې پوځي راغلی او ویې نیوه...)).

زما خواته یې داسې راولیدل چې زما د زړه ټوټې یې وا لوزولې او سینې کې د غم د اور لمبو ته لمن ووهله، ګړندي ګامونه یې واخیستل او له هغه ځایه لاړه، په فضا کې د هغې له دردہ ډک غږ او کړیکې چورلېدې.

د لږ ځنډ وروسته ما ولیدل یو ځوان چې په لستوڼي یې خپره پټه کړې، دې خواته را روان دی د ښځې جسد ته چې راورسېد خپل کوټ یې وایست او د هغې پر بربنډ وجود یې ورواچاوه بیا یې په توره قبر وکنه، ورو یې جسد پورته کړ او هلته یې خښ کړ پداسې حال کې چې له سترګو یې اوښکې لکه باران ورېدې او ځان یې نشو کنټرولولی، پر قبر یې خاورې را انبار کړې او شا او خوا بوټو څخه یې ګلان را وښکول یوه ګېډۍ یې ترې جوړه کړه او قبر باندې کېښوده، چې د تګ اراده یې وکړه ما ودراوه او ورته ومې ویل: ((د امیر د حکم څخه دې سرغړونه وکړه او تر کانو لاندې شوی جسد دی د ښکاري مرغیو له خوراك نه وژغوره...))

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خواته يې وليدل، سترګې داسې درد او غم څخه درنې اوسرې وې چې پخپله يې د غم کينه بيانوله. ژوره ساه يې واخيسته او په درده ډک غږ يې وويل: ((... زه هماغه بد نصيب انسان يم، د چا له وجې چې دا سنګساره شوه، مور د هغې ورځې راهيسې يو بل غوښتل، چې ور کوټې و او کورونو کې مو لوبې کولې، د عمر سره يو ځای زمونږ مينه هم پخېده تردې چې دا زما ملکه و ګرځېده.

او خدمت يې ما خپل ايمان باله، مينې د هغې خواته کش کولم او چې ومې ليدل داړواهر مې ته وقت شوی سينې کې مې ځان ورکړ، يوه ورځ د ښار څخه بهر وتلی وم په همدې ورځ يې پلار هغه په زور داسې يو چاته نامزد کړی و.

چې دې کرکه ترې درلوده کله چې بېرته راغلم نو له دې پېښې خبر شوم ورځې مې تورو شپو باندې بدلې شوې او ژوند مې يوه بدبختي او عذاب وګرځېد کوښښ مې وکړ خپل جذبات ساړه او د زړه غوښتنې ووژنم خو مينه راباندې غالبه شوه او زه يې غلی او په پټه توګه داسې هغې ته وروستم کله يو بينا چې ړوند چېرته بيايې، د نيکه بخته ماته د هغې د نوره ډکه سترګو او له نغمو ډک غږ و اورېدو موقع په لاس راغله، ما وليدل چې هغه يوازې ناسته ده او خپل قسمت باندې ژاړي، خپلې هغې مينې باندې ژاړي چې د شوکاله کېدو وړاندې ټولنيزو جهالتونو له مينځه يوړه لږ لرې ترې کېناستم، چوپتيا زمونږ خبرې وې او سپېڅلتيا زمونږ ساتونکی، خو افسوس! يو ساعت نه و تېر شوی چې يې راغی، زما په ليدو د هغه د دښمنۍ جذبه راويښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه، په وحشي لاشونو يې د نازك ورمېږ څخه ونيوله او مخکې يې روانه کړه، چيغې کړې:

((... اې خلکو! راشئ!! رنډی او ملګرې يې وګورئ!...))

ګاونډيان يې راورسېدل او ددوی تر خبرېدو وروسته پوليشو هم ځان راورساوه، ظالم مېږه د بې رحمه پوليشو منګولو ته ور وسپارله او هغوی په زور داسې بد حالت کې کش کړه چې دې وېښته شکول او کالي يې څېرې کول پاتې شوم زه، زما نيول خو پرځای پرېږده، چا د اونه پوښتل چې ((ته څوك يې؟))

ځوان پر خپلو کاليو څېره پټه کړه او د ښار خواته ببرته روان شو او زه پخپل ځای کې درېدلی وم په غورمې د ا حالت ليده او ساړه اشوېلي مې ايستل، کله به د هوا په څپو کې حرکت پيدا شو، ونې کې ځوړند ځوان به يې وخوراوه داسې تا به وی فضا کې موجود و، ارواو څخه غواړي چې له دار څخه مې را کوز کړي او د غيرت او مينې د شهيدانو تر څنګ مې ويده کړي يو ساعت وروسته شلېدلو کاليو کې يوه زړه ښځه راښکاره شوه ځوړند مړي ته چې راورسېده، ودرېده چيغې يې کړې او تېر يې واهه، ونې ته وختله او پړی په خپلو غاښونو وشکاوه، جسد ځمکې ته راوغورځېد ، داسې لکه چې اوبو ته يوه ناولي توته راوغوځي، ښځه له ونې راکوزه شوه او د هغو دوه قبرونو تر څنګ يې نوی قبر وکېنده جسد يې خښ کړ.

او تر خاورو ور اچولو وروسته يې دوه لرګي راوړل، صليب يې ترې جوړ کړ او د قبر سرکې وټومبه، کله يې چې د تګ په نيت مخ واړاوه ما ورولـه او تـرې ومـې پوښتـل: ((څـه مصيبت دربانـدې نـازل شـوی چـې د يـوه غلـه د خښـولو پـه خاطر دلتـه راغلې))

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوښکو ډکو سترګو چې د زيات درد او ژړا څخه پړسېدلې وې زما خواته وليدل او ويې ويل: ((دا زما سپېڅلې او ګران مېړه دی، تر پرونه زما د غمونو ملګری او اولادونو غمخور و... د هغو اولادونو پلار چې مشر يې داوو کالو، کشر يې ترې پوري دی او همدا اوس د لوږې چيغې وهي...
د اغل ندی بزګر دی او د کليسا ځمکې يې قولبه کولې، ددې کار په بدل کې به پادري دومره ورکول چې د ماښام به وشول او سهار ته به يوه ګولۍ مړی هم نه پاتې کېده هغه ټوله ځواني د کليسا ځمکو کې تېره کړه، د خپلو وينو او متو په زور يې د کليسابڼو شنه وساتل او حاصل ته يې برابر کړل خو ددې ردانه کار بدل او ګټه ده ته داوه چې کله سپين ږيرى شو ډېر لږ کار به يې کاوه، نو ر و ناروغيو حملې پرې وکړې او چې هغوی وليدل کمزوری شوی له کليسا يې وايسته((... ځه ! کليسا اوس تاته ضرورت نلري، که زوی دې ځوان شو موږ ته يې راولېږه ستا دنده به وروسپارو...))
پادريانو ته يې زياتې زارۍ وکړې خو چې ويې ليدل هغوی باندې اغېزه نه کوي زه يې ورولېږم، ورغلم دعيسی (ع) په نوم مې قسم ورکړ او د ترحم غوښتنه مې ترې وکړه، په پرښتو او د الله (ج) نېکو بنده ګانو باندې مې ورته قسم ورکړ خو هغوی نه پر موږ رحم وکړ، نه هم زموږ پر ماشومانو، مېړه مې مجبور شو د مزدورۍ په نيت د ښار خواته لاړشي، له هغه ځايه هم مايوسه راستون شو ځکه چې په ښکلو ماڼيو کې اوسېدونکې هم د خدمت لپاره ځوانان په کارو کله چې د ځلورو خواوو څخه مايوسه او نا امېده شو د خيرات ټولول يې پيل کړل خلکو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخیرات قابل هم ونه باله هر یوه به همدا ویل ((د تا په شان تنبل او حرام خورته خیرات ورکول جایز ندی)).
یوه شپه بیا داسې راغله چې لوږې او غریبۍ بېخي بې وسې کړو، ماشومانو د لوږې له لاسه ځانونه په ځمکه وهل، تې خوری ماشوم به مې تیونه رول خو چې شیدې به یې پکې پیدا نکړې بیا به یې وغ... وغ ژړل ددې صحنې په لیدو ددې صحنې په لیدو زما د خاوند رنګ بدل شو او دشپې په چوپتیا کې یې د کلیسا هغې ته ځان وغورځاوه کومې کې چې پادري د شرابو او غلې ذخیرې جوړې کړې وې، یوه بورې وړه یې په شا کړه او غوښتل یې راووځي چې پادري پاځېد او هغه یې ونیوه ښه یې وواهه او کنځلې یې ورته وکړې چې سهار شو پولیشو ته یې وسپاره او ورته ویې ویل: ((د اغل دی، د کلیسا د سروزرو لوښی یې غلا کړ ی و)) پولیشو ونیوه او امیر د خپل حکم له مخې په دار وځړاوه تر څو تېوسان یې په غوښه خېټې مړی کړی یوازې په دې ګناه چې ده غوښتل هغې غلې باندې د ماشومانو خېټه مړه کړي کومه یې چې کلیسا کې د نوکرۍ په وخت را غونډه کړې وه.
غریبه ښځه لاړه، د هغې ګوډې خبرې یو تصویر وګرځېد او داسې هرې خواته خو شو تا به وې چې د وربځو له چت سره هوا لوبې کوي.
د قبرونو مینځ ته لاړم، د هغه لړزېدنکې مجرم پشان چې د زړه درد یې خوله بنده کړې وي، له سترګو یې یو څاځکی پر غمبوري راوڅاځي او د هغه د ټولو جذبو ترجمان شي، ما څه باندې فکر کول غوښتل خو ما غزه مې ورته چمتو نشول، زه ولاړوم او د قبرونو له خاورو د مظلومیت کړیکه پورته کېده او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ، راورشولو په خاطر مې تر غوږ ګرځي راګرځي... غلی ودرېدلی وم...
او ساړه اشوېلي مې ایستل ... که زما د ساړو اشوېلو شغلې پر شا او خوا ونو لګېدې نو لړزېدلی به وي، ریښې به یې غوځې شوي وي، په حرکت به راغلی وي، پخپلو څانګو به یې امیر او د هغه د پوځ مقابله کړې او پخپلو تنو سره به یې د کلیسا دېوالونه پر پادریانه راغورځولي وي.
ودرېدم او ومې لیدل زما لیدو سره د هغه باندې د شفقت او مهربانۍ خوږه او د غم خپګان تریخوالی ودرېد... د یوه ځوان پر قبر چې د یوه کمزوري او بې مرستې کوونکې پېغلې عزت یې وساته او هغه یې د لېوانو له منګولو خلاصه کړه، خو ددې شرافت او مېړانې په بدل کې یې سر غوځ شو، پېغلې پدې خاطر توره پر قبر کې ښکته کړه چې د ظالم او جاهل حکومت په دوران کې د مېړانې د پایلې انجام د یوه داستان په بڼه خلکو ته یادګار پاتې شو...
د یوې ځوانې ښځې پر قبر، چې د جسماني غوښتنو تر راویښېدو وړاندې روحاني محبت او مینه یې خپله کړه او سګسار شوه یوازې پدې خاطر چې زړه کې یې د مرګ تر وخته مینن امانت ساتلو پرته هر څه مسترد کړي.
مین یې پدې خاطر پر قبر د ګلانو ګېډۍ کېښوده، چې تر مړینې وړاندې د هغه هستوي باندې رڼا واچوي د کومو مینې چې دې قوم ته سپېڅلتیا او امتیاز ورکړي او د مادیت ړانده او جهالت باندې اخته کړل.
د هغه غم ځپلي غریب پر قبر چې په خپلو متو یې د کلیسا د ځمکو او بڼونو خدمت کړی وه، دده په ځای له نورو قوي متو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار اخیست، مجبور شو او غوښتل یې مزدوري وکړي او خپلو ماشومانو ته روزي وګټي خو چا له هغه کار اخیستل هم غوره ونه بلل، بیا یې ځان خیرات اخیستلو ته مجبور کړ خو دالله ج یو بنده هم خیرات ورنکړ، چې له هرې خوا مایوسه شو، کوښښ یې وکړ د هغې غلې څخه چې د زړه په وینو یې راټوله کړې وه یو څه ځانته راوباسي، د کلیسا د پادریانو ونیو او امیر د دار تختې ته وخېژاوه، مېرمن یې ځمکه پر قبر صلیب جوړ کړ چې د شپې په چوپتیا کې ستوري دی پادریانو پر ضد شاهدان ونیسي.

لمر د شفقت په پردو کې پټ شوی وه، داسې تا به وې چې انسان د مصیبتونو په لیدو ستړی شو او زیاتو ظلمونو او تېریو له هرڅه غورځولی، ماښام د تیارې او چوپتیا د یوه دروند څادر پشان را روان و، ما د اسمان خواته ولیدل د قبرونو او د هغوی د اسرارو او رمزونو خواته مې لاس پورته کړ او په لوړ غږ مې وویل:

((ای زړورتیا او مېړانې ! د استا توره ده چې خاوره کې ښکته شو!))

((ای مینې! دا ستا ګل دی چې د اور شغلې سره رانغاړي!!))

((اوی ای مسیح ناصري! دا ستا صلیب دی چې د شپې تیاور پټ کړی!!))

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر او اوبه

(لنډه کیسه)

د مني په یوه زرین دور چې نظرونه یې تېر ایستل د شمالي لبنان د (تولا) اوسېدونکې چې یو سهار د کلیسا په خواکې راټول شوي وو، د (فارس) په نابېره تري تم کېدو اند ېښنمن وو.

دې خبرې ته ټول حیران وو چې هغه څنګه ښکلې او ځوانه مېرمن چې ایله شپږ میاشتې یې کېدې چې په ښه زور او شور کې یې واده کړی وه، پرېښوده!

,,فارس،، په نابېره د خپلې قبیلې سردار او سرداري ورته په میراث پاتې وه. اوس خو ایله د ۲۹ کلونو و، خو د هغه شخصیت په ټول پوره و، ځکه خو یې درناوي او احترام ته قبیلې خلك اړ وو.

د پسرلي په موسم کې یې چې ,,شوسان،، سره واده وکړ، نو د هرچا په خوله به دا خبره وه:,, څومره بختور دی، د دېرش کلنۍ له عمر نه دمخه ورته هغه نیکمرغي په برخه شوه چې د مادي ژوند پورې اړه لري.،،

خو ددې ورځې په سهار چې د ,, تولا،، اوسېدونکې له خوارږه خوبه راویښ شول نو په دې حیران وو چې ,,فارس،، له خپلوانو او دوستانو پرته څنګه او چېرته لاړ؟ د دوی په زړونو کې شکونه پیدا شول او په دې لټه کې شول چې دا راز مالوم کړي چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په بنا ,,فارس،، خپله ځوانه اوښکې مېرمن ، کور، کلی، شتمني او دقبيلې خلك پرېښي وو.

د شمالي لبنان د ټولني طرز د نورو نظامونو په پرتله اشتراکي نظام ته نږدې دی، ټول د ژوند په استراحت او ستونزو کې يو له بل سره په خلاص مټ لاس کوي او دا ددې خلکو په فطرت کې اخښل شوي دي.

د همدغه ټولنيز مزاج پر بنسټ د ,, تولا،، اوسېدونکې د خپل کار څخه بې پروا د ,,تولا،، د کليسا په خواکې راغونډ شوي او په نابېره تلو يې خبرې او ټکلونه کول. د خلکو تر منځ ګونګوسی وه چې پادري راورسېد. په څېره کې يې اند ښنې ښکارېدې.

خلك په پادري راټول شول او د ,,فارس،، په باره کې يې راز راز پوښتنې پيل کړې، خو پادري هېڅ ځواب نه ورکاوه، غلی ولاړ و، لږه شېبه وروسته يې وويل:,, هېڅ پوښتنه مه کوئ زما بچو! له مانه هېڅ پوښتنه مه کوئ!.

يوازې دومره راته مالومه ده چې له سحر نه لږ د مخه ,,فارس،، زما دروازه وټکوله، ورمې بېرته کړ، ومې ليدل چې هغه د خپل آس سره زما دروازې ته ولاړ و او په څېره کې يې غم او اند ښنې برېښېدې، ما په حيرانتيا پوښتنه ځنې وکړه ويې ويل:,, ستا نه د رخصت اخيستو لپاره راغلی يم، زه بل ملك ته ځم، اراده مې ده چې ژوند به بېرته نه راګرځم.

دايې وويل او ماته يې د يو دوست (نجيب) په نوم يو ليك راکړ او تاکيد يې وکړ چې لاس په لاس به يې ور رشوم، په اس سپور

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو او د سترګو په رپ کې مې له نظره تری تم شو. ماته یې دومره وخت هم رانه کړ چې ددې د تلو وجه مالومه کړم، په څه چې زه خبر وم تاسې مې پرې خبر کړئ! نور له دې نه زيات له ما څخه په دې هلکه هېڅ پوښتنه مه کوئ.

د غوندې څخه يو تن وويل :،، نجيب په قبيله کې له هر چا ده ته نيږدې دوست و، ښايي هغه ته يې د ملك د پرېښودو ټول حال په ليك کې ليکلی وي. بل پوښتنه وکړه: ،، تاسې د هغه مېرمن ليدلې ده؟،،

پادري ځواب ورکړ: هو، په همدغه سهار له عبادت نه وروسته د کړکۍ په خوا کې ناسته وه او په ځير ځير يې چېرته لرې کتل او داسې ښکارېده چې په خود نه وه. د ،،فارس،، په باره کې مې ترې پوښتنه وکړه ، مخ يې راواړاوه او ځواب يې راکړ: ماته هېڅ نه دي مالوم او په هېڅ هم نه پوهېږم . د ايې وويل او د ماشومانو غوندې په سلګو سلګو په ژړا شوه. د پادري خبرې لا خلاصې نه وې چې د قبيلې له ختيځ اړخه د ټوپك له ډز سره د يوې ښځې ژړا او چيغې واورېدل شوې.

دې حيرانونکې ډز او ژړا او ژړا ټوله فضا هيجاني کړه، خلك د لرې شيبې لپاره حيران او غلي ولاړ وو. خو يو دم ټول د غره په لور په منډه شول، کله چې د فارس د بنګلې د باغ مخې ته ورسېدل، د هرچا په زړه کې وېره خوره شوه، زړونه يې ودرېدل او په رنګونو کې يې وينو ځغل سست شو.

هغوی وليدل چې نجيب په وينو کې ککړ پروت دی او تر خوا يې د فارس ښځه شوسان په چيغو چيغو له خپل سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېښتان شکول جامې يې ټوټې ټوټې کړې وې او په دردناك اواز يې ويل:،، دې ځان وواژه، خپله سينه يې په ګولۍ شورې کړه، خلك په داسې حيرت کې ولاړ وو، لکه هر يو يې چې د مرګ د پرښتې ګوتې په خپل روح محشوشولې، پادري مړي ته نيږدې شو، ويې ليدل چې د مړي په کيڼ لاس کې هغه ليك و چې سهار وختي ورته ده دفارس له غوښتنې سره سم په خپل لاس ورکړی و، مړي ليك دومره کلك نيولی و، لکه د هغه د ګوتو يوه برخه.

پادري د مړي له ګوتو په داسې ډول ليك راواخيست او جېب کې يې کېښود چې هېڅوك يې ونه ويني دوه درې ګامه وړاندې لاړ، خلکو د نجيب مړی د هغه کور ته ورساوه، د نجيب مور چې خپل يوازينی زوی په وينو کې ډوب وليد ، بې خوده شوه او پرځمکه راپرېوته.

ځينې ښځو وار له مخه د نجيب د مرګ تور د فارس په مېرمن شوسان ولګاوه، پادري خپل کور ته راغی، د کور دروازه يې وتړه، له جېب نه يې هغه ليك را و ايسته چې د نجيب له لاسه يې اخيستی و، په لړزېدلي غږ يې د ليك په لوستو پيل وکړ:،، نجيبه وروره! زه خپل وطن پرېږدم ، ځکه چې زما وجود نه يوازې دا چې ستا او د شوسان له پاره، بلکې زما له پاره هم يوه لويه بدمرغي ده.
ته ډېر شريف سړی يې، تا د خپل دوست چې ستا ګاونډی هم دی، په امانت کې هېڅکله هم خيانت نه دی کړی. دا هم ماته مالومه ده چې زما د مېرمنې شوسان په سپينه لمن تور داغ نه شته. خو له دې سره سره په دې هم پوهېږم چې کومه مينه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا او د شوسان زړه يې يو کړی دی ستا او د شوسان له وسې وتلې خبره ده.
تابه ډېر کوښښ کړی وي چې د شوسان مينه له زړه نه وباسې، نو بريالی شوی به نه يې، زه پوهېږم چې د سيندونو اوبو ته د شګو بند نه تړل کېږي. نجيبه، ته زما د کوچنيوالي راهيسې دوست يې، اوس هم ماته هغه وختونه په زړه کېږي، چې ما او تا به په باغونو، پټيو او د کليسا په انګړ کې ګرځېدو.
زه په پاك خدای شوګند خورم چې اوس هم ته زما هم هغه شان دوست يې لکه څرنګه چې وې. زما هيله ده چې ته به هم ماته په هماغې نظر ګورې لکه څنګه چې مو تل يو بل ته ليدلي دي.
که نن يا سبا دې شوسان وليده، نو ورته ووايه چې زه په هغې هېڅ بد ګمانه نه يم، زه اوس هم د هغې پاکيزه ګۍ سره مينه کوم او د مهربانۍ وړه يې ګڼم او چې ژوندی يم نو په زړه کې ورته درنښت لرم.
دا هم ورته ووايه کله چې زه په نيمه شپه کې بيدار شوم، ومې ليده چې د حضرت عيسی د تمثال مخته ناسته ده او په ژړا او فرياد يې د زړه د سکون د عا کوله او زما زړه د همدردۍ له جذبې څخه ويلي ويلي شو. په دنيا کې داسې مثال نه شته چې د يوې ښځې د داسې يوې ربړې سره يې پرتله کړو چې يو خواته مين وي او بلې خواته يې مينه، شوسان غريبه په کشمکش کې اخته وه...
هغې غوښتل چې د ښځېتوب سپېڅلې فريضه په ښه توګه سرته ورشوي، خو دا يې هم نه شو کولای چې د خپلو جذبو ساه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپله وباسي، نو په دې خاطر زه ډېر لرې ځای ته په دې نيت ځم چې بيا به هېڅکله را ونه ګرځم. زه نه غواړم چې ستاسې پروړاندې د کاڼو ديوال جوړ شم.
په اخر کې زه هيله کوم چې ته به دميني دا اړيکه له شوسان سره د ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې کلکه وساتې او دهغې ساتنه به کوې، هغې ستا له پاره خپل هرڅه قربان کړي دي، له دې کبله هغه ستا د هر ډول زړه شوي او مهربانۍ وړ ده او هر سړی يې بايد له داسې يوې ښځې سره وکړي.
نجيبه! خدای دې وکړي چې ستا زړه تل پاك وي او پراخ زغم ولرې، خدای دې تاسې تل په خپل امان کې وساتي. ستا ورور فارس ليك له لوستلو وروسته پادري په جېب کې کېښود د کړکۍ په خوا کې کېناست، لرې يې د غره پر لور کتل، يوه شېبه به لاتېره نه وه چې يو دم ودرېد ، داسې ښکارېده چې هغه د خپلو فکرونو په راز پوه شوی وي.
هغه دقيق راز چې ظاهره په پردو کې پټ و، هغه وويل: فارسه! ته خومره چالاکه يې، زه پوه شوم ، تا غوښتل چې څنګه نجيب مړ کړم او بيا څنګه د هغې جرم نه برات واخلم، تاته د زهرو په بدل کې شات ورسېدل، تا نجيب ته توره په ورېښمو کې لېږلې وه تا نجيب ته د ليك په ډول د اجل پرښته لېږلې وه.
هغه چې ځان واژه نو اراده يې ستا په لاس کې وه، هئ فارسه! ته څومره عيار يې پادري بېرته په چوکۍ کېناست، وار په وار يې سر ښوراو او په خپلو ګوتو يې خپله ږيره راښکله او په شونډو يې مانا خير زه تبسم خورېده لږه شېبه وروسته يې له الماری نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (افـرم سـراني) کتـاب راواخيسـت او د هغـه پـاك شـعرونه يـې زمرمه کول او کله ناکله به يې د مړي دکـور نـه د ژړا او فريـاد پـه لور سترګې له کتاب نه پورته کولې‘‘.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه کیسه

یوسف فخري د پېرش کلن ؤ چې لـه دنیـا او مـا فیهـا یـې لاس واخست تنها ، خاموش او د زاهدانـه ژوند تېرولو لپاره یې هغه ویرانـه خانقـا آبـاده کړه چې د شمـالي لبنـان د درې قادیشـا پـه ښنده کې موقعیت لري. نژدې کلیوالـو د هغـه پـه اړه بېـل بېـل فکرونه درلودل چا به ویل:

(هغه د یوه شتمن او شریف ټبر وګړی دی، د یوې ښځې سره یې مینه درلوده د هغې د بې وفایۍ له کبله یې زړه مات شو، ښار یې پرېښـودلو د هغـې د هېرولـو پـه خـاطر یـې یوازیتـوب غـوره کړو).

چا به ویل: (هغه د خیالونو د نړۍ اوسېدونکی یو شاعر دی چې خپلو خیالونو او جذباتو تـه د شعر او نظم رخت رغولـو لپـاره د ټولنیزو هنګامو یې لمن را ټوله کړې ده).

چابه دا ډول اټکلوله: (هغـه یـو عبـادت کـوونکی صـوفي دی چې له دنیا او دنیاوي چارو یې مخ اړولی دین یې قناعت بللی دی.

او چا به په غوڅه توګه ویـل (هغـه لېـونی دی) لاکـن زه؟ زه پـه دا پېښه کې یو مخیزه خاموش وم ولې چې زه پوهېدم په اروا کې څـه دا ډول نـازك رازونـه هـم مېشـت وي چـې اظهـارول یـې د اټکلونو تروس تېر وي. خو بیـا هـم د دې عجیـب و غریـب انسـان سره د لیدلو او مجلس کولـو مـې زښت آرزو درلـوده – ځکـه مـې دوه ځلې دا هڅه وکړه چې د هغه سره ووینم، حقیقت یـې ځـان تـه معلوم کړم، مقصد او مدعایې درك کـړم لاکـن رډ ، رډ ،کـاتو او د ځینـو داسـې ټکـو پرتـه چـې د هغـه سـنګدلي، شـوږ هـر کلـی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بزرګي ورځني جوتېدله، نور هيڅ بريامې په برخه نه شوه. لومړی ځل چې مې هغه وليدلو نو يې د صنوبر د ګڼوونو سره په خوا کې قدم وهلو. په ډېره خوا خوږي او ښايستګي مې سلام ور واچولو لاکن هغه بې د سر له خو ځښته بل کوم ځواب رانکړو او بيرته له هغه ځايه رهي شو.

په دويم ځل چې زه او هغه سره مخامخ شو د هغه د خالقاه سره په خوا کې د انګورود باغيچې په منځ کې ولاړ وو، زه يې خوا ته نژدې شوم ورځني و مې پوښتل (پرون د يوه چا د خولې خبر شوم چې دا خانقاه کوم سرياني عابد په څوارلسمه پېړۍ کې و دانه کړې وه! ولې په دې اړه تاشو و ماته کوم معلومات راکولای شئ؟)

هغه زښت په ستوغه لحجه راته وويل. (زه نه پوهېږم چې دا خانقاه به چا ودانه کړې وي او نه ورباندي پوهيدل غواړم!) دا چې يې راته وويل شايې راباندي راوګرځوله په طنزيه لهجه يې راته وويل: (ته دي له خپلي انا ولې په دې اړه پوښتنه نه کوې؟ تر ټولو په عمر هم هغه مشره ده او د دې درو تاريخ هم تر بل هر چا ښه ورمعلوم دی!) زه پر دا خپل طفلانه حرکت پښيمان او پريشان بيرته راستون شوم. دوه کاله خو دغه ډول راباندي تير شول چې دا د اسرارو ډك سړی مې پر خيال او تصور غوړېدلی و.

﴿۲﴾

د خزان د موسم کبسه ده:- زه د يوسف فخري د خانقاه سره خوا کې نژدې غرونو په درو کې ګرځيدم چې توپان را باندي راغئ، باد شو، باران شو، تر ما دا ډول تاو شول لکه څه ډول چې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مست سمندر تر هغه کښتۍ تاو سي چې پارو یې ورمات کړئ وي او بادبان یې توندې سیلۍ ورڅیرلی وي. په داسې حال کې مې د خانقاه لار ونیوله د خپل زړه سره مې وویل. دا د خلکو بېزاره سړي سره دلیدلو په زړه پورې موقعه ده. توپان او لاندہ کالي مې د زړه شوي لپاره غنیمت وباله. ځان مې هم دا ډول د زړ شوي په حالت کې خانقاه ته ور ورشولو، لامې د دروازې ځنځیر اوس ورشرنګولی نه وو. چې هغه سړی مې تر سترګو شو چې د یوې مودې یې ما د لیدلو تمنا په خپل زړه کې ساتلې وه. د هغه په لاس کې یو مرغه و چې سر یې زښت ژوبل شوئ او وزر یې مات و، مرغه دا ډول چونېدی لکه چې د خپل ژوند وروستي ساعتونه شمېري، د سلام وروسته مې ورته وویل. (و بخښه چې په داسې یو حالت کې تاشو ته راغلم. لاکن څه مې کړي و، نا وسه شوم، توپان خورا توند دیاو کلۍ له دا ځایه زښت آزاد دی)، هغه په خپل تندي ګونځي وغوړولې،په خیر، ځیر یې راته وکتل د حقارت په ډکه لهجه یې راته وویل.

(دلته یو شمېر سمڅي شته، که دي زړه وای پناه دي پکې اخستئ شوه).

دا چې یې راته وویل د مرغه پر سر یې دا ډول مېنه ناك لاس را تېر کړو چې تر دې وړاندي مې هیڅ داسې لیدلي نه و. دا توپیر منه ډوله رحم او سنګدلي چې مې ولیدلی بیخي هېښ پاته شوم. زما لپاره زیاته حیرانونکې پېښه دا وه چې هغه راسره دومره بې قدري ولي روا ساتي؟. هغه اوس په پوښتونکو سترګو راته وکتل لکه چې زما ذهني اضطراب یې درك کړو راته و یې ویل. توپان کله هم تروه غوښه خپل خوراك نه ګرځوي بیا ته ولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځني ډاريږي چې په تاخت يې؟ په خوب کې مې ورته وويل. دا سمه ده چې توپان له تر شګې سره اړيکې نه ساتي لاکن ساړه او تازه شيان يې خوښ دي نو ځکه زه په دې باور يم که يې بېرته په دام کېو تم نو يوه خوندوره ګوله به مې کړي تر ستوني به يې تېر کړي دا چې يې واورېدل خيره يې يو څه خنده رويه غوندي شوه راته ويې ويل. (توپان که چېرې تا د خونده ډکه ګوله و پاموي او تر ستوني دي شيوه کړي دا به ستا لپاره د دومره لوئ عزت باعث سي د کوم چې ته هيڅ حقداره نه يې) ما په خوب کې ورته وويل. (دا ځکه له توپانه په تاخت دلته راغلم چې هغه عزت زما په برخه نه سي چې زه يې هيڅ حقداره نه يم.) د خپلي نرۍ مسکا پټولو په خاطر چې د هغه پر شونډو بې اختياره وغوړيده، اوس يې و ماته شا راوګرځوله و يوې چوکۍ ته يې اشاره وکړه چې د يوې سرې انګيتۍ په څنګ کې پرته وه. راته ويې ويل (پر دا چوکۍ کېنه او خپل کالي وچ کړه!). ما ورځني مننه وکړه دواړه کېنستو زه پر هغه لرګينه چوکۍ کېنستم چې اور ته ور څرمه وه په منځ کې تورلې غرنۍ ډبره پرته وه هغه په يوه خاورينه پياله چې تېل ورپکې وو ګوتي ډوبي کړې د مرغه په ژوبلو وزرونو او خوږمن سر باندې وموږلې. بيا يې را ته وويل (باد او غبار دا خوار مرغه ښکېل کړو خوار په نيم ژاله حالت کې په غرونو را پرېوتو). ما په خوب کې ورته وويل (دغه ډول زه هم باد او غبار ستا پر در راپريستلم، په دې تر اوسه نه پوهېږم چې زما يې لاشونه رامات کړي دي او که يې سر راله مات کړئ دئ؟

هغه زما خبرې ته په ځير، ځيرکاتو وروستې وويل (څومره به جالبه واى که د انسان فطرت د مرغانو پشان واى. نوره به جالبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای چې توپان د انسان لاشونه او سر ور ماتولای شوای لاکن بزدلي د انسان په رګونو کې پرته ده توپان یې لاپخپل موج کې لیدلی نه وي چې په سمڅو او کونجونو بېړنی ننوزي).

د خبرو د غځولو په اراده مې ورته وویل. مرغانو ته هغه شرف حاصل دیچې انسانان ورځنې بې برخې دي، انسانان د هغه قانون او دود په شوري کې ژوند تېروي چې یې خپل ځان ته ټاکلي دي لاکن مرغان د دې عام او پراخ قانون سره سم ژوند تېروي د کوم له رویه چې مځکه تر لمر ګرده چورلي). اوس د هغه په سترګو کې رڼا ښکاره او ځیره یې روښانه شوه. لکه زه چې یې خپل ځیرك شاګرد وموندلم. هغه راته وویل (ډېر ښه! ژوندی اوسې دا کوم څه چې ته وایې او دغه دي عقیده هم وي نو انسانان پرېږده. د هغو ضعیف دودونه او ناکاره قوانین پرېږده د مرغانو په څېر په یوه داسې ځای کې ژوند تېر کړه چې د ناموس الهئ پرته د هره څه بې برخي پاته وي). ما یې په ځواب کې وویل (زه چې دا څه وایم هم وربانديي اعتقاد ساتم) هغه اوس خپل لاشونه وغوړول په ډېره ستوغه لهجه یې راته وویل. (اعتقاد بېل شی دیاو عمل ور باندي کول بېل شی دئ. داسې ډېر خلك شته چې خبري خو د سمندر پشاني کوي لاکن ژوند یې د باراني اوبو تر ډنډ پراخ نه وي. خپل سرونه د غرونو تر څوکو هم هسك پاموي لاکن ارواوي یې د سمڅو په تیارو کې بیدې پاته وي). دا چې یې وویل هیڅ د خبري موقعه یې رانکړه را څخه ولاړ شو، شاوخوا پرتې خاشې یې سره راغونډې کړې په اوردان کې اچولو مهالل یې راته وویل: (بوټان دي وکاږه، پښې وچې کړه نودبل(رطوبت) انسان ته ضرر رشوي خپل کالي دي ښه وچ کړه او هیڅ ډول خجالت مکوه). زه یو څه نور اور ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنژدې شوم، تر لندو کاليو مې توښ ولاړېدو او هغه د خانقاه په وره کې ولاړ غضب ناکه فضا يې په ژور تيا سره څارله، يو ګړی وروسته مې ورځني وپوښتل. دې خانقاه ته مې ډېره موده وشوه چې راغلي ياست؟ هغه بې د کومې پاملرني راته وويل «دې خانقاه ته زه هغه وخت راغلی وم څه مهال چې مځکه سپېره او ويرانه پرته وه. په سمندرونو تيارې غوړېدلي وې.

او روحونه د اوبو پر سرو رپېدل». زه نور پته خوله شوم له ځان سره مې وويل څومره عجيب و غريب ديدا سړی او څومره تريخ ديحقيقت ته يې رسېدل په کار دي لاکن له ده سره خبري کول او د ده د روح اسرار ته رسېدل زښت اړينه ده نو ځکه صبر دځان توښه کومه، آن تر دا چې د ده ستوغه ورځ او غضب په لطف او کرم اړوم.

﴿۳﴾

شپې خپل تور څادر پر درو باندي غوړولئ و. باد او باران دومره په زور وو چې په زړه کې مې دا راوګرځيده توپان د ژوند و ډرولو او مځکه د خس او خاشاکه مېنځلو ته بيرته په جوش راغلئ دئ. د يوسف فخري له ما بيزاري اوس نوره په مېنه او خوا خوږي بدله شوې وه. ګويا د اصل اجزاو پاروني د هغه په روح کې هغه اطمېنان اخښلئ و چې ځني وختونه د عکس العمل په توګه را څرګنديږي.

هغه جګ شو دوې ډيوې يې بلې کړې، بيا يې زما په وړاندي د شرابو ډك منګی او يو پتنوس کېښودلو چې ډوډی، کورت، د زيتون تېل او څه وچه مېوه پکې پراته وو. هغه اوس مخامخ راته کېښنستو، زښت د لطف او مهربانۍ په انداز يې راته وويل. «له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما سره چې څه د خوړلو او څښلو اسباب پروت وو ټول ستا په وړاندې دي راځه راسره شریك سه. (موږ دواړو د ماښام ډوډۍ په چوپتیا کې سره وخوړله. دباد سرېږي، د باران شرنګې مې اوریدلو ما چې به هره ګوله راپورته کوله د یوسف فخري څیرې ته به مې وکتل چې د ده د خد و خال څخه د ده ذهني حالت او وجداني تلوسې او آرزو ګاني یې درك کړم. د دسترخوان تر ټولولو وروسته یې د اور دان ترڅنګ د پیتلو یوه چای جوشه را واخیستله، په دوو پیالو کې خورا خوندوري شنې چای واچولې. بیا یې د سګرېټو پیکټ پرانستلو په خورا نرم غږ یې را ته وویل (در واخله. سګرېټ وڅکوه!!). ما یو سګرېټ څني را واخیستلو، په دا بل لاس کې مې د شنو چایو پیاله وه، دا مهال چې مې سترګو کوم څه لیدلو هیڅ باور مې نه وربانديي راتلو. زما د سګریټ د بلولو او د شنو چایو د درو، څلورو کوټونو کولو پس هغه خپل سر وخوځولو، لکه چې زما په افکارو پوهېدلی وي راته ویې ویل. (و تاته په دې خانقاه کې د شراب، سګریټ او شنو چایو په شتوالي حیرانتیا درېږي تش دانه د خوراك پر شیانو او بستره باندې هم حیرانتیا اخستې یې، تازه هیڅ نه ګرموم. ته هم د دا ډیرو خلکو د ډلې یو یې چې د خلکو څخه د ګوشه توب په خاطر د ژوند او ژوند له ټولو فطري خوندو نو او عادي خوشالیو ګوشه توب یو لازمې سبب اټکلوي). ما په خواب کې ورته وویل. (وو! دا عقیده په غوځه توګه زموږ په ذهن کې غوړیدلې ده چې د خدائ د عبادت لپاره له دنیا مخ اړول دا مانا لري چې یوازې او پرئیز ګارانه ژوند دې تېر سي او د دنیا هر خوند او خوشالي دې پرېښودل سي، تش او به او په وښودې ګُزاره وسي) هغه راته وویل. (د خدائ د مخلوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره په استوګنه کې هم د خدائ عبادت کولای شو نو ځکه عبادت لپاره یوازیتوب او ګوشه توب اړینه نه ده. ما د خدائ موندلو لپاره دنیا پریښې نه ده، خدائ خو مې تش د خپل مور او پلار په کور کې نه هر ځای مې لیدلو. له خلکو مې ګوشه توب ځکه اختیار کړو چې زما اخلاق د دوئ له اخلاقو بېل و او افکار مې د دوئ له افکارو تو پیر من وو. د خلکو سره مې ټولنیزي اړیکي ځکه غوځي کړې چې د خپلي روح کښې اړخ ته اوښتونکي څرخونو کې مې ښي اړخ ته تاویدونکي څرخونه ولیدلو. تمدن مې ځکه پرېښود او زما په اند هغه یوه زړه بې فایدې قوي او ډارونکې و نه وه چې جرړي یې د مځکې په تیارو کې غوړېدلي او ښاخونه یې آسمان ته رسیدلي و لاکن لاالچ بد اخلاقي جرم او ګناه یې ګلونه و مېوه یې بدبختي، فکر او اندیښني وې.

ځینو هڅه وکړه چې پیوند یې کړي، د دې وني طبیعت تغیر کړي لاکن هیڅ برې یې په برخه نه شو دا ډول هغوی د ناهیلۍ، ناوسۍ، او ناکامۍ په حالت کې مړه شول) هغه اوس چوکۍ ته ملا ایله کړه غږ یې نور هم جګ شو ګویا د کلام له تاثیر یې یو خوند هڅېدلو. د خبرو لړۍ یې وغځوله و یې ویل.

(نا! ما د رهبانیت او عبادت لپاره یوازیتوب نه دیخوښ کړئ په دې خاطر چې عبادت د زړونو سپېڅلي ترانه ده په ناشمېره ساندو کې ګیر پاته د دې باوجود تر خدایه رسي. او رهبانیت چې دویم نوم یې پر بدن جبر کول او آرزوګاني یې وژل دي. یوه ستونځه سته چې زما په مذهب کې کوم ځانګړی ځای نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدائ پاك بدن د روح عبادت ځای ګرځولئ دیاو زموږ مشولیت جوړیږي چې موږ یې ساتنه وکړو چې دا ډول روڼ، سپېڅلي او هڅاند هم د هاغه (الوهیت) قابل وګرځي کوم چې پکې استوګن پاتیږي.

نا!زما ملګریه! ! ما د زهد او عبادت لپاره ګوښه توب خوښ کړئ نه دیپه دې خاطر مې خوښ کړو چې ماله خلکو د هغو له قوانینو د هغو له زده کړو، د رسم او رواجه، د هغو له اندونو، کړاوونو د هغو له رش او له کشه مې ځان ګوښه کېدل غوره و بلل ما یوازیتوب ځکه مهم و پاملو چې د دغو خلکو ناولي مخونه نور ونه وینم چې خپل روحونه و پلوري په بیه یې دا ډول شیان رانیسي چې په ارزښت او بیه کې څو چنده تر هغو پست پاته وي. ګوشه توب مې په دې خاطر مهم وپاملو چې نور هیڅ له دا ډول مېرمنو سره لیدل نه غواړم چې په هسکه غاړه سترګي رغړوي، په شونډو کې یې ناشمېري خنداوي ناځي لاکن په زړونو کې یې هم تش یو غرض.!

ما یوازیتوب ځکه غوره وبللو چې د هغه نیمګړو فلسفیانو د ملګرتیا ځان په ډ ډه کړم چې په خوب د علم سیوري ویني او په دا باور سي چې د معرفت په عالم کې ارزښت هم هغه دیکوم چې په دایره کې نقطې ته حاصل دیاو چې کله په ویښه د حقیقت سیورئ ویني په دې عقیده سي چې د دوئ د حقیقت واړه او کامل جوهر پخپله ولکه کې کړو. خلوت نشیني مې په دې خاطر مناسب وبلله چې نور د هغه ناپوهانو د تاوده هرکلي ډاریدلئ وم چې مهرباني د اړتیا، تېر او بېر د بزدلۍاو غرورد عظمت یوه بڼه نوموي. مجرد توب مې ځکه ژوند وګرځولو چې روح مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې دولت لرونکو سره په اوسېدلو، اوسېدلو نوره ستومانه وه چې په دا خيال دي لمر، ستوري او سپوږمۍ د دوئ له خزانو راخيژي او د دوئ په جيبونو کې پر يوزي. د هغه رهبرانو مې نور زړه را ډك شو کوم چې د قوم دآرزوګانو سره لوبيږي سترګي يې په طلايي غبارونو او غوږونه يې په مترنم ټکو ور ډکوي د هغو پادريانو زښت تنګ شوئ وم، کوم چې خلکو ته نصيحتونه کوي خپله هيڅ وخت عمل نه وربانديې کوي او له هغو د داسې شيانو د غوښتلو هيله څرګندوي چې د خپل نفس څخه يې هيڅ وخت طلبو لاې نه سي.

يوازيتوب مې ځکه د خپل ژوندون مرکز و پاملو چې تر ننه د انسان د لاسه و ماته داسې يو شي رارسيدلئ نه ديچې قيمت دې ما پخپله خوښه ادا کړئ نه وي ما ګوشه توب په دې خاطر خپل مقصد و پاملو چې د دې لوئ پراخ او ډارونکې تعمېره مې نوره کرکه راپاريدلې وه کوم چې دنيا يې (تهذيب او حضارت) نوموي هاغه تعمېر چې د صنعت او نقاشۍ د کمالاتو آينه او د انساني کوپړيو پر کوړه ودان شوئ ديد يوازيتوب تلوسه ځکه راپکې وزېږېده چې په يوازيتوب کې د روح او فکر زړه او بدن لپاره ژوند دئ. ما په دې ويرانو ځنګلونو کې ځان ته کور ځکه خوښ کړو چې د لمرڼا، د ګلو وږمې او د ويالو سندري لري.

ما دا غرونه ځکه خپل استوګن ځايونه وګرځول چې دلته د سپرلي بې دردي د ګرمۍ ليوالتيا د خزان ترنم نوازي او د مېني اراده پرته ده. دا نړيدلې خانقاه مې په دې هيله ودانه کړه چې د مځکې له پټو رازونو سره بلدتيا او د خدائ له يادګارونو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنايي مې موخه وه اوس هغه چوپ شو، ساه يې لنډېدله، لکه يو درونـد بـار چې يې د سره ايسته شوی وي. اوس د هغه په سترګو کې عجيب و غريب جادوګري ځلاوي ځلېدلې او پر څېره يې د عزت نفس، ارادې او قوت موجونه په نڅاشول. ما تر ډېره د يوې ځانګړې خوشحالۍ په غېږ کې د هغه څېرې ته کتل. زه په دې نور هم خوشحاله وم د کومو پټو خبرو د معلومولو آرزو چې مې د يوې مودې په زړه کې ځنګوله، اوس هغه ټول پر ځای او حق دي ولې تـه نـه پـوهېږې د ټـولنيزو نـا خوالـو چې کـوم تشخيص تاشو وړاندي کړلو راته دا ډول څرګنده شوه چې تاشو بشپړه طبيب يا ست او د يوه طبيب سره هيڅ نه ښايي چې د رنځـور تـر روغتيـا يـا مـرګ نـه وړانـدي د رنځـور د علاجـه منکر سي، دنيا ستا غوندي خلکو ته زياته اړتيا لري، دا به د انصافه وتلې وي چې ته ټولني ته د ګټې رشولو استعداد لرې او بيا هم لمن ورځني ژغورې؟. هغه اوس ښه تر ډېره و ماته په ځير، ځير وکتل بيا يې د نا هيلۍ او خواشنۍ په ډکه لهجه راته وويل.

د خپـل زېـړون دپيلـه د طبيبـانو دا خـواهش پاتـه شـوی دی چـې رنځور له رنځه وژغوري دا ځکه ځينو پکې نشتر او ځينو پکې دارو راوړل لاکن دربغه ټول در ټوله بې د کوم امېد او بري پرته مړه شول. کاش! د زمانې د ګردشونو دا رنځېدلی رنځور خپل لړلئ بستر تېنګ نيولئ. او پخپلو زړو زخمونو يې قناعت کړی وای خوداسې نه ده هغه د خپل څادره لاس راباسي هر هغه څوک تر غاړه ونيسي چې د رنځور پوښتني ته راغلي وي لاکن کومه خبره چې مې زيات لېونی کوي او ويني مې په رګونو کې خوړ کوي هغه دا ده چې دا خبيث رنځور يوار خو طبيب ووژني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته پښېماني ورباندي څرګندوي خپلي سترګي پټي کړي د زړه سره و واي. رښتیا هم دا کامل طبیب و.)نا؟ وروره! په دنیا کې څوك هم د انسان سره هیڅ ښیګړه کولئ نسي څه ډول چې یو بزګر، هغه که هر څومره ماهر او عقلمند هم وي. په مني کې کرونده ریبلی نسي) ما په ځواب کې ورته وویل.

ښاغلې! د دنیا د خزان موسم په وتو دیورپسې ښکلئ زړه وړونکئ سپرلی را روان دیچې ګلونه به پکې وغوړیږي، په باغونو کې به رنګونه ونڅیږي او ویالې به په درو کې سندري زمزمه کړي) .

هغه اوس یو شوړ اشویلی واخیستو، تندی یې ګونځي کړو په غمګینه لهجه یې راته وویل کاش! چې و ماته دا څرګند والی چې څه خدائ پاك د انسان ژوندون (موخه مې زمانه) د خپل واړه تعلقات سره. په دغه موسمونو کې وېشلي دي، چې د خپل رفتاراو تسلسل لکبله د عادي موسمونو سره مشابهت لري؟ ولي زړونو کلونو پس پر مځکه باندي داسې یو انسان جماعت را څرګندیدلئ سي چې د روح او رښتینتوب د اصولو سره سم ژوند تېروي به؟ څه داسې وخت به هم راسي چې د انسان به عزت او بزرګي پکې په برخه سي د ورځي د رڼا د شپې د اطمېنانه برخمن د ژوندون په ښي اړخ کې به کېني؟څه دا خوب به یې تعبیر وموميې. ولي دا خوب به هغه مهال خپل تعبیر ته رسیږي چې کوم ګړی مځکه د انسانانو په غوښو خپله لوږه او د هغه په وینو خپله تنده سړه کړي؟ اوس هغه ولاړ شو خپل ښی لاس یې آسمان ته جګ کړو. لکه د دې عالم سیواد یوه بل عالم په لور چې اشاره کوي هغه راته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دا دنیا د لېوني خوب دیاو دا خانقاه د داسې خوبونو ځای نه دیولي چې زه یې د انګڼ هم یې د کونجانو د هر یوه، یوه شي سره په یقیني توګه بلد یم یوازي دانه د دې غرونود هریو کاڼي سره عادي یم زه دا حقیقت د یقین تر بریده تسلیموم چې زه موجود یم او د وجود په ژورتیا کې لوږه هم تنده لرم. دا حق لرم چې د ژوند په خوراك او څښاك کې هغه لوښی وکاروم چې په خپل لاس مې رغولئ دئ. هم دا یې علت و چې د خلکو مېلمستاو او غوړیدلو دسترخوانوته مې شاکړله. او اوس به تل هم دلته مېشت یم).

اوس هغه د کوټې په منځ کې قدم وهلو او ما دا مهال د هغه د خبرو د هغه د اسبابواو علتونو په اړه خپل د فکر نیلی ځغلولو کومو چې د ده په وړاندې د انساني ټولني دا رنګ عکس را کښلئ و. چې کرې وړې کرښي یې درلودلې یا یې تور داغونه درلودل آخر چې مې دا ورته وویل هغه نور ودرېدلو. (زه ستا د خیالونو هم دې مقصدونو ډېر زیات احترام لرم لاکن زما په علم کې ده او علم د افشوس پیلامه ده. چې ستا د ګوشه توب له کبله، دې قسمت رټلي قوم یو داسې وګړی د لاسه ورکړو چې قوم ته یې د ګټې رښولو او ویښولو توان درلودلو) اوس هغه خپل سر خوځولو، راته ویې ویل.

دا قوم هم د نورو قومونو پشان دی ولي چې ټول خلك د یوه فطرته زیږیدلي دي تر منځ که یې کوم توپیر سته هم هغه یې تش د خارجي منظرونو توپیر دیکوم چې هیڅ حقیقت نه لري. په دغه اساس د مشرقي قومونو بدبختي په اصل کې د ټولي نړۍ بدبختي ده، کوم شی چې ته د مغربي ودي سره تعبیروې هغه د بې پایانه غرور یو پراخ سیورئ دی اوبس!. فرېبجن به تل

(c) ketabton.com: The Digital Library

فریبجن پاته وي د یوه حال ویونکې که نوکان و کاږې که یې خوله ور وګنډې حال ویونکۍ به وي د وریښمو جوړ لباس که واغوندي، په محلونو او حرم سرایونو کې که مېشت سي درواغ رښتیا نومېدلای نه سي. په اورګاډو کې کېني او که په الوتکو کې والوزي خیانت په امانت اوړېدلای نه سي.
غلامي. د ژوند غلامي، د ماضي غلامي، د اصولو، خصلتونو او د لباس غلامي، د مړو غلامي، غلامي به غلامي پاته وي، پرته بې له دې که یې څېره ورنګوې یا یې لباس ورله تغیر کړې! غلامي به غلامي پاته وي څه وشوه که خپل ځان په ازادي نوموي هم.
نا! زما ملګرې! مغرب تر مشرق زښت ترقي یافته دینه مشرق تر مغرب زیات زوال خوړلئ دی په دواړو کې هیڅ توپیر نسته پرته بې له دې چې د یوه لیوه یا کوم بل ځناور تر منځ شتون لري ما د ټولني ځانګړي منظرونه ولیدل تر هغو وډر مې ازلي انصاف خوښونکئ ناموس تر سترګو شو چې بدبختي، غلامي او جهالت په یوه درجه کې ځاري، یوه قوم ته پر بل قوم فضیلت نه وربخښي، دا چې یو ټېرپرېږدي پر بل ظلم نه کوي.) د التباس تربریده په حیرانتیا سره مې ورته وویل. (وو! باطل دی دا تمدن هم یې واړه منظرونه باطل دي دا واړه ایجادات او اختراعات څه دي؟ پرته بې له دې نقاصو چې عقلونو ته یو دروغجنه تسلا ورځني رسیږي حالاتکې هغه په اضطراب او پریشانۍ کې ګیر پاته وي او دا د واټنونو غفلت، د غرونو او درو همواري او پر فضا باندي غلبه د څه ده ؟.پرته له هغو لګېدلو مېوو چې سترګي په ډکېږي او نه زړه په مړېدلای سي، نه اروا اوج ته رشولای سي پاته شوې هغه معماوي او کېسۍ کوم چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

علومو او هنرونو سره تعبیریږي ګویا زرین تناوونه دي چې انسانان یې په ځلاو او شرنګي هوسیږي پخپلو پښو کې ګرځوي، بلکې دا هغه پنجرې دي چې انسان د عالم زېږون په پیل کې د کېشوانو او غیښکو څخه ودانول راپیل کړي و په دې هیڅ نه پوهېدلو چې د دې واړه کاریګرۍ حاصل به بې تش دا وي چې خپلي موتيي به په دا پنجرو کې بندیواني ګوري. وو!د انسان دا ټولي کارګزاریاني، واړه موخي، بریاوي، ټولي جنګ جګړې او دا واړه آرزوګانې دروغجنې دي.
وو! د دنیا هر یو شی دروغجن دیاو د ژوند په واړه چتلیاتو کښی د یوه شي پرته هیڅ بل یو شی د روح د رغبت، مېني، شوق او لیوالتیا وړ نه دی. دلته تش یو شی دئ) ما ورځني پوښتنه وکړه ښاغلي هغه کوم یو شی دئ؟.
هغه یو ګړی پټه خوله وو. وروسته یې لاس په ټټر باندي کېښودلو، سترګي یې پټي کړې په څېره کې یې ځلا او تازګي وغوړېده، په رېږدونکې او خواږه غږ یې راته وویل (هغه د روح وینوالی دی، هغه یو تصور دی چې د بې هوښۍ او ناخبرۍ په ساعتونو کې د انسان پر احساساتو ناڅا په یرغل وروړي د سترګو بصیرت یې ور رڼوي او ژوند د انسان لپاره په سندرو کې نغښتئ په رنګینو حلقو کې را ایسار د مځکې او پراخي فضا تر منځ د یوه نوراني څلي په څیر و لاړ ښَکاري هغه ضمېر دی چې د وجود د لمبو یوه لمبه ده ناڅاپه په روح کې وبلیږي هغه خس او خاشاك ایرې کړي چې روح یې له څلورو اطرافو ګیر ساتلي وي سرپې یې سي پراخه فضا کې لاهو سي. هغه یوه جذبه ده چې د انسان پر زړه باندي نازلیږي او هغه حیرانتیا او هېښتیا اخستئ ودریږي هر هغه شی بې حقیقته ورته وایسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د ده په خلاف وي. د هر هغه شي څخه بد وړي چې د ده سره ملګرتیا نکوي او د هر هغه چا په ضد د بغاوت ناره پورته کوي چې د ده په رموز او اسرار نه پوهیږي هغه یو پټ لاس دیچا چې زماله سترګو پرده پورته کړه، ما خو د خپلو عزیزانو دوستانو او هیواد والو سره یو ځای ګډ ژوند تېرولو چې یوه ورځ مې د خپله زړه څخه د حیرانتیا او پریشانۍ په حالت کې وپوښتل(دا خلك څوك دي چې راګوري او زما لور ته د راکتونکو حیثیت کوم دی؟
زه دوئ څه ډول پېژنم او دوئ مې چېري لیدلي دي؟ زه په دوئ کې څه دپاره استوګن یم او له دوئ سره ناسته پاسته مې څه دپاره ده. په څه خاطر له دوئ سره غرېږم؟ زه په دوئ کې پردی یم او که دوئ په دې کلي کې نابلده دي. کوم چې ژوند زما لپاره ترتیب کړ او کېلۍ یې و ماته راوسپارلې.) هغه اوس د څه ساعت لپاره پټه خوله شو لکه چې د تیرو وختونو یادونو یې په حافظه کې هاغه تصویرونه او نیم کښه انځورونه تازه کړل چې اظهارول یې دی نه خوښوي، بیا یې خپل لاشونه وغوړول قرار یې وویل. (دا دیهغه کېفیت چې څو کلونه وړاندې راباندې غوړیدلئ و، دنیا مې خوشي کړه بدخوابي تېرول د فکر جذبې او چوپتیا څخه خوند اخستلو لپاره دې ویران ځنګل ته راغلم،داچې یې راته وویل د شپې ژوري تیارې ځارلو ته د خانقاه وره ته رهي شو وره ته چې نژدې شو. هغه چېغي کړې لکه توپان ته چې مخاطب وي. دا یوه تلوسه چې د روح په تل کې رازیږي کوم څوك چې یې پیژني هغه یې د خبرو په وسیله اظهارولای نه سي او چې څوك یې پېژني نه هغه یې تر قیامته په رازونو پوهېدلای نه سي).!

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿۴﴾

یو ښه ګړی د فکر په تال او د توپان د چیغو، نارو سره یې تېر شو. یوسف فخري به کله په کوټه کې قدم وهلو او کله به په وره کې ودرېدلو غضبنا کې فضا ته یې په ځیرسره کتل لاکن زه پټه خوله ناست وم د هغه روحاني ځپې مې هڅولې او د هغه قولونه مې په حافظه کې ځنګول دا مهال مې دفکر موضوع د هغه ژوند او د یوازیتوب هغه خوندونه او کړاوونه چې د ده په ژوند کې نغښتي پراته وو شپه چې نیمه تېره شوه هغه مې څنګ ته ودرېدلو او تر ډېره یې راته کتل لکه چې په حافظه کې د هغه چا خدو خال خوندي کول غواړي. چې ده وربانديي د خپل یوازیتوب او ګوشه توب راز څرګند کړئ دئ. اخر یې د سکون په ډکه لهجه راته وویل (زه دا مهال په توپان کې ګرځیدوته بیرون ځم دا مې یو عادت ګرځولی دیچې په دوبي هم په مني خوند ورځني اخلم دا ونیسه! سګریټ او د چایو چای جوشه که دي شرابو ته زړه و نو په دا منګي کې پراته دي. ګوره! تلتك او بستره په هغه کونج کې پراته دي که چېري خوب درغلو قراربیده سه) دا یې راته وویل یو خیرن تور کوټ یې په غاړه کړو، په خندا یې راته وویل (زه هیلمن یم سهار د تګ مهال به ور وتړې ولي چې بیا به زه ټوله ورځ د صنوبر د ګڼو ونو په منځ کې تېروم). هغه اوس د وره په لور رهي شو، یوه اوږده همسا اخستلو مهال یې راته وویل که دي چېري د خانقاه په څنډو کې توپان بیا راګیر کړي ګوره چې دلته په راتګ کې هیڅ ځنډ و نه کړې او زه دا هیله څرګندوم چې ته به له توپانه ډارېدل نه، مېنه کول به زده کړې. ښه ده، ښه شپه درته غواړم!). دا یې وویل بیرنی رهي شو. زه د خانقاه په وره کې ودرېدم تر ډېره مې پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتل چې آخر ځي کوم لوري ته لاکن نور هغه تیارو زما له سترګو نهام کړو لاکن تر ډیره مې د هغه د پښو سکاسه اورېدله.

﴿۵﴾

سهار شو توپان درېدلی دی، وربځې ببرته شوي دي. د اطرافو غرونه او ډاګونه د لمر په رڼا کې لمبېدلو ما د خانقاه ور وتړلو او پخپله اروا کې مې د دغه معنوي ویښتیا یو ژور اغیز را اخستی راستون شوم، کوم چې یوسف فخري زښت په شدت سره د اظهار په وسیله راباندي څرګند کړی و لاکن کوم ګړی چې آبادۍ ته را نژدې شوم ټول خلك مې روان ولیدل او د هغو غږونه چې مې واورېدل نو ودرېدم د خپل زړه سره مې وویل بې دشکه د روح ویښتیا د انسان لپاره زښت اړینه ده ولي چې هم هغه د هستۍ موخه ده نو بیا څه تمدن د خپلو بیلو لباشونو او بڼو له رویه د روح د ویښتیا پیلامه نشوه؟ موږ د موجوده حقائقو څه ډول انکارېدلی شو ولي چې وجود درلودل یې په کار د لوېدلو بشپړه دلیل دیامکان لري چې موجوده تمدن یو نړېدونکۍ (عرض) وي لاکن ابدي ناموس (اعراض) یوه زینه ګرځولې ده چې پوړۍ (مطلق جوهر) ته ورسیږي تمامې سي تر دا وروسته مې بیاکله هم د یوسف فخري سره لیدل نه دي شوي ولي چې د ژوند اړتیاو زه د هغه خزان په موسم کې د شمالي لبنان څخه په یوه ګوښه هیواد کې مېشت کړم، چېري چې توپان بد رنګ او بد خونده دیلاکن هلته د تجرد د جنون یو ډول سته؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران؛ د لبنان ویاړ

واورین توپان خپل لاشونه وپړقول د ځمکې د شنو وښو پر کمبله واورین څادر وغوړیده ، د جوهز او د توت د ونو پاڼې له یخه ورژیدې په سپېڅلو سمڅو کې تیارو اتهونه واچول ، باد شپېلکې وهل ، د لبنان د غرونو د سپېڅلې درې ،، قادیسه ،، په څنډه کې پروت د ،، بشارئ ،، کلی تر اوسه د تړلو دروازو تر شا د باد نڅا او تماشا کتو ته ویښ پاته و ،، کاملې رحمت ،، خپل څلور واړه اولادونه تر ځان را تاو کړي و ، مشر یې ،، بطر وس ،، وریسې ،، جبران خلیل جبران ،، یې یو او بل څنګ ته پراته و ، ماشومه ،، ماریانه ،، په تاوده تلتك کې نغښتې پرته وه او ،، سلطانه ،، چې تر ټولو کشره وه د مور په غیږ کې پرته وه ، مور یې ډیره زغرده وپویدله چې په کینڼ اړخ کې څوك موجود نشته څلور کلن جبران اوس د خپلې بسترې غاهب و. ډیر فسادي دی بیا به د پلار په ځای کې پروت وي ، پریږده چې یې وترټې په ژړا به راسي ،، کاملې رحمت دا ډول د ځان سره وپتېله په غیږ کې پرتې سلطانې تې الاهو للو.للو پیل کړو چې ویده شي ، هم دا مهال یو قوي جګ تنُد خویه سړی په ځنګیدو، ځنګیدو له پوري کوټې را ووتو ، له اسراره ډکې شنې سترګې یې د خطرونو د اور اورکو په څیر ځلیدلې ،، کامله ،، د وخت له دا جبر سره اوس عادي وه هم په دې باندې ښه پویدله خاوند چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې د شرابو روغ بوتل تش کړي بيا ناورين او نورو بدمرغيو ته څــــــه ، څــــــه ډول پيلامــــــې لتــــــوي.

،، د خوارلو لپاره څه شته ؟ خاوند يې په يو غضبناك انداز ورځني وپوښتل ، هم دا اوس يې درته راوړم ته دلته کېنه ! کامله لاړه پخلنځي ته روانه شوه چې ناڅاپه جبران ور تر زړه شو د ځان سره يې وويل هغه که د پلار سره وايي نو تر اوسه هلته څه کوي هم د هغې کوټې پر لور ور وګرځيده چې دا اوس ، اوس يې خاوند ورځني را بيروه شوی و، ګيلاس پر ځمکه نسکور پروت و ، بوتل تش شوی و لاکن په کوټه کې جبران موجود نه و ، اوس کاملې بيرون ته وځغاستل لوی ، لوی نارې يې جوړې کړې زما جبران څه شو ، زما جبران څه شو !د ټپوس لوري !ما درته څه وويل چې ډوډۍ را وړه ته نارې وې ، کاملې ورته وويل ته يې نګورې دا څه د قيامت توپان جوړ دی جبران نشته ، جبران څه شو ؟ اوس يې خاوند په قهر او غضب ورته وويل ،، چيري به مړ پروت وي ، ته وماته ډوډۍ را وړه ،، نور يې خاوند ورسره هغه څه وکړل چې کاملې يې طمعه ځني درلوده ، کامله يې زښت ورټله ، يو توپان دباندې په چيغو سر و بل توپان کور پر سر اخستی و ، کاملې به اکثر د داسې توپانونو په وړاندې سر ځوړند کړو لاکن هغه د يوې ژوبل شوي زمرۍ په څېر د کوره بېرون ته په منډه شوه ، د انګړ ور پرانستی پاته و مطلب دا چې جبران بېرون تللی دی ،، اُف زما خدايه !مسيح دې ساتندوئ شي په داسې توپان کې هغه دباندې تلی ولي ،، باد خپرې پر مخ ورکولې کامله په وړاندې خوځيدله ، څوك او څه په مخه ورغلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هيڅ نه پويدله ، تر پښو لاندې سپينه واوره او دا ور باندي رهي وه ,, جبرانه !،، د زړه له تله يې دا ناره وخاته ، ماشوم جبران په واوره کې بې سده پروت و کميس يې د ګرېوان لخوا پداسې يو ترتيب څيري شوئ و لکه څوك چې د قهر او غضب مهال د عقل او هوښ تراټي وباسي او د مور روح په چيغو او په ساندو شوه ماشوم يې په خپله غيږ کې را ټينګ کړو ، ماشوم غونډ ريږديدلو لاکن مور په خندا ، خندا تر خپله کوره را ويستلو او په کور کې لويدلی توپان هم نور تهم شوی و، لاکن تر شا يې د بربادۍ زياتي نخښې پريښې وې ، ماشومان ډاريدلي او لوښي شو پتو سره پراته و ، هر څه چې و کامله يې دا مهال د هيڅ تاوان په کيسه کې نه وه يوازي په جبران دم ګړی زياته څوريدله چې له ډيره يخه يې ټول بدن شين اوښتی و ، په کور کې د الکحل څه کمی نه و ، د ماشوم جبران بدن يې په برانډۍ ور غوړ کړو او تلتکان يې پرې واچول.

يو هغه وخت و چې د عثماني سلطنت تر ټولو ولايتونو لبنان زښت شيراز ، خوسال او عصريز و ، د بيلو نژادونو او مذهب منونکو عسيوي ، سني ، شعيه او يهوديان ټول په خوشالي او خپلوي سره اوسيدل هم دا تصوراتي چاپيريال تر ۱۸۴۰ ء کلونو پوري سلامت پاته و ، يورپي ځواکنو د عثماني سلطنت د ړنګولو په خاطر په لبنان کې د کورنۍ جګړې وحشي او جنونه ډکې لمبې بلې کړې ، د کال ۱۸۶۰ ء ډليزه آخ و ډب په لبنان کې د اروا شوځوني تر بريده په عمومي توګه د مذهب په نوم وژني پيل شوې تر شمير تير عسيويان يې په مقدس ځايونو (

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرجا ګهر) کې حلال کړل ، تر ډېریش زره زیات یې و وژل ، بې شمیره د وطن په پرېښـولو اړ شـول ، د ,, میرونـي '' ډلـي عسیویانو د بشارئ غرنۍ سیمې ته پناه یوړه کامله رحمت د میروني ډلي د پادري لور وه په مذهبي چارو بوختـه کامله تر واده وړاندې د سینت ساهمن د ګرجا ګهر ساتونکې وه ډ د خپل د کاکا زوي حنا رحمت سره یې واده وشو مشر زوئ بطروس چې یې وزیږد حنا رحمت په حق ورسیدو ، وروسته د خلیل جبران په یو سړي چې د بشارئ مالیه به یې ټولوله د کاملې د ښایست زښت لیواله و هم پخپله ډېر ښایسته و ، د جوهزو باغ یې هم در لودلو ، د ښې اقتصادي وضعي لکبله د کاملې مور او پلار یې له ورکولو منکر نشو ، دا تر واده وروسته ور باندې څرګنده شوه چې دا سړی د ډېرو شرابو څښلو او قمار لکبله له زیاتو ستونځو سره مخامخ دئ ، یو داسې بلا سړی دئ چې د کاملې بې لـه ډاریدلو پرته بله هیڅ چاره ورځني نه وه ، د لبنان د غرونو په سیورو کې کاملې په ډېر صبر او زغم د دې یوري بلا خاوند سره په ژوند تیرهولو اړه وه ، په کال ۱۸۸۳ ء کې یو ماشوم وزیږد ، د ماشوم نوم یې د پلار د نوم په نسبت جبران خلیل جبران ور باندې کښیښود ، وریسې یې دوه هلکوان او دوې انجوني نـور وشول ، د خاوند د ناوړه چلندونو لکبله یې ژوند یو عزاب ورتـه ګرځیدلی و لاکن کاملې په ډېره مردې سره د خپلو ماشومانو په روزنه کې زیار ګاللو ، د وخت په تیریدو سره یې د خاوند په شراب څښلو کې زیاتونه پامولـه او څه چې به یې ګټل هغه به یې په قمار کې بایلل د ښه شوکاله ژوند لرلو باوجود یې په کور کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسکینۍ کډي اړولي وې ، د پلار وحشي او غضبناك طبعيت ماشومان ډاريدلي و خصوصًا جبران چې نوري يې خبري هم پرېښي وې ، د اوسه بيا دومره حساس و چې د خپل کور چاپيريال ته به يې نظر کړو دننه ، دننه به په زړه کې سره خوړل کيدو ، د خپل ذات د اظهارولو په خاطر به يې په سپينو پاڼو کرښي راکښلې او څه مهال چې به واوره ولويده د واورو پر څپولو بې تر ډيره انځورونه رغول ؤ د نابيره غضبناك توپان په شپه به يې پر ځان کالي ځيري کړو له کوره به په تاخت ووتو ، د توپان په شپو کې د جبران ژغورنه د مور لپاره زښت بې خونده او ستړې ستونځه وه هر ګړی به يې څارولو او دې انديښنو به نوره هم ځوروله چې پای به د توپانونو د دې شهزاده مستقبل څه جوړيږي څه مهال چې يې د مور د انځورګرۍ و ليوالتيا ته ور پام شو ، د کور په يوه برخه کې يې ورته ځای ځانګړی کړو ، جبران هم د مور له دا لوريني په کالو کې نه ځايدو ، د کور دا ځانګړې برخه زياتي د ښايستو کاڼو او رنګينو پينسلانو دوکان ايسدلو او جبران به ټوله ورځ په دا دوکان کې مشغول پاته و په پنځو کلونو کې د کور ټول ديوالونه په سمو او ناسمو انځورونو وپوښل جبران د غرونو ، ويالو ، ابشارونو او ونو په منځ کې د ژوند خوندونه ميندل ، يوه ورځ مور او پلار د لومړي ځل لپاره جبران له ځان سره د سمندر ننداري ته بوتلو د شمالي لبنان په لور بهيدونکې دې سمندر په اړه به جبران د ډول ، ډول خيالونو سره لوبيدلو، تر دې وړاندي يې هيڅ سيند ليدلی نه و ، تر اوسمهاله د هسکو غرونو په ويړو لمنو کې را لوی شوئ و لاکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس يې د سترګو تر ديده ارت سيند غوړيدلی پروت و جبران يو نظر آسمان ته وکاتو آسمان او سيند يو رنګي و ، بې شمېره لوی ، لوی بيړې ګرځيدې چې د جبران لپاره يوه نوې او حيرانونکې دنيا وه ، د فطرت يو نوئ انځور د جبران په وړاندي ځليدو چې د ده و تصوراتي نړۍ ته يې پراختيا او ليوالتيا وروبخښله جبران چې بيرته بشارئ ته را ستون شو نو يې په سترګو کې بې پايانه سيند هم ورسره را وړلو او په سيند کې تاويدونکې بيړې يې د خپلو خوبونو برخې وګرځولې ، انځورګرۍ يې ناڅاپه تغير وموندلو نور يې په اهځورونو کې د غرونو او ابشارونو ځای د سيند شنو اوبو ونيولو ، جبران د دې حيرانونکو منظرونو د خوبونو په تبعيرونو پسې لالهانده و چې يوه بله نوې دنيا ور باندي ښکاره شوه ، يوه ورځ يې پلار د محصولاتو تر را ټولولو پس کور ته راغی پر شونډو يې مسکا رغړيدله ، ويې ويل موږ به ټول بعلبك ته ځو !بعلبك يو مقدس زيارت دئ او دا ښار د لمرين ديوتا په نوم يادېږي ، لوی او پراخ کهنډرات د مقدس زيارت د پام وړ او حيرانونکې چوپتيا د دې ښار مهمه ځانګړتيا پاميږي څه مهال چې دوی بعلبك ته ورسيدلو پر لمرين ښار د سپوږمۍ نازکه سپينه پرده غوړيدلې وه ټول مخلوقات د چوپتيا په غيږ کې بيده پاته و جلالي کهنډرات دا ډول ايسيدل لکه ديب زاد مخلوقاتو چې خپل سرونه را هسك کړي او ښار څاري ، دوئ ټول په يوه ځنګله کې ميشت شو چې په معبدونو او مقدشو سمځو کې ګير و ، د ځنګل تيارو او د اسرارو ډکو چوپتياو ماشومان ډارولي و لاکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جبران لپاره دا هر څه د زیاتي خوښۍ باعث و له ونو را څخیدونکو تیارو یې سترګو ته ځلا ورکوله تر نیمو شپو به د فطرت لوڅي ننداريې ته ویښ پاته و ، څه ډول چې به سپیدې وچاودل شوې جبران به په تاخت په ټوپونو د ځنګل پر لور روان شو ، یو سهار یې د یوه زاړه معبد در څنګ یو سړی تر سترګو شو چې په یوه ویرانه څنډه کې ناست و ، سترګي یې په لویدیځ کې کنډلي وې جبران ښه تر ډیره په برندو سبرګو ورته کتل وروسته یې پوښتنه ورځني وکړه دلته څه غواړې هغه سړي په ځواب کې ورته وویل ،، د ژوند په اړه فکر کوم ،، جبران ورته وویل ،، بس فقط هم دا قدر ؟ هغه سړي په زغرده ورته وویل ،، ولي دا قدر کافي نه ده ؟ د دې سړي په خبرو کې څه عجبه غوندي کشش و جبران هښې سترګي ورته پاته شو لکه چې جبران هم د ژوند په اړه فکر کوي او دا وربانډي په لومړي ځل روښانه شوه چې د ژوند په اړه هم فکر کیدلی سي جبران تر څلورو شپو د خپل ټبر سره په دې ځنګل کې میشت و هغه کهنډراتو ته بې کتل چې یو وخت روغ رمټ او سلامت پاته و او اوس یې تش یو څه نخښې پاته وې جبران له ځان سره وویل هم دا به ژوند وي ، جبران ته یوه ورځ په زړه کې ور وګرځیده ،، د ژوند په اړه د فکر یوه لاره دا هم ده چې دا ټول منظرونه دې د کاغذ پر پاڼو انځور سي ،، په دا بل سهار جبران خپل ارزښتناك پینسلونه او د سکارو ټوټې له ځان سره واخستې د کور سره نژدې د غره په لمن کې جوړې خانقاه (مارسارکس) ته ورغلو جبران دا ډول وپامولې دا به هم هغه خانقاه وي چې په پنځمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیرۍ کې سینټ میرون د خپلو عباداتو ګلونه پکې شیندلي و هم دلته د شام لومړیو عیشویانو د سینټ میرون شاګردي قبوله کړه هم له دا ځایه میروبي ډلي وجود وموندلو جبران پخپله د دې ډلي یو غړی و جبران د میروني ډلي زیاتي کیسې د خپلي موره وریدلي وې دا ځکه جبران پخپله یو صوفي ایسدلو هغه هم ۹ کلن نابلده صوفي ، په خانقاه کې په ساعتونو ، ساعتونو په انځورګرۍ کې بوخت پاتیدل یې اوس ورځنی معمول ګرځیدلی و ، د خانقاه خلوت ، د خانقاه تر دیوالونو را څڅیدونکې وحشتونه او فطري منظرونه یې پخپله اروا کې واخښل وروسته یې د انځوګرۍ په چارو کې ورور هم ور سره اندېیوال شو ، دواړه ورونه زښت پر یو او بل سره ګران او په فکري کچه یوه او بل ته سره نژدې و ، د سهار له منظرې د خوند اخستلو لره د لمر تر را خاتو د مخه به دواړو ځانونه خانقاه ته ورشول ، جبران به په انځورګرۍ بوخت شو او نرور به یې ورته ګرځیدلو ، یوه ورځ یې ورور ورته وویل درځه چې غره ته ولاړ شو د غره تر څوکې د وړري څنډې ننداره به وکړو ، جبران په ځواب کې ورته وویل دا غر څومره هسک دئ ؟ ورور یې ورته وویل نو څه وشو د غره تر څوکې چې د کومې دنیا ننداره کوو ، ته راته ووایه هغه کومه بعیه لري ؟ جبران ورته وویل ته سم وایې لاکن خطر پکې دو چنده دئ ! ورور یې ورته وویل ,, څه عجبه غوندي خبري کوې ته هم له خطره ډارېږې ،، ورور دا وروستۍ خبره په داسې خارجن انداز ورته وکړه چې د جبران غیرت یې را وخوړ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر ژوند

شپه پخه شوې وه او واورې ټول ښار ته سپینې جامې اغوستې وې، تردې یخنی وه چې ښاریان د ځان ساتنې په خاطر د کورونو په لور تښتېدلي وو.
د هوا غبر ساندو ته ورته برېښېده، لکه کوم غمګین چې د قبرونو په مینځ کې د خپل ګران ملګري پر مرګ... لکه د زمري پنجو چې د ژوند له خوندونو څخه بې برخې کړي وي... سلګۍ وهي.
د ښار په یوه څنډه کې وړوکی غوندې کور و چې د کړو ستنو او پرچت د پرتې واورې له زوره را ټیټ شوی و، چې ګواکې اوس به راپرېوځي د کور په یوه ځنډه کې پر یوې زړې بسترې مرګ ته نږدې یو کس پروت و، نظر یې په یو زوړ څراغ تړلی و چې هره شېبه یې په تیارو باندې د بریالیتوب غوښتنه کوله، خوله ناکامۍ سره به مخ کېده، یو ځوان... پوهېده چې د ژوند له جګړو څخه د خلاصون وخت رانږدې شوی دی د هغه زېړبخنې څېرې د هیلو ځلا او په وچو شونډو یې خپه موسکا ښکارېده.
یو نیك انسان ... چې په ژوند کې یې د خوښیو د لاس ته راوړلو لپاره د الهي برکتونو زېرې راوړي و، مخکې لدې چې انسانیت پرې وخاندي، له نړۍ څخه رخصتېده، د هغه اخرنۍ ساه په یو ډول کشمکش کې لیدل کېده، خواکې یې هېڅوك نه وو، پرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه زوړ څراغه چې له یوازېوالي سره یې مینه وه او هغه، پاڼې چې پکې یې خپل نرم او روحاني خیانت راخیستي وو.
دغه مرګ ته نږدې ځوان خپل هغه زور چې دده په غېږ کې بې وسه پروت ور او چت کړ، د هسك په لور یې خپل نظرونه ویوړ او خپل نیم ژواندي بانه یې داسې وخوځول لکه د ستورو د دیدن لپاره چې د خپل نظر له لارې د جونکړې چت څیروي.

اى ښکلیه!
راشه، زما روح تاته اړ دی، ماته نږدې شه او دا مادي ځنځیرونه مات کړه، زه نور لدې محدودې سلسلې څخه زړه تورن شوی یم.
اى خوږه مرګه!
راشه، ځنګ ته مې راشه، ځکه چې دنیا زما له خیاله وتې ده.
یوازې په دې یې هېر کړی یم چې د هغوی پشان د مال او دولت درناوی نه کوم او نه له ځانه کمزوري خلك د ځان غلامان کرځوم.
اى زړه ته راتېره!
راشه، راشه او ماله ځانه سره یوسه! ځکه چې له ما څخه وروسته خلك اوس ماته اړتیا نه لري، راشه او ما خپلې مینه یې غېږ کې ونیسه، زما هغو وچو شونډو ته مچې ورکړه چې کله یې هم د مور د مینې خوند څکلی نه دی، چې کله یې هم څېره رایاده شوې نه ده او چاچې تر اوسه د خپل محبوب څېره ښکل کړې نه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مینه ګرکې مرګیه! راشه، زر راشه او ما ازاد کړه.
د مړه کېدونکې تر څنګ یو ښځینه سیوری راپیدا شو، چې د واورو په څېر سپینې جامې یې پر تن وې او په لاسونو کې یې د جنتي ګلانو تاج و.
سیوری راتاو شو د هغه پر غاړه ولګېده او د هغه شونډو ته یې مچې ورکړه... د مینې هغه مچې چې پر شونډو یې تلپاتې موسکا پرېښوده.
اوس پدې کور کې د خاورو یو ډېرې او د هغو پاڼو څخه چې په تیاره کې اخوا دېخوا پرتې وې، نور څه نه وو، کلونه تېر شول او ددې ښار اوسېدونکې د بې پروایۍ او سکون په خوب ویده وو.کله چې راویښ شول او سترګې یې د سهار په نور روښانه شوې نو په عام ډګر کې یې د هغه شاعر بت ودراوه او هر کال یې ورته تلین نمانځه.
اه! د انسان ناپوهي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون

له نن نه څو زره کاله مخکې یو پاچا پر یو ملك حکومت کوه، باچا انصاف خوښوونکی و، ډېر زيات پوه او مهربان وه، هغه د خپل ملت لپاره د يو ښه قانون جوړولو په تکل کې و.

د همدې لپاره يې د خپل ملك زر تنه پوهان را وغوښتل چې په پلازمېنه کې راغونډ شي او قانون جوړ کړي، راغوښتل شوي پوهان په پلازمېنه کې د قانون جوړونې لپاره راغونډ شول، کله چې د غو زرو تنو پوهانو زر نسخې قانونونه جوړ کړل او باچا ته يې وړاندې کړل نو باچا يې له لوستلو څخه وروسته خپه شو.

هغه په خپل زړه کې ډېر وژړل، ځکه چې هغه لا په دې نه پوهېده، چې په ملك کې يې زر ډوله جرمونه کېږي، بيا يې خپل ليکونکی راوغوښت او په ډېر اعتماد يې پرې له خپله ځانه اووه ماديېز قانون وليکه.

د پاچا په دې کار باندې پوهان خپه شول او د خپلو جوړو شويو قانونونو سره خپلو قبيلو ته بېرته لاړل او هرې قبيلې د خپل مشر د جوړ شوي قانون پر بنسټ ژوند پيل کړ، تر ننه پورې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همغو قبیلو کې هماغه زر قانونه چلېږي دا یو ډېر لوی ملك دی.

پدې کې زندانونه دي او پکې داسې سړي، ښځې او ماشومان پراته دي چې هره ورځ په زرګونو قوانین ماتوي، بې شکه دا یوه ډېر لوی ملك دی، دا ډېر زیات لوی ملك دی او ددې ابادي د هغو کسانو قانون جوړوونکو د اولادونو له امله ده، په کومو کې چې یوازې یو پوه با چا و.

(۱، م ۵۳)

(c) ketabton.com: The Digital Library

انصاف

یوه شپه په پاچاهي ماڼۍ کې مېلمستیا جوړه شوې وه، یوکس مېلمستون ته راننوت او د باچا مخې ته ودرېده، ټولو مېلمنو د هغه لورته وکتل وې لیدل چې دهغه یوه سترګه راوتې ده او له خالي ځای څخه یې وینې رابهېږي.

پاچا وپوښتل:((دا په کوم غم اوښتی یې؟))

هغه کس وویل: ((ښاغلیه! زه یو غل یم، یو نن شپه په داسې حال کې چې سپوږمۍ راختلې نه وه، د یو مالدار کورته د غلا کولو په نیت ووتم، خو غلط شوم او د ګنډونکې کورته ننوتم، ځنګه چې زه په کړکۍ ورواوښتم نو سر مې د ګنډلو پر ماشین ولګېد او سترګه مې ووته.

ښاغلیه!

زه ددې ګنډونکې پر وړاندې د انصاف غوښتنه کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا چې ددغه کس وړاندیز واورېد ، ګنډونکی یې راوغوښت او امر یې وکړ چې یوه سترګه دې یې وویستل شي.

ګنډونکي وویل: ((عزتمند پاچا! ستا پرېکړه سمه ده، چې زما سترګه دې وویستل شي خو پاچا صیب، زه پدې کار کې دواړه سترګو ته اړتیا لرم چې د ګنډلو پر وخت د جامو دواړه لوري وګورم، البته زما په ګاونډ کې یو موچې اوسېږي، د هغه دواړه سترګې روغې دي او هسې هم هغه دوه سترګو ته اړتیا نه لري.

ددې خبرې په اورېدو پاچا موچې راوغوښت او دهغه یوه سترګه یې وویسته پدې ډول د انصاف غوښتنه پوره شوه.

(۱، م ۶۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

ولې محکوم قومونه زړونه نه لري! او یا په زړونو کې د خپلواکۍ هیلې!

ایا په زهرجنه هوا کې ساه اخیستل ددوئ د تقدیر پر پاڼه کوم تحریك ته ورته کار دی او دیا دې نړۍ ته د راتلو په جرم باید ددوئ ژوند د سرو سکروټو په څېر وي.

چې نه، نو!

ای! ځان ته خپلواك ویونکو خلکو!

تاشو ولې د خپلې ازادۍ بې ځایه دغوې کوئ او دځه لپاره یې کوئ!

تر هغې چې یو ژوندی د ځمکې پر مخ د غلامۍ ښکار وي، تر هغې چې خزان د هغوئ جذبې له منځه وړي، هیلې یې زخمي کوي او په اشوېلیو یې بدلوي، تاشو تر دې وخته حق نه لرئ چې د خپلواکۍ ښکلي توري ځان پورې وتړئ او په دې خام خیال باندې مست او خوښ واوسئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې په تاشو کې داحساس جذبه پاتې نه شوه او د نورو په محکومولو ځان ته د حاکم نوم ورکوئ او د خوښئ احساس پرې کوئ، د خپلو غوښتنو د پوره کولو په خاطر درته د مظلومانو هیلې د هیڅ برابر دي، نو تاشو له غلامانو څخه څو واره بدتر یاست او د محکومو قومونو څخه پدې برخه کې ډېر مخکې شوي یاست.

تاشو د ازادۍ هیڅ حق نه لرئ او هېڅکله دا سپېڅلي توري د خپل نوم سره نشئ تړلی، چې سپېڅلتیا یې له منځه یوسئ او بیه یې راټیټه کړئ.

(۱، م ۶۳)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند او ښځه

ما خپل ملګري ته وویل: ته چې دا نن ثنګه دده په متهو کې وینې، پرون همداسې هغه زما په متهو پرته ده.

زما ملګري ویل: او سبا به دا زما په متهو پرته وي.

ما ورته وویل: ته وګوره! دا ثنګه د هغه په غېږ کې پرته ده، پرون همداسې زما په غېږ کې پرته وه.

زما ملګري وویل: هو بلکل؛ همداسې به هغه زما په غېږ کې پرته وي

ماوویل: لږ وګوره! د هغه پیالې سره یې ثنګه خوله لګولې ده او همداسې یې پرون زما په پیاله باندې شونډې ایښې وې

هغه وویل: او سبا به یې زما پیاله کې ښبې

ما بیا وویل: ته ګوره هغه ثومره په مینه ګوري، سترګو کې یې د ځان لوګي کولو اظهار دی...

او پرون یې بلکل همداسې ماته کتل

زما ملګري ویل: او سبا به په همدې نظر ماته ګوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماویل: ولې ته نه وینې چې دهغې په غوږونو کې د مینې سندرې وایي، بلکل هماغه سندره چې پرون یې زما په غوږونو کې زمزمه کوله.

زما ملګري ویل: او سبا به ماسره غېږ په غېږ وي

زه غصه شوم، دا څنګه ښځه ده دا؟

لیکن هغه ویل: هغه د ژوند په شان ده، په چاچې د ټولو قبضه ده او د مرګ په شان هغه هر یو ورانوي... او د تل لپاره هر یو په خپلې قبضې کې اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخذونه

۱.احســاس ذبــيح الله(۱۳۸۷) ل دوه ښــارونه، مومنــد خپرندویه ټولنه جلالکوټ

۲ . خزایل، ډاکتر حسن (۱۳۴۸) فرهنګ ادبیات جهان دویم ټوك، حیدري چاپخونه-تهران

۳. سالك، زینب (۱۳۸۴)ل، هیله مجله پنځلسمه ګڼه

۴. صــدیقي عــوض الــدین(۱۳۷۶)ل، د جبــران خلیــل جبــران شهکارې لنډې کیسې- پېښور خیبر پښتونخوا

۵.ګوهر، انعام الله(۱۳۹۲) ل، په هېندارو کې اروا وې، مومند خپرندویه ټولنه- جلال اباد

۶.رحمـاني، ګـل رحمـان(۱۳۹۲)ل، مـړ سړی، ګـودر خپرندویـه ټولنه- جلال اباد

۷. دېـوان، رحمـت WWW.FACBOOK.COM/RAHMAT DEWAN

۸. زهیــر، عصــمت الله، تانــد انټرنیټــي وېبپاڼــه www.taand.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحریك یادښت

د افغانستان ملي تحریك د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریك دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترځ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریك په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریك ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملی کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریك هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریك له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور ودانی ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کورودانې

د افغانستان ملي تحریک د هېواد پال او فرهنګپال شخصیت ښاغلي (امیرخان یار) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکوال چاپ شوي اثار:

ورزش

ننګیالی د زماني خوشال ختک یم

ما لا ګل بوی کړی نه و

ځوانان د انټرنېټ په زمانه کې

زهر او اوبه

د سېنګاپور داستان

ناچاپ اثار:

د ماشوم ارواپوهنه

د حافظې تقویت

نثر څنګه ولیکو

د خپرونو لړ: ۳۹

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library